william s. burroughs'un mektupları + the cooper temple clause
bowie, the factory ve glitter rock +balzac + peanuts»marcie

Lull

1.750.000 kdv dahil

Haziran 2002 sayı 1

david lynch
badly drawn boy
gorillaz
autechre
david fincher
south
alice in chains
electrelane
videodrome
nick cave

moby

Lullspor yazarları:

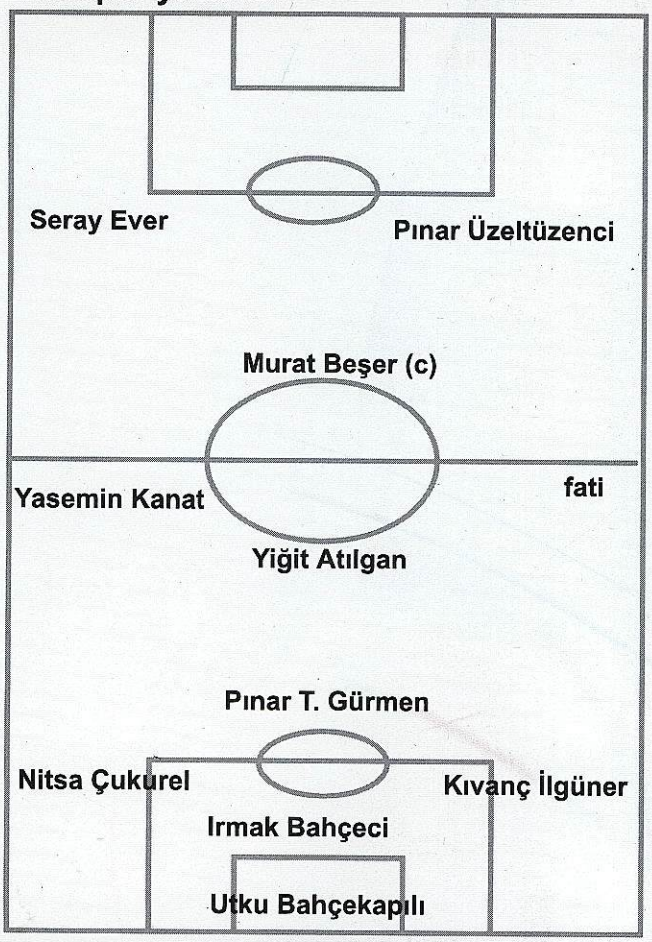

Lull:
Alkan Avcıoğlu
Alper Bahçekapılı
Bora Şimşek
Devin Komar

Haber Editörü: Hande Demiray
Grafik Tasarım: Lull
İmtiyaz Sahibi: Alper Bahçekapılı
Sorumlu yazı işleri müdürü: Utku Bahçekapılı
Ayaklı Lull Şubeleri: Fatih Bey, Nazım Bey, Sanem Hanım
Veziriazam: Mete Avunduk
Baskı: Umut Matbaası (0212 637 09 34)
Alo LULL: 0 535 227 49 48
İletişim Adresi: Yeni Karaman Mah. Kerem Sok. No: 28 Kat: 4 Osmangazi/BURSA

Basın, yayın, dağıtım hakları Altıkırkbeş Tic Ltd Şti'ne aittir.

lullmail@yahoo.com

AYDA BİR YAYINLANIR

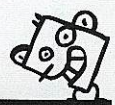

trip v2.0 @HERA 14 Temmuz Sevgililer Günü saat:21.00

LULL GECESİ

Kadife Sokak No: 10/1 Kadıköy 0216 346 04 13

Miller GENUINE DRAFT

-Haziran Muhteviyatı-

4- cevat kelle
6- nick cave
8- badly drawn boy
10- david lynch
16- autechre
20- balzac
22- south
24- snoopy
25- david fincher
28- moby
30- burroughs'un mektupları
31- the cooper temple clause
32- gorillaz
34- yazıjazz
37- electrelane
40- videodrome
43- alice in chains
46- arıza
47- bowie,the factory ve glitter rock
49- laterna; albüm kritikleri
51- idioteque; bir takım listeler

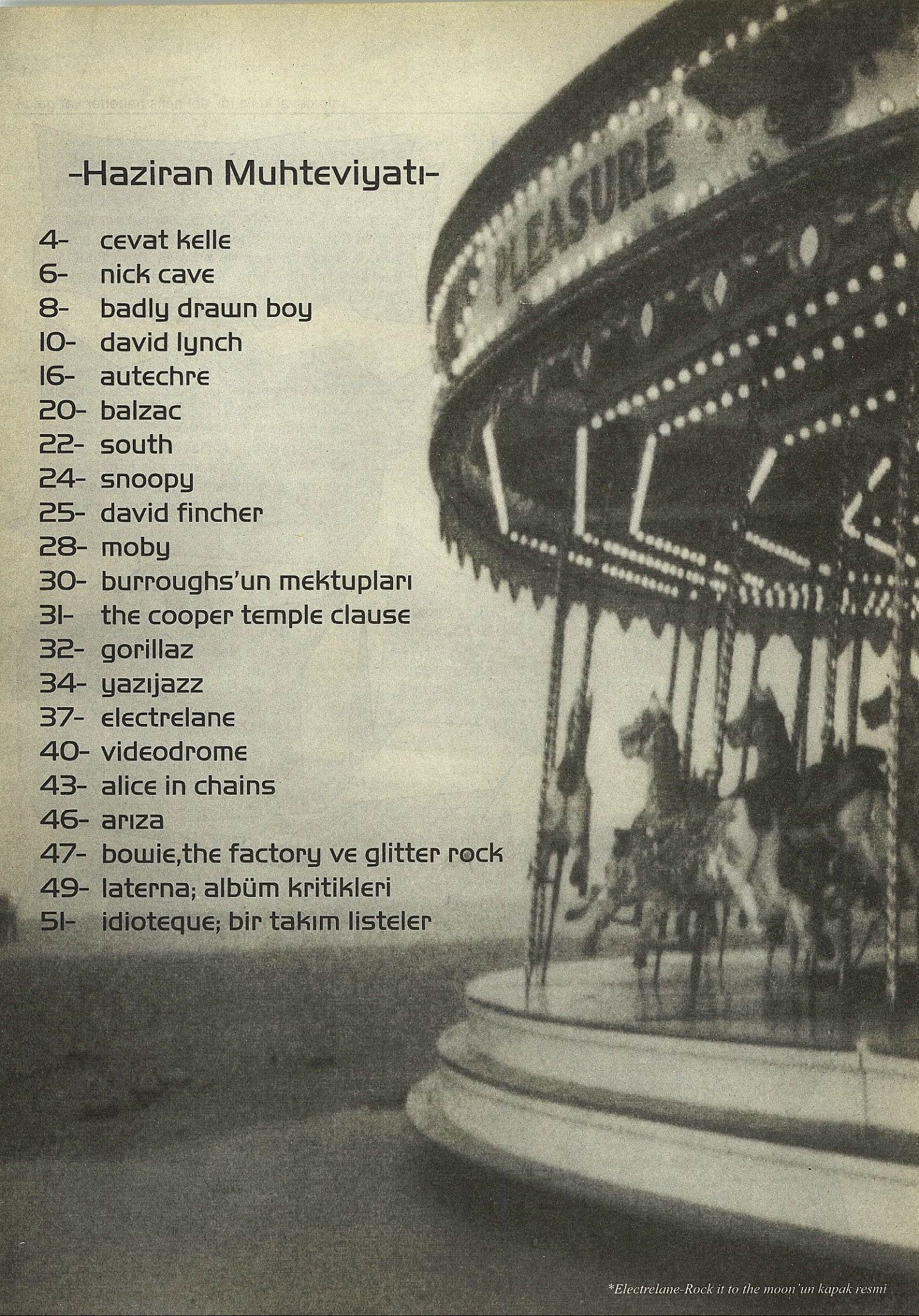

*Electrelane-Rock it to the moon'un kapak resmi

CEVAT KELLE

alo cevat kelle mi, abi nefis haberler var gel al

İdlewild'in üçüncü albümü "**The Remote Part** " temmuz ayı içerisinde yayınlanıyor.

İki hafta sürecek olan, sanat müzik ve film ağırlıklı Meltdown festivalini organizasyonunu **David Bowie** gerçekleştiriyor.12 Haziran'da "South Park Centre" de gerçekleştiecek fesitvalde Gorillaz ve Badly Drawn Boy sahne alacak. Festivali daha önceki yıllarda **Scott Walker, Nick Cave, John Peel** ve **Elvis Costello** gibi isimler düzenlemişti.

Fatboy Slim'in **Christopher Walken**'ın rol aldığı **"Weapon of choice"** adlı videosu müzik endüstrisi uzmanlarına göre, tüm zamanların en iyi videosu şeçildi. İlk ona girenler arasında, Beastie Boys'un "Sabotage", Jamiroquai'nin "Virtual İnsanity", Blur'ün "coffe &TV", Björk'ün "it'soh so Quiet" ve Massive Attack'ın Teardrop videoları da bulunuyor.

"The Simpsons" çizgi dizisi 1990 yılından beri Matt Groening tarafından hazırlanıyordu. Geçtiğimiz ay Groening "The Financial Times"a yaptığı açıklamada yıllar geçtikçe ne izleyiciyi ne de kendisini şaşırtabilecek yeni bir şeyler bulamadığını ve bu sebeple The Simpsons'ı sona erdirmeye karar verdiğini açıkladı.

Blackalicious yeni albümü **"Blazing Arrow"** **Universal/Island** dan çıkıyor. Albümde gruba, **DJ Shadow** dışında Rage Against The Machine eski üyesi **Zack De La Rocha** "Release" adlı parçada, **Ben Harper,** 'Brainwashers' da ve **Dilated Peoples**'dan **Rakaa** ve **Babu** ise "Passion" da eşlik ediyor .

Coldplay, adı **"A Rush of Blood to the Head"**olması beklenen yeni albümün yaz ayları içerisinde piyasaya sürüleceğini açıkladı. Grup, bu yaz David Bowie'nin düzenlediği Meltdown Festivalinde de yeni albümden parçaların yanınsıra Bowie'nin bir parçasını da seslendirmeyi düşündüklerini açıkladı.

Elvis Costello, bir süredir Los Angeles'da, University of California'nın kampüsünde öğrenciler ile sadece orkestradan oluşan "Il Sogno" üzerinde çalışıyordu. Costello "Il Sogno"yu Londra senfoni orkestrası ile geçtigimiz günlerde Londra'da kaydetti. Sanatçı aynı zamanda Los Angles'da buluduğu sure içerisinde, The simpsons içinde bir bölüm hazırladı.

Warp Records tarafından, Dj Plaid'in katkılarıyla hazırlanan animasyon projesi Londra Film Festivalinde gösteriliyor. Filmler şu anda Avrupa'da turnede bulunan danslı gösteri "Magic Bus" kapsamında çeşitli festivallerde gösteriliyor. Animasyonları warp records'un web sitesinden izleyebilirsiniz. www.warprecords.com/animate

Doves, "Roswell" adlı televizyon dizisi için hazırlanan soundtrack albüme **The Beatles**'in **"White Album"**ünden **"Blackbird"**ü seslendiriyor. Dizinin soundtrack'i EMI'den 10 haziranda çıkıyor. Albümdeki diğer sanatçılar arasında ise, Dido, Coldplay, Ash, Travis ve Stereophonics de bulunuyor.

Yeni albüm çalışmaları için bu senenin başından beri İzlanda'da bulunan **Sigur Ros**, albümü tamamlamak üzere Londra'da Stüdyoya girdi. Üretim aşamasının daha amatör olacağını ve bu albümün diğerine oranla daha yalın ve canlı olacağını açıklayan grup kayıtlarını Peter Gabriel'in stüdyosunda yapıyor.

Beck henüz adı belli olmayan yeni albümünü 2002 eylül ayı içerisinde çıkartıyor. Albüm beklenilenin aksine daha az akustik. Yapımcılığını, daha önce Radiohead, Travis ve the Divine Comedy ile de çalışan yapımcı Nigel Godrich üstlenmiş. Hatırlanacağı gibi ikili "Mutations" albümünde de beraber çalışmışlardı. Beck'e bu albümde söz yazarı-yapımcı Jon Brion ve Gorillaz'dan Dan "The Automator" Nakamura da eşlik ediyor.

1978'de **Daniel Miller** tarafından kurulan **Mute Records, EMI'**ye satıldı. Moby, Depeche Mode, Nick Cave, Looper gibi sanatçıların bağlı olduğu şirkette Miller idareci olarak devam ediyor. Mute'dan 4 haziranda çıkması beklenen, **Looper'**ın "The snare" adlı yeni albümünün çıkış tarihinde ise bir değişiklik yapılmadı.

The Pixies'in eski demo kayıtlarından oluşan bir albüm SpinArt Records tarafından 9 Temmuz'da "Pixies" adı altında yayınlanıyor.

Queen'in Bohemian Rhapsody'si İngilterede yapılan 31bin kişilik oylamaya göre tüm zamanların en iyi şarkısı şeçildi.

REM'in Reveal albümünden 10 şarkının remix'ini web sitesinde yayınlanıyor. **www.remhq.com**

Tori Amos yeni albümü için Atlantis Records'dan ayrılarak Epic ile anlaşmış. Epic'in albüm için verdiği çıkış tarihi ise 24 Eylül. Albüm Cornwall'da Matt Chamberlain ve Robbie McIntosh tarafından kaydedilmiş. Amos'un Altantis'den ayrılmasının ardından Atlantis Records Amos'un diğer 6 albümünden toplama bir greatest hits hazırlamaya girişmiş.

Ryan Adams, daha önce hiç yayınlanmamış kayıtlarının ve demolarının bulunduğu 4 CD lik bir box-seti bu yazın sonlarına doğru yayınlamaya hazırlanıyor. Box-set, Adams'ın eski grubu **Pink Hearts** kayıtları , **Evan Dando** ve Smashing Pumpkins'den **James Idha** ve **Melissa Auf Der Maur** ile yaptığı çalışmalar ve **The strokes'**un "Is it This" albümünün coverlarından oluşuyor.

Björk yayin tarihi ve adi kesinlesmeyen "Greatest Hits" albümü hazirliyor. Albümün Björk'ün 1993 Debut albümünden beri birlikte çalistigi One Little indian Records'dan yayinlanacak. Albüm de sanatçinin begenilen parçalari disinda bir de yeni bir parça olacagi açiklandi.

Eylül ayı yeni albümlerin kapışacağı bir dönem olacağa benzer. Richard Ashcroft'un Dj Shadow ve Talvin Singh katkılarıyla ile hazırlayacağı yeni albümü içinde yine 2002 eylül ortaları yayınlanış tarihi olarak belirlenmiş. Albüm "Alone With everybody" ardından Ashcroft'un ikinci solo albüm olacak.

H2000 Festivali'nin tarihleri ve festivalde yer alacak gruplar belli oldu. 30 Hazirandan, 3 Temmuz'a kadar sürecek festivalde izleyebilceğimiz önemli gruplar şöyle: SUEDE, The NOTWIST, LAMB, CALEXICO, TELEPOPMUSIK, J.J JOHANSON..... Elinizi çabuk tutun!

8 Haziranda Pulp konseri var diye duyurduğumuz etkinliğin de bir festival olduğu ortaya çıktı. Alternatif Festival Kilyos'ta Demirciköy Plajı'nda yapılacak. Yer alacak önemli gruplar:
Pulp, David Byrne, Sneaker Pimps
Biletler 25 Milyon'dan satışa çıkarıldı.

2001'in en iyi albümlerinden birine imza atmış, müzik alemlerinin en kişilikli isimlerinden biri olan Nick Cave ile yapılmış taze bir röportajı aktarıyoruz. Nick Cave, yeni şarkıları, 11 eylül, internet, Dirty Three..

derleyen: Seray Ever

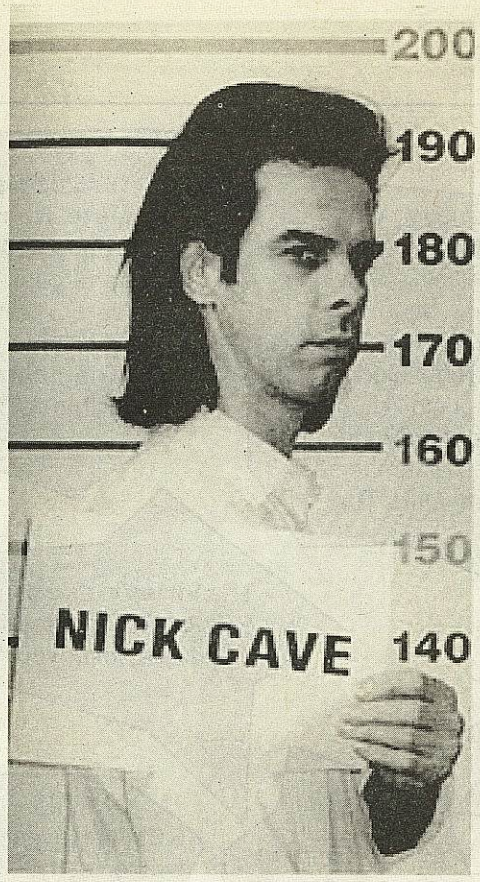

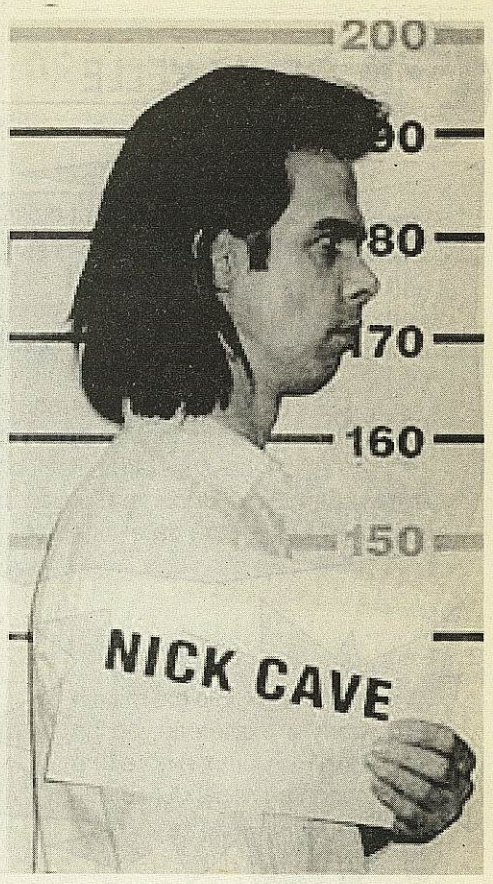

Bilgisayarında internet bağlantısı olan herkes , Nick Cave'in web sitesinde hayranlarının onun için yaptıkları portreleri görme imkanına sahip.

Peki bir zamanlar ressam olmak için yanıp tutuşmuş ve sanatla hep iç içe olmuş olan bu adam , söz konusu resimler hakkında ne düşünüyor? Hiçbir şey... Böyle bir serginin varlığı karşısında bile şaşkın.

Umursamaz bir biçimde "Hiçbirini görmedim" diyor. "Öyle bir şeye erişimim yok."

"Öyle bir şey" den kastiysa internet. Cave'in internet karşısındaki bu küçümser tavrı , şu sıralar kafasına sıkça takılan konulardan biri olan dil sanatının e-mail gibi yeni geliştirilen iletişim araçlarının tehdidi altına girmesi sorununun da altını çiziyor.

Zaten Cave'in din konulu şarkı sözleri, yazmış olduğu roman *And The Ass Saw The Angel* ve edebiyata olan tutkusu da göz önüne alınırsa , bu tavrın pek şaşırtıcı geldiği söylenemez. Ama şu sıralar Cave , memleketi Melbourne'a çekilmiş , 2001 tarihli *No More Shall We Part*'ı takip edecek olan yeni albümünün kayıtlarıyla ilgileniyor daha çok.

"O albüme karşı özel bir şey hissetmiyorum. Sadece yapıp bitirmiş olduğum bir şey gözüyle bakıyorum ve artık tüm zamanım stüdyoda yeni şarkılar yazarak geçiyor . Bu yüzden o albümü nasıl değerlendirmem gerektiğine karar veremiyorum. Ama genellikle canlı çalarken şarkılar bana yeni baştan gelir , anlamları çeşitlenir ve gelişir. Eminim bazılarının tınıları çok değişecektir. 'God Is In The House' gibi bir şarkıya 11 Eylül'den sonra daha kötücül bir anlam yüklenecektir mesela.

Nick Cave & The Bad Seeds , Avrupa turnelerini 11 Eylül'den hemen önce tamamlamışlardı ve saldırılar sonrasına denk gelen Pazar günü için Amerika'ya gitmeleri planlanıyordu, ama olaylardan sonra bütün konserler iptal edildi. Son albümden bu kadar kısa süre sonra stüdyoya girmesi de gösteriyor ki, Cave turneden geriye kalan bu zamandan epey faydalanmış.

Bu zamanın bir kısmı Sean Penn'in filmi I Am Sam'in soundtrack albümü için kaydedilen iki Beatles coveri için kullanıldı bile: 'Let It Be' ve Cave'in Ian Dury'nin grubu The Blockheads'ten kapmayı başardığı George Harrison bestesi 'Here Comes The Sun'. Belki Leonard Cohen'in Cave'in Londra'daki ofisinde bulunan bavulu ona güç

vermiştir.

Cave "Küçük, gri, Globetrotter marka bir bavul" diye açıklıyor. "Karım, Dominique Isserman'la çok iyi arkadaştı ; Dominique de Leonard Cohen'in iyi bir arkadaşıydı. Leonard bavulu Dominique'e vermiş olmalı, Dominique karıma, karım da bana...Tabi ona sarılıp yatıyor falan değilim" diye gülüyor.

Cohen bir tarafa, Cave, Dirty Three'nin Bad Seeds üzerinde son yıllardaki etkisinden de çok memun.

"Sanırım Dirty Three'nin soundumuz ve çalış şeklimiz üzerinde kayda değer bir etkisi oldu.Bana hep öyle geliyor. Artık çok daha spontane bir şekilde çalıp kaydediyoruz. Aslında her şey şarkıları sürekli iyileştirmeye çalışmayı bırakıp , yaptığınızı yeterli görmeye bakıyor."

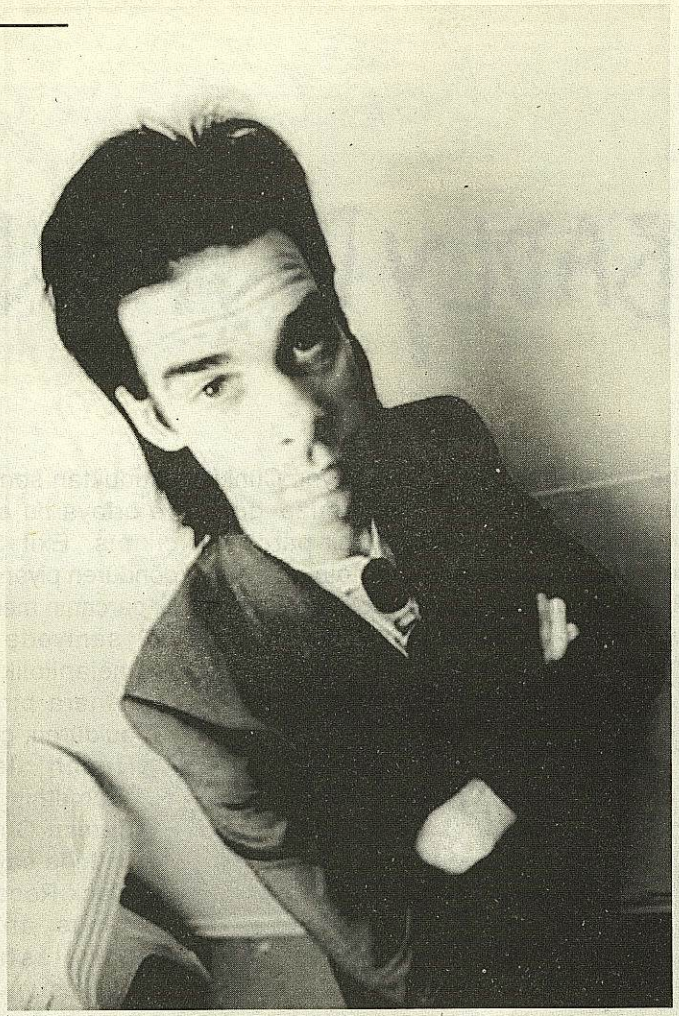

"...Tamam bir dahaki sefere gitar çalmayı öğrenip şarkıları gitarla yazmaya başlayacağım..."

Bad Seeds üyeleri çalışırken daha esnek bir yöntem izlerken, Cave de kendi müzikal becerilerini geliştirmeye çalışıyor.

" Son birkaç albümden beri , albümler tamamlanınca 'Tamam, bir dahaki sefere gitar çalmayı öğrenip şarkıları gitarla yazmaya başlayacağım' diyorum kendime. Bunu yapmak akıllıca olur aslında , ama hiç fırsatını bulamadım."

"Çoğu kez gruba piyanoyla yazılmış bir şarkıyı götürüp , piyanonun şarkıdan çıkarılmasını istemek çok zor oluyor. Bir anlamda şarkıyı yeniden yazmak zorunda kalıyorlar. Bu yüzden parçaların çoğu piyano ağırlıklı , bu da çok iyi bir şey değil. Bu albümde daha az çalmaya çalışacağım."

Bu da Bad Seeds üyeleri için daha çok iş demek. Artık stüdyoda AC/DC ve Rolling Stones şarkıları çalarak oyalanmak için daha az zamanları olacak.

Cave , getirilen cover önerilerine gülüyor: "Yapabilirler tabi, ama büyük ihtimalle yapmak istemezler. Bana öyle geliyor ki gruptaki gitaristlerin rock gitarla hep bir sorunu oldu. Onlar yerine konuşmuş olmayayım ama, sanırım hoş olmayan bir tarafı olduğunu düşünüyorlar. Öyle de çalabileceklerini biliyorum, ama özellikle stüdyoda bundan kaçınıyorlar genellikle."

"Bad Seeds'in çalışmalarına hep bir doğallık havası hakim , çünkü şarkılar yazılır yazılmaz, henüz tazeyken kaydediliyor. Bu yöntem bazı şarkılarda çok iyi sonuç veriyor, bazıları içinse pek iyi olmuyor. Bu şarkılar da genelde canlı performanslar sırasında olgunlaşıyor. Son albümdeki birkaç şarkı canlı çalınınca çok daha iyi oldu mesela. Aslında aralarında harika işler var."

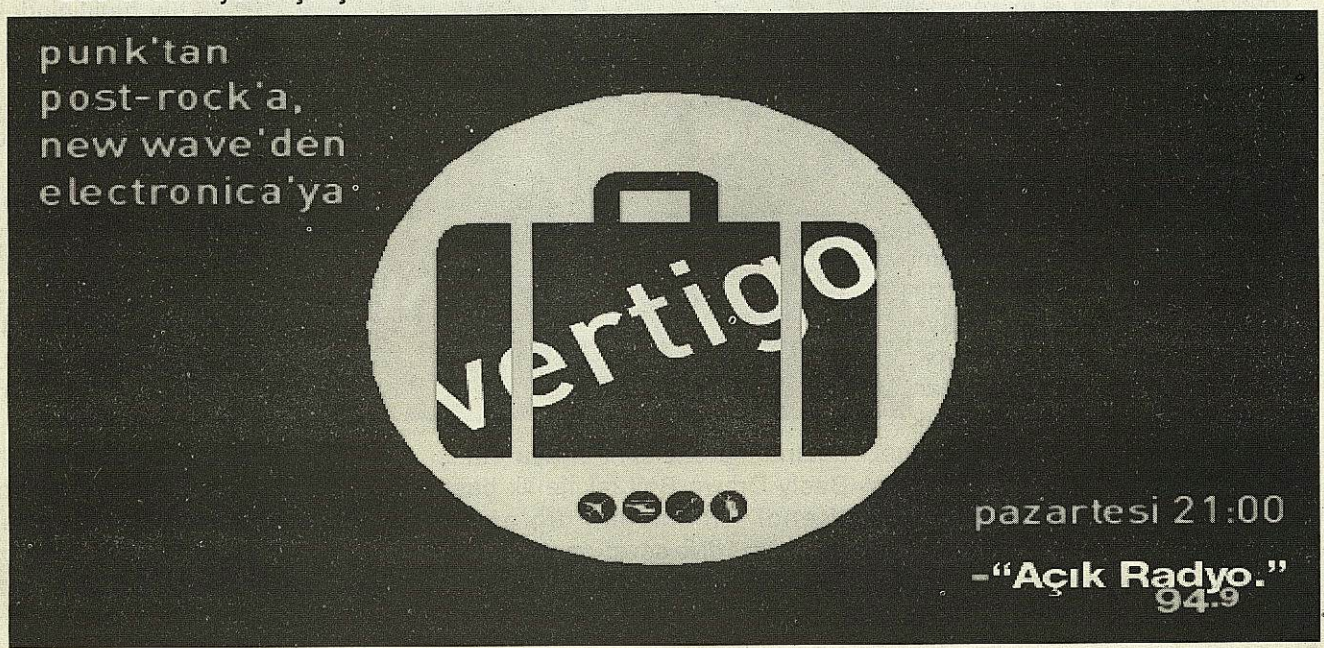

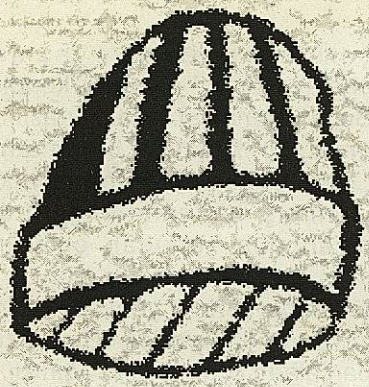

about a boy

BADLY DRAWN BOY

Alper Bahçekapılı

Badly Drawn Boy'un "The Hour of Bewilderbeast" albümünün 2000'nin sonunda; Mercury Ödülünü ve Q'nun geleneksel yıl sonu ödülünü götürmesinin üstünden yaklaşık bir buçuk sene geçti. Ve Badly Drawn Boy kimliği ile karşımıza çıkan namı diğer Damon Gough konserlerinde şarkı sözlerini unutmaya, henüz bitirmediği parçaları çalmaya, bitirdiklerini de çalarken yarım bırakmaya hala devam ediyor. Bazıları bunun tamamiyle doğal bir biçimde ve planlanmadan meydana geldiğini anlatırken, bazıları ise tiyatrodan başka birşey olmadığını iddia ediyor. Gerçekliği herkes tarafından kabul görecek olan konu ise; "About A Boy" soundtrackinin, filmi ile mükemmel örtüşen bir çalışma olmasının yanında bağımsız olarak düşünüldüğünde de ayaklarımızı yerden kesecek kadar huzur verici, dinlendirici ve etkileyici bir melodiler bütünü olduğu. Filmleri özgünleştiren noktalardan birisi de müzikleri olsa gerek. Bir filmi elde olanlarla değilde yeni bir çalışmanın neticesinde ortaya çıkan parçalarla donatmak, filmin kurgusu dahilinde yaratılmış olan hayali dünyayla bir paralellik sağlıyor. (bkz: Air – Virgin Suicides) "Farklı dünyalar" için yaratılmış olan parçalar sonradan filmlere koyulduğunda, zaman zaman sanki 2. sınıf bir yapıştırıc ile oraya yapıştırılmışlar hissi veriyor. Çünkü daha önceden kendimize göre anlamlar yüklediğiniz bir parçanın yeni kimliğine adapte olmanız her zaman kolay olmayabiliyor. "About A Boy" filmine konu olan ve son

dönemde İngiltere'de yoğun ilgi gören aynı isimli kitabın yazarı Nick Hornby tüm bunların farkındaymışki, Badly Drawn Boy'a filmin sountrackini

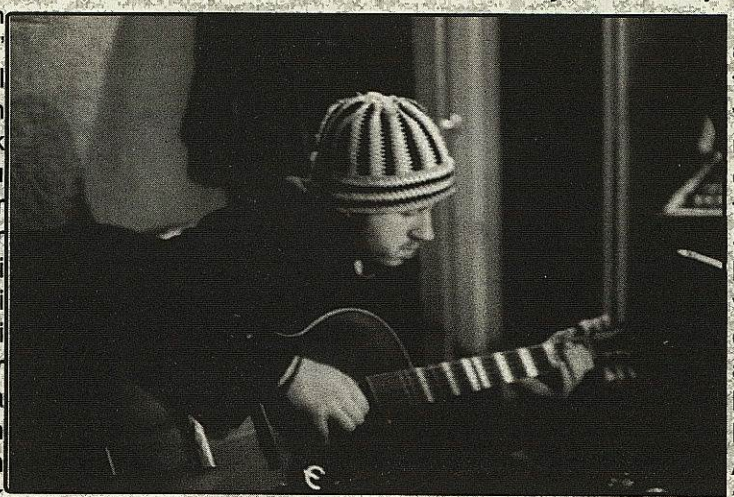

hazırlatma önerisini ortaya atmış. Badly Drawn Boy teklife ilk başta "Kendi albümümle uğraşmak istiyorum." diye cevap vermiş. Ancak film yapımcıları ile tanışıp kitabı okuduktan sonra fikrini değiştirmiş ve ortaya bu etkileyici soundtrack çıkmış. Exit State Right'ın baş döndüren piyanosuyla açılan albüm, ilk parçanın melodisine doyamadan, (20 saniyede kim doyar ki?) o melankolik havayı hemen bir kenara bırakarak eğlendirici, güldüren, çoşkulu "A Peak You Reach" le devam ediyor. "Something To Talk About" 'la Daman Gough, Elliot Smith'in önünde saygıyla eğiliyor. Tıpkı Black Rebel Motorcyle Club'ın Jesus and Mary Chain'le karşılaştırılmaktan yada Strokes'un Velvet Underground'la karşılaştırılmaktan kolay kolay kurtalamayacak olması gibi Badly Drawn Boy'da insanların onu Elliot Smith'le özdeşleştirmesinin önüne geçemeyecek gibi gözüküyor. Ki aslına bakarsanız hiçbirininde "ilham kaynağı" olarak gördükleri bu insanlardan sıyrılma düşüncesi de yok. Badly Drawn Boy'un narin akustik gitarının, tüy hafifliğindeki vokalinin ve ruhumuzu okşayan bateri tempolarının Elliot Smith'e benzetilmesine verebileceği en iyi cevap; "Evet, ama bunun nesi kötü ki?" olurdu herhalde. "About A Boy" 'da Elliot Smith'in prodüktörlerinden Tom Rothrock'la çalışması da bu tezi destekliyor zaten. Albümde alışıldık düzeyden bir hayli fazla enstrümantal parça olmasına hem Damon Gough'un tarzı

sebebiyle hem de filmlerde enstrümental parçaların kimi sekanslarla daha iyi bütünleştiği gerçeği ile pek şaşırmamak gerekir. Bunlardan biri olan "Dead Duck", akustik gitar ve piyano üzerine kurulu çok kısa bir parça. Bir diğeri "I Love NYE" ise klasik Badly Drawn Boy soundunun minimal düzeyde bir orkestrasyonla donatılmış hali. Albümden yayınlanan ikinci single "Silent Sigh" etrafa ışık saçıyor. Lennon stili bir vokalle süslenmiş beste, hüznü ve sancısıyla albümün en çok göze çarpan noktalarından biri. Arkada döngü halinde devam eden piyano bir türlü kurtulunamayan bir saplantıyı temsil ediyor sanki. Bu saplantıdan şarkının sonunda kurtulunuyor ve bunun rahatlığıyla basılmamış notaların güzelliğine doğru yol alıyor piyanonun üzerindeki zarif eller. "Wet, Wet, Wet" küçük ve tesadüfi bir başka parça. "About A Boy" 'un soundtrack kimliği sebebiyle aralara serpiştirilmiş olan bu kısa "şarkı yavruları" sadece bir geçiş aracı olarak kullanılmış. "River, Sea, Ocean" ile "yine Eliot Smith" demekten kendimi alıkoyamıyorum, bunu söyledikten sonra da şarkı hakkında pek fazla şey söylemeye gerek yok tabi ki. "File Me Away" özellikle öndeki vokallerle Beck'i andıran eğlenceli bir şarkı. (Bu arada Tom Rothrock'ın Beck'in de prodüktörlüğünü yapmış olduğunu söylemem herhalde bir bağlantı kurmanızda yardımcı olur.) "A Minor Incident" Damon Gough'un sıcak vokalini esirgemediği, "There's nothing I could say to make you try to feel ok...just remember that I'll always love you" sözleri ile bizi yaza girdiğimiz ve kapalı havaların hüznünden uzaklaştığımız şu dönemde yeniden melankoli ile buluşturduğu bir parça. "Delta (Little Boy Blues)" bana İngilizlerin medarı iftiharı Kula Shaker'ı hatırlattı. Albümü çoşkulu bitirmek için uygun bir seçim olan "Donna And Blitzen" geçen yılın sonunda Noel için özel olarak single şeklinde sınırlı sayıda basılmış (1000) ve satışa sunulduğu gün tükenmişti. Yaylılar, orkestrasyon ve piyanonun akışı ile insan kendini kolay bir şekilde, yavaş yavaş ışığı açılan bir sinema

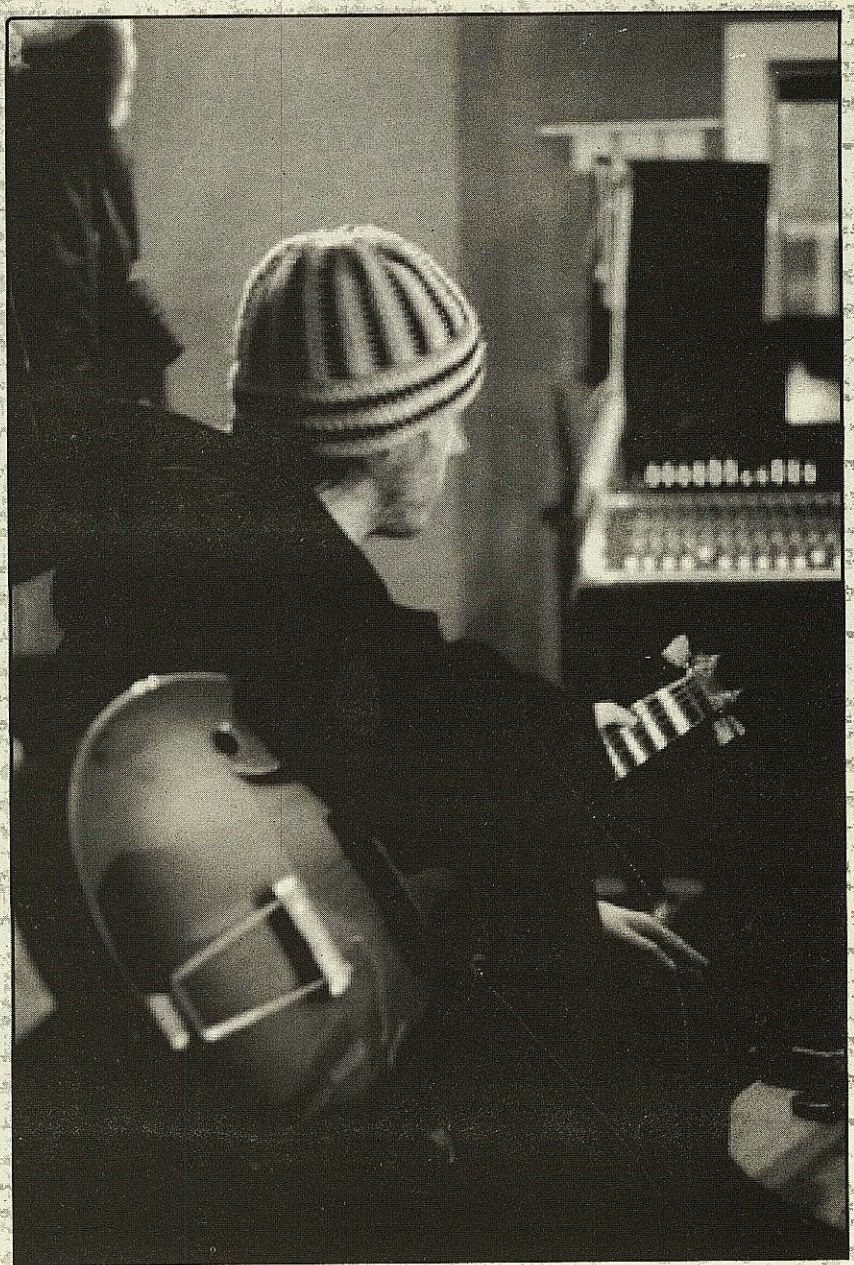

salonunda film jeneriğini izlerken hayal edebiliyor. Tabi ki bu çoşkunluğu, yapılış sebebi olarak aynı kategoride yer alan bir diğer şarkı "Exit Music" 'in görkemliliği ile karşılaştırılamaz. Yine de "Donna And Blitzen", Hug Grant'in başrolde yer aldığı bir komedi filminin kapanış şarkısı olma görevini çok iyi bir şekilde yerine getiriyor. Hug Grant'ın oynadığı filmlerin soundtrackleri genellikle belli bir seviyede oluyor hep. (Önceki filmlerinden "Nothing Hill" 'in soundtrackine Elvis Costello'da katkıda bulunmuştu.) Kafasından beresini hiç çıkarmayan bu Bolton'lu ilginç adamın son albümünde dahilik değişik şekillerde ve boyutlarda karşımıza çıkıyor. Cana yakınlık,zarafet, çekicilik ve düşsülükle süslenmiş bir dünyaya yöneltiyor bizi Damon Gough. Hırslardan uzak, çocuksu ve masum bir dünya. El çabukluğundan, ilüzyonistlere özgü hünerlerden çok daha fazlasıyla; sevgi, tutku ve içtenlikle yaratılmış gizem dolu bir dünya. Şu sıralar Damon Gough "The Hour of Bewilderbeast" 'in takipçisini stüdyoda hazırlamaya devam ediyor. Yeni albümü raflarda görene kadar elimizdekinin bize sunduğu güzelliklerle pek sıkılmayacağız gibi gözüküyor.

DAVID LYNCH'İN KARANLIK EVRENİNDE

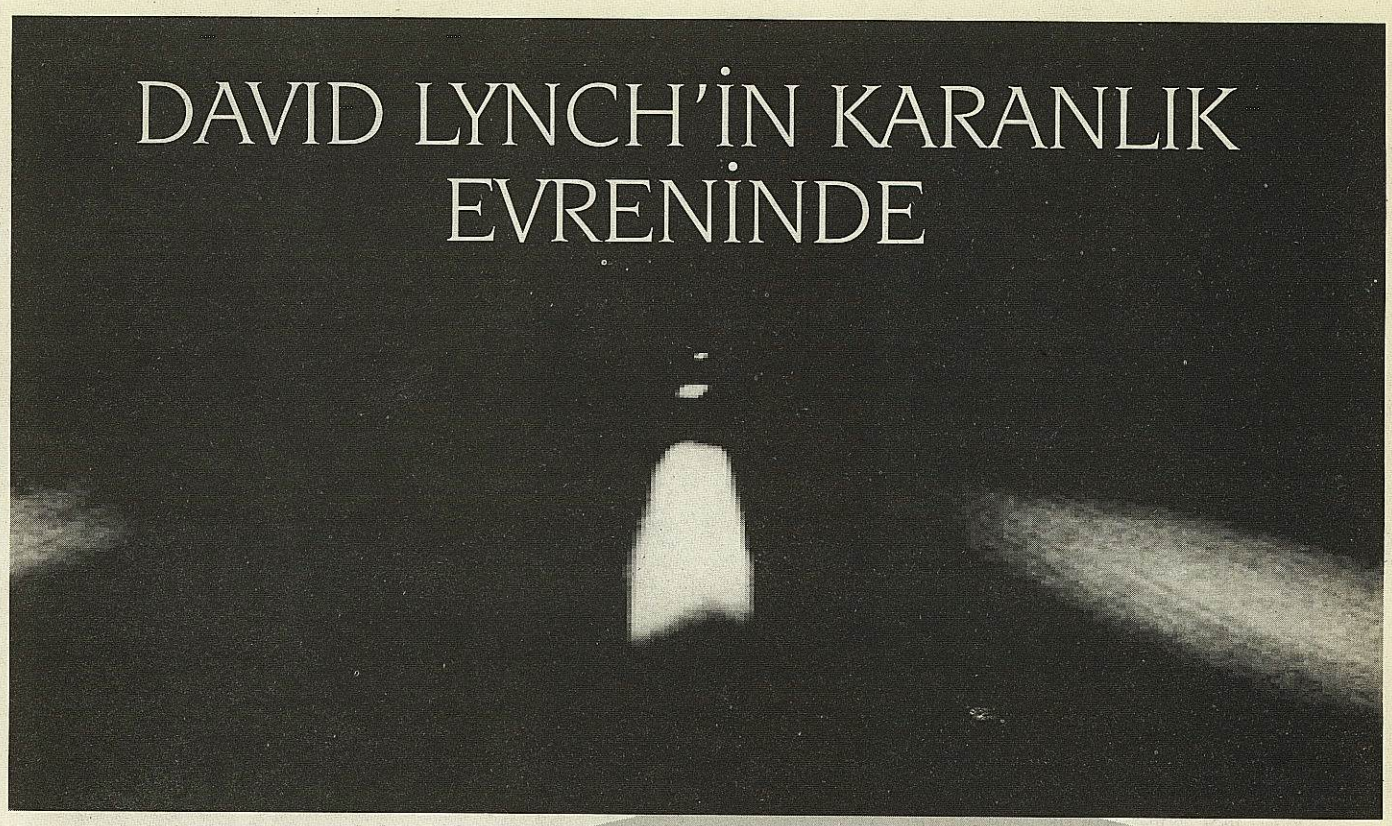

David Lynch, modern sinemanın en şaşırtıcı isimlerinden biri. Kimilerine göre, yaşamın gerçekliğini sorgulayan karanlık hikayelerin soğuk kanlı anlatıcısı, kimlerine göre deliliğin sınırlarında dolaşan bir dahi... Lynch ise, kendisini şu sözlerle tanımlıyor; "Ben entellektüel bir düşünür değil, başlıca motivasyonları ruh hali, desenler ve heyecanlar olan içgüdüsel bir ressamım! Filmlerimde herkesin hissedebileceği bir duygu var."

Pınar Tınaz Gürmen

Bir Lynch filmini, diğerlerinden ayırt edebilmek için, jeneriğine bakmaya ihtiyacınız yoktur. Lynch'in imzasını, filmin her karesinde belirgin bir şekilde görür ve tanırsınız. Gece yarısı uykunuzdan sıçrayarak uyanmanıza neden olan bir kabus kadar gerçeklik hissi taşıyan ama uyanır uyanmaz, 'sadece rüya' olduğuna kanaat getirip rahatladığınız bir dünyadır Lynch'in perdeye aktardığı. Evet gördüğünüz sadece bir rüyadır ama, gerçek olmadığına ikna olduktan çok sonra bile, düşündükçe sizi o geceki kadar ürkütmeye devam eder... Lynch'in evrenine karanlık bir mistizm, bilinmeyene duyulan güçlü bir merak, ister iki ayrı karakter arasında olsun, isterse kişinin kendi içinde, iyi ve kötünün kıyasıya mücadelesi hakimdir. Ama her şeyden önce kaderin değişmezliğini anlatır yönetmen. Film kahramanlarının başlarına gelenler, ne kadar zorlayıcı, ne kadar karmaşık ve doğa üstü olursa olsun, kader her zaman galip gelir ve Lynch filmleri aynı noktadan başlayıp, yine aynı noktada sonlanan bir çemberin kısır döngüsünü andırır genellikle. Cennete ulaşmak isterken, orta Amerika'nın ıssız kentlerinde kaybolduktan sonra, yine başladıkları noktaya geri dönen "Vahşi Duygular"ın aşıklarının veya hayatın 'uzun ince bir otoyol'da ilerlemekten ibaret sonuçsuzluğunu kavrayan "Kayıp Otoban"ın Fred'inin başına geldiği gibi, çaresizlik, çıkışsızlık çoğu Lynch filminde baş köşeye oturur...

David Lynch, ele aldığı bu temaları, karanlığın gizemini taşıyan görüntü tasarımları, insan ruhunu alt üst eden müzik seçimleri, görsel ve işitsel simge kullanımları ve usta kurgusuyla da destekler.

"İkiz Tepeler"den, "Dune"a, "Mavi Kadife"den, "Fil Adam"a kadar pek çok çarpıcı filmin yaratıcısı olan Lynch'i bir bakışta tanımak ne kadar kolaysa, filmlerini bir izleyişte anlamak veya birkaç sayfada anlatmak da o kadar zor. Ama hepimizin yakından tanıdığı bazı filmleri üzerinde yoğunlaşarak, yönetmenin gizemli dünyasının kapılarını aralayabiliriz. Geçtiğimiz ay gösterime giren ve yaşamın gerçekliğini sorgulayan "Mulholland Drive", kişinin kendi kendisiyle yüzleşmesi teması üzerine oturan sıra dışı bir kabus "Kayıp Otoban" ve modern bir "Oz Büyücüsü" uyarlaması "Vahşi

Duygular"ı baz alarak, Lynch'in sıkça üzerinde durduğu sorunlara ve sinemasının genel özelliklerine değinmeye çalışacağız bu yazıda.

Kaderin Değişmezliği

Dinsel düşünce, kaderi 'gerçekleşmesi mutlak olan şey' olarak tanımlar. Gidişatı değiştirmek adına yapılan her hareket, bunların sonunda ortaya çıkan her durum, zaten kaderin çizdiği yolun ta kendisidir. Dolayısıyla kaderi değiştirme çabası tamamen saçma, hatta gülünçtür. Lynch'in kader anlayışı da buna benzer bir şekilde biçimlenir. "Kayıp Otoban"da, yaşadığı travmatik olayın (karısını öldürüşünün) sarsıcı sonuçları karşısında bir fanteziye sığınan (genç

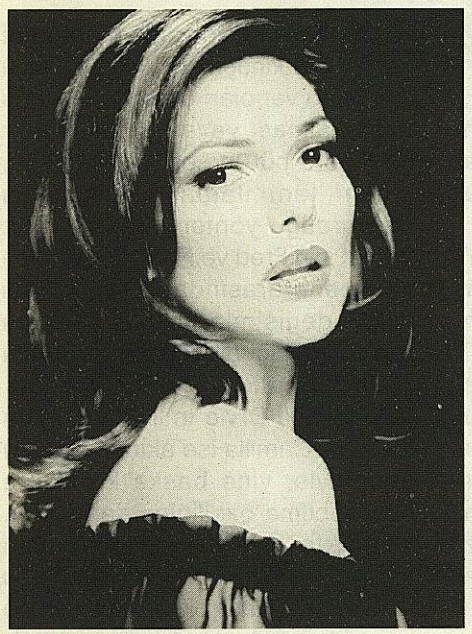

tamirci Pete'in şahsına bürünen) Fred için, finalde hiçbir şey değişmez. Gerçekte var olan suç, fantezi dünyasında, yöneldiği nesne farklı da olsa yinelenir ve Fred bir cinayet sanığı olarak, polislerden kaçmaya devam eder kayıp bir otobanda...

Lynch kahramanlarının bir kısmı, kadere karşı savaşırlar. Fred gibi onu türlü oyunlarla alt etmeye çalışırlar. Ama bazıları da bunun sonuçsuz bir çaba olduğunu her zaman bilir, hatta "Mulholland Drive"da, Betty'nin uçakta tanıştığı yaşlı çift gibi, bu çabaya hastalıklı bir gülüşle yanıt verirler. Altın kalpli Betty, Hollywood'a büyük umutlarla gelmiş ve yolculuk boyunca hayallerini bu çift ile paylaşmıştır. Ayrıldıkları ana kadar, ona iyi dileklerini sunan bu garip karı-koca, Betty'nin ardından tuhaflığı şiddetle hissedilen bir gülme krizine tutulurlar. Onun hayallerinin gerçekleşmeyeceğini, kaderin kötü oyununun asla değişmeyeceğini bilmektedirler. Nitekim finalde Diane'e dönüşmüş Betty'nin kabusu haline gelecek, ona kendisi için hazırlanan kötü sonu müjdeleyeceklerdir! Benzer şekilde "Vahşi Duygular"ın kötü cadısı Marietta, azılı katili Bobby Peru veya karanlık işlerin takipçisi Marcello Santos da, Lula ve Sailor'ın kaderlerini değiştiremez. Bu kez filmin kahramanları için uygun görülen kader, iyilik perisinin kanatları altında yaşanacak mutlu bir yaşamdır ve en güçlü kötülerin, hatta Sailor'ın iç çatışmalarının bile bunu değiştirmesi mümkün değildir.

...Lynch, zaman zaman görsel efektler kullansa da, bunu o kadar sevmediğini, doğal görüntülerdeki şaşırtıcı etkiyi yakalamayı yeğlediğini belirtir her fırsatta...

Kişi kaderine tamamen hakim değildir ama en azından başı ve sonu belli olsa da, yaptığı yolculuğun nasıl süreceğini belirleyebilir. Bunu en çarpıcı örneğini "Mulholland Drvive"daki film yönetmeni Adam Keshler karakterini kullanarak verir Lynch. Filminin baş rol oyuncusunun başkaları tarafından seçilmesine önce bozulan ve şiddetli bir tepki veren Adam, kendisine nasihat eden garip görünümlü Kovboy ile konuştuktan sonra, kararını değiştirir. Kovboy'un Adam'a söylediği şu cümle önemli mesajlar içermektedir. "Bir erkeğin davranışı, yaşamının gidişatı ile ilgilidir." Kovboy, Adam'dan bu cümleyi düşünmesini ister. Sonra da ekler; "Yarın pek çok oyuncu deneyeceksin. Sıra bugün sana gösterilen kıza geldiğinde, onu seçeceksin. Diğer bütün yan rollere sen karar verebilirsin. Ama baş rol oyuncusunu sen seçemezsin!". Lynch'in vermek istediği mesaj, aslında Adam'ın şahsında, hayatın kendisine yöneliktir. Kaderinin çizdiği yolda, büyük kararlar alman imkansız da olsa, küçük seçimlerinin sana bağlı olduğu bir dünya yaratabilirsin...

Kişinin Kendi Kendisi İle Yüzleşmesi

Lenin'in doğru bir saptaması vardır; insan çoğunlukla zeki düşmanlarının algılarından hareketle, kendi zaafları üzerine can alıcı iç görüler elde eder... Lynch filmlerinde de kötü karakterler, aynı işlevi görürler; kişinin kendi kendisiyle yüzleşmesini kolaylaştırırlar. "Kayıp Otoban"daki tanımlanamayan şeytansı adam, bunun en çarpıcı örneklerinden biridir. Aslında Fred'in içindeki kötülüğü, şüpheleri ve ürkütücü güvensizliği simgeleyen bu adam partideki karşılaşmalarında "Beni sen çağırdın!"der, "İstenmediğim yere gitmek, adetim değildir." Bu sahne Fred'in kendi korkularıyla ve içinde zaten var olan 'öteki' ile yüzleştiği sahnedir. Ancak bu yüzleşme Fred'i rahatlatmak bir yana, onu kemiren kıskançlığın dozunun artmasına yol açar. Nitekim söz konusu sahne, Fred'in deliliğe geçişinden hemen önce yaşanmıştır.

David Lynch'in Lakaplarý:
'Tuhaflıklar Çarı',
'Gariplikler büyücüsü',
'Psikopat Norman Rockwell'

Benzer şekilde "Vahşi Duygular"daki Bobby Peru da aynı işlevi görür. Lula'yı otel odasında taciz ettiği sahnede, onu belki de en zayıf noktası olan gizli arzularıyla yüzleştirir. Aynı şeyi Sailor için de, onu soyguna ikna ederek yapar. O güne dek sadece bireysel özgürlüğü peşinde koşmuş olan Sailor için de kendi kendisiyle yüzleşme zamanıdır çünkü. Lula hamiledir ve belki de ilk defa başka birinin sorumluluğunu almak durumundadır.

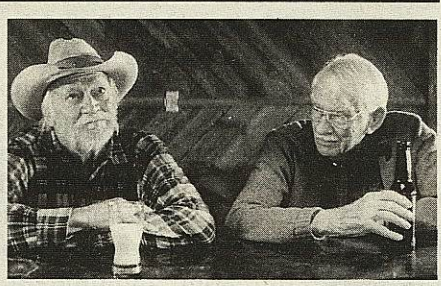

"Mulholland Drive"daki Kovboy da benzer bir karakterdir. Komik görünüşlü ama bir o kadar da ürkütücü olan bu adam, Adam'a söyledikleri ile, ona davranışlarının sonuçlarının korkunçluğunu hatırlatır ve Adam'ı, mesleki konulara yönelmiş saklı aşağılık kompleksi ile yüzleştirir. Söz konusu sahnenin ardından oyuncu seçimi hakkındaki ısrarından vazgeçecek olan Adam için, hayat artık eskisinden çok daha farklı olacaktır. Finalde havuz temizleyicisinin ayrıldığı karısına, havuzun ise kendisine kaldığını söyleyerek espri yaparken, yaşadığı yoğun kompleksten kurtulmuş, hatta bambaşka birine dönüşmüş olduğu gözlenir.

Bu 'kendinin farkına varma' durumu, her zaman kötüler tarafından desteklenmez. Lynch filmleri içinde belki de en iyimseri olan "Vahşi Duygular"ın finalinde ortaya çıkan iyilik perisi, Sailor'ı bu kez zaaflarıyla değil, gerçek duygularıyla yüzleştirerek, mutlu bir finale giden kapıyı aralar. Ona Lula'yı ne kadar sevdiğini hatırlatır. Söz konusu sahnenin bir başka bakışla sadece bir rüya olduğu da düşünülünce, Sailor'ın karşılaştığı şeyin bir periden çok, kendi içindeki iyimserlik olduğu da açıkça görülür.

Yüzleşmenin her zaman sonuç verdiğini, gidişatı öyle ya da böyle değiştirdiğini de söylemek güç. Bazen de kişi bu yüzleşmeden kaçınır veya kendi çevresine ördüğü duvar, durumu algılamasına engel olur. "Kayıp Otoban"da Fred'in filmin başında ve sonunda bıraktığı "Dick Laurant öldü!" mesajının, 'öteki Fred' tarafından her iki durumda da algılanamaması, bir anlamda Fred'in kendi kendisiyle bir türlü yüzleşemediği şeklinde yorumlanabilir.

İnsanın sonradan edindiği yetilerinden arındırılıp, sadece doğuştan var olan özellikleri ile baş başa kalması veya bambaşka bir karaktere bürünmesi de Lynch'in, insanı tanımlama adına sıkça başvurduğu yöntemlerden biridir. Bunun için Fred ve Pete, ya da Alice ve Reene arasında yaşanan gibi köklü değişimleri veya Rita'nın başına geldiği gibi geçici bir hafıza kaybını kullanır çoğu zaman. "Mulholland Drvie"ın iki kahramanı Betty ve Camilla ise aktrist olmaları nedeniyle, yine başka kişiliklere bürünebilme özelliğine sahiptirler. Özellikle Betty'nin bir rol için seçmelere katıldığı ve söz konusu rolü, olduğundan çok farklı bir şekilde yorumlayarak, herkesi şaşırttığı

..."Mulholland Drvie"ın iki kahramanı Betty ve Camilla ise aktrist olmaları nedeniyle, yine başka kişiliklere bürünebilme özelliğine sahiptirler..

sahne görülmeye değerdir. Hayatın bütünüyle bir illüzyondan ibaret olduğunu düşünen Lynch için, kişilik farklılıkları, asıl olan oyunu değiştirmeyecek kadar önemsizdir belki de...

Kötülük Kavramı

Lynch filmlerinde aşırı uçları bir arada görmek olağandır. Genellikle anne figürü üzerine oturtulmuş iyiler ve baskın, hatta tacizkar baba modeline uygun kötüler, karanlık bir arenada çarpışırlar. Ve tabii ki üçgeni tamamlayacak iyi niyetli olmakla birlikte her şeyi yüzüne gözüne bulaştırmaya meyilli, çaresiz erkek karakterler de eksik olmaz. Bir anlamda oidipus sorununa göndermeler yapan bu üçgende, anneye cinsel haz beklentisi ile karışık, hastalıklı bir ilgi duyan ve onu -her ne kadar kadın bulunduğu sado-mazoşist durumdan memnun görünüyor olsa da- kurtarmak için çabalayan oğlan çocuk, her zaman kötü baba engeline takılır ve düşer. "Vahşi Duygular"daki Lula – Sailor – Santos, ya da "Kayıp Otoban"daki Pete- Alice- Eddy üçgenlerinde olduğu gibi... Lynch'in ortaya koyduğu kötülük, bu açıdan bakılınca tamamen dış etkilere dayanan, salt bir kötülük değil, kişinin (Söz konusu örneklerde Sailor ve Pete'in) içinde var olan açmazın sembolik bir dışa vurumudur. Erkek kahramanlar çoğu zaman, kötü baba imajı altında, kendi korkuları, yetersizlikleri ve güçsüzlükleri ile savaşırlar ve Sailor'ı genellemenin dışında tutacak olursak, daima başarısızlığa uğrarlar.

Lynch'in kötü karakterleri erkekler üzerinde yoğunlaşır ama "Vahşi Duygular"da yer alan Lula'nın annesi Marietta, bu durumun tersine çevrilmiş hali olarak çıkar karşımıza. Anne, kızını koruma maskesi altında Sailor'dan uzaklaştırmaya çalışmaktadır. Ama içten içe ona karşı büyük bir arzu beslemekte, Cape Fear'daki sahnede de bunu açıkça dile getirmektedir. Aslında cinsiyetlerin bu şekilde yer değiştirmesi, Lynch'in kurduğu denklemin sonucunu değiştirmez. Baskın ebeveyn ve kurtulma -veya kurtarma- çabasındaki çocuk sorunu olduğu gibi kalır.

John Ford, "Trajedi, içinde her zaman biraz saçmalık, hatta gülünçlük barındırır." der. Lynch de durur bu sözün arkasında. "Vahşi Duygular" daki soygun sahnesinde kopan elini çaresizce arayan kanlar içindeki adamın ardından gelen ağzında elle koşan köpek görüntüsü hayli gülünçtür. Veya "Mulholland Drive"ın beceriksiz tetikçisinin başına gelenler, seyirciyi oldukça eğlendirir. Böylesi trajik olaylar içinde var olan espriyi yakalamanın da, ayrı bir ustalık gerektirdiği şüphesizdir.

Fantezi ve Gerçeklik Arasında

Hayat sürekliliği olan bir gerçeklik de, ara sıra olağan dışı şeyler yaşadığımızı sandığımız rüyalar mı görüyoruz, yoksa rüyalarımız hayatın kendisi ve bazen sürekli olduğunu düşündüğümüz sanal bir gerçeklik mi duyumsuyoruz? Karmaşık bir

Lynch Filmlerinden Unutulmaz Şarkılar:

Wicked Game - Chriss Isaak
This Magic Moment - Lou Reed
Falling - Julie Cruz
I'm deranged -David Bowie
Eye -The Smashing Pumpkins
Apple Of Sodom-Marilyn Manson
Hierate Mich - Rammstein

durum. Eğer gerçeklik, duyu organlarımızla algılayabildiğimiz şeylerden meydana geliyorsa, rüyalarımızın gerçek olmadığını kim iddia edebilir? Ya da tam tersinden bakarsak, Lütfi Akad'ın "İstanbul Bir Şarkıdır" filminden alınan şu cümle gibi; "Gördüğün şu karşı kıyı neden sadece bir düş olmasın; eğer orada hiç olmadıysan?"

İşte Lynch'in filmlerinde alabildiğine sarsıcı boyutlarda ele aldığı temel ikilem budur. "Mulholland Drive"da yer alan illüzyon gösterisi, bu durumu en açık şekilde ifade eden sahnelerden biridir. Hayali bir orkestrayı idare eden illüzyonist, gerçek gibi algılanan müziğin aslında banttan olduğunu söyler seyircilerine. Sahnede söylediği acıklı şarkı ile Rita ve Betty'i göz yaşlarına boğan şarkıcının sesi de aslında banttan gelmektedir. Ve belki sahnedeki görüntüler bile gerçek değildir. Kim

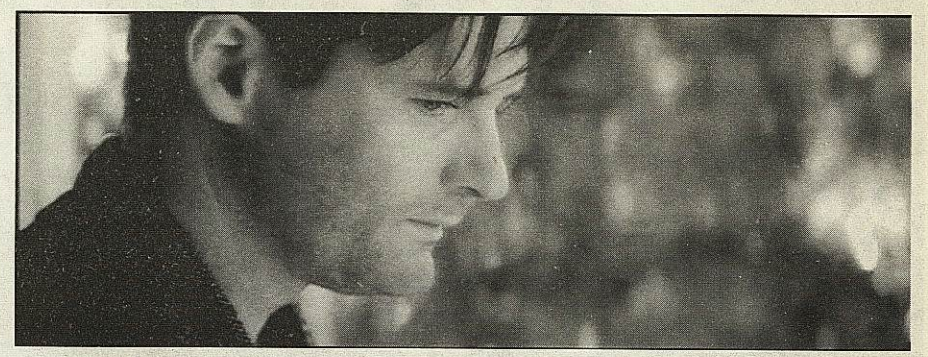

imkansızdır. Fred'in ilk yaşamına göre ikincisi fantezidir, ikinciye göre ise ilki. Filmi her iki yönde okumak mümkündür. Aynı şekilde, filmin yarısından sonra tamamen kimlik değiştiren karakterleri ile "Mulholland Drvie" da aynı soruyu içinde barındırır. Gerçekilik ve fantezi arasındaki belirsiz çizgiyi temsil etmesi muhtemel mavi kutu açıldığında, gün geceye döner ve Lynch çok sevdiği bu ikilem ile tekrar karşı karşıya bırakır seyircisini. Hatta kullanacağımızı bilemeyiz, tıpkı Betty ve Rita'nın mavi anahtarı ne yapacaklarını bilemedikleri gibi...

İçerik ve Biçimin Uyumu

Elbette, böylesi sıra dışı konuları, doğa üstü olaylar ve karmaşık ruh halleri ile örülmüş senaryoları filme çekmek, farklı bir görselliği de beraberinde getirir. Lynch filmlerinin plastik dünyası da, içeriğe uygun olarak karanlık, ürkütücü ve tuhaftır.

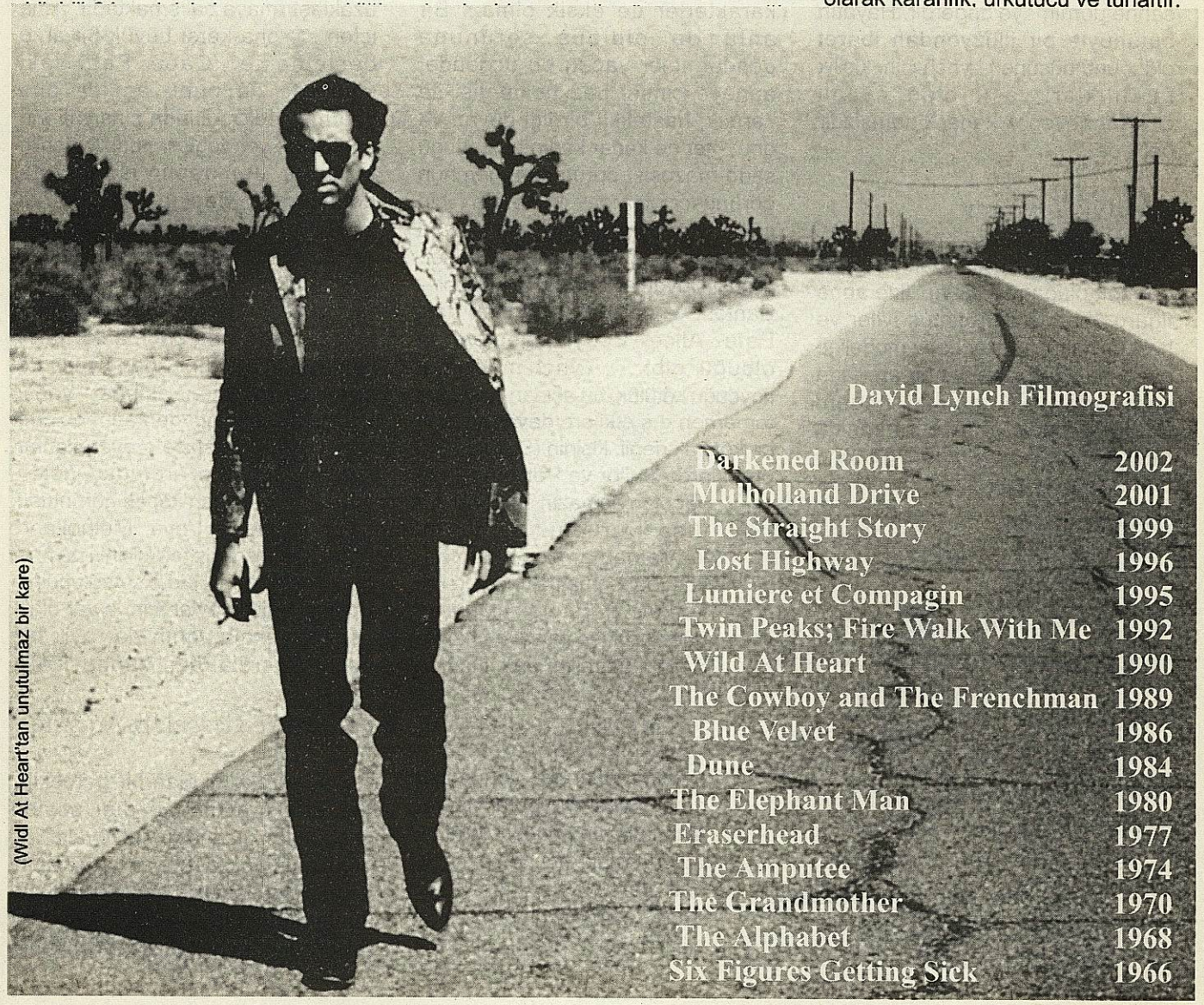

(Wıld At Heart'tan unutulmaz bir kare)

David Lynch Filmografisi

Darkened Room	2002
Mulholland Drive	2001
The Straight Story	1999
Lost Highway	1996
Lumiere et Compagin	1995
Twin Peaks; Fire Walk With Me	1992
Wild At Heart	1990
The Cowboy and The Frenchman	1989
Blue Velvet	1986
Dune	1984
The Elephant Man	1980
Eraserhead	1977
The Amputee	1974
The Grandmother	1970
The Alphabet	1968
Six Figures Getting Sick	1966

Ama temelde sıradan yaşamdan asla kopmaz. Lynch'in aradığı pek çok röportajında da belirttiği gibi, olağan görünen şeylerin içinde var olan gerçek dışılıktır. Perdede görülenlerin hem bir fantezinin güçlü imgeleri olmaları, her de seyircinin bunların gerçekliğine ikna edilmeleri gerekir ki, bu da kolay bir iş değildir şüphesiz.

Lynch'in üzerinde önemle durduğu ilk öğe, mekan tasarımıdır. "Vahşi Duygular"da, Lula ve annesinin yaşadığı zevksiz orta sınıf Amerikan ailesi evinden, "Kayıp Otoban"da, Fred ve Reene'nin karakter özelliklerini gizlemek için ustaca tasarlanmış, detaysız, fotoğrafsız, ışıksız bir anlamda yaşamayan dairelerine kadar, her mekan içinde yaşayan kişilerin ruh durumlarına göre dizayn edilir. Yine "Kayıp Otoban"daki porno kralının evi de bu konuya örnek olacak niteliktedir. Evdeki her şey, aklını 'büyüklük' meselesine takmış bir adama uygundur. Dev ekranlar, geniş masalar, aynalar, cam sehpa ve bar gibi. "Mulholland Drive"da Betty'nin ve bir noktadan sonra dönüştüğü Daine'in yaşadıkları mekanlarda da, söz konusu

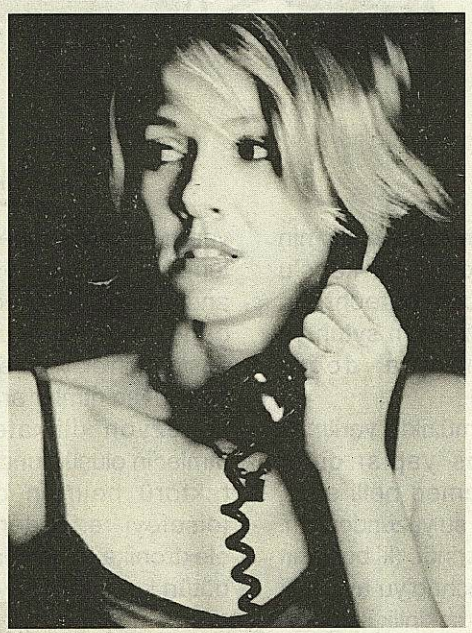

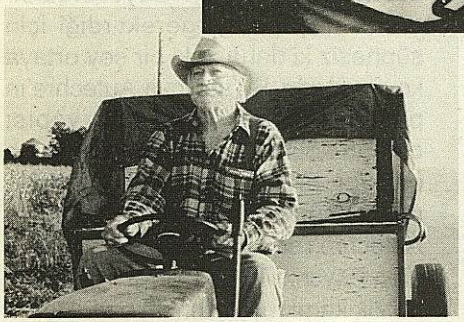

değişikliklerin izi sürülebilir. Betty aslında kendisine ait olmayan zevkle döşenmiş, rahat bir evde yaşarken, Diane ürkütücü bir bahçenin içindeki kasvetli evinde ölü bulunur. Mekan seçimi konusunda "Vahşi Duygular"da resmedilen New Orleans şehrini de unutmamak gerek. Şehirde Lula ve Sailor dışında hiç genç insan bulunmaması, burada yaşayan herkesin ya çok yaşlı, ya da sakat olması ilginçtir. Nitekim New Orleans film için bir 'ölüm şehri'dir ve dedektif Johnny ile birlikte sanki tüm şehir ölüme hazırlanır gibidir.

Renklerin kullanımı adına tutkuları temsil eden kırmızının ve rahatsız edici parlak bir sarının hakim olduğu "Vahşi Duygular" bir adım öne çıkar Lynch filmleri içinde. Yönetmen sıkça kullandığı kibrit alevi detayından, otoyolun sarı çizgilerine, Lula'nın saçlarından, Sailor'ın üzerinden çıkartmadığı yılan derisi ceketine kadar sarıyı tüm filme hakim kılar. Nitekim sarı, görsel dilde hastalığı, çürümüşlüğü hatta deliliği temsil eder. "Kayıp Otoban" ise, mavi bir karanlığın filmi olarak özetlenebilir. Gizemin temsilcisi mavi ile kasvetli karanlık bir araya geldiğinde filme özgü bir atmosfer çıkar ortaya.

Lynch, zaman zaman görsel efektler kullansa da, bunu o kadar sevmediğini, doğal görüntülerdeki şaşırtıcı etkiyi yakalamayı yeğlediğini belirtir her fırsatta. Yönetmenin "Kayıp Otoban"da Fred'in Pete'e dönüştüğü sahne ile ilgili anlattıkları ilginçtir; "Fred'in yüzündeki netliğin tamamen kaybolmasını istedim. Deming'e (görüntü yönetmeni) netliği bozmasını söyledim. Denedi ama bu mesafeden benim istediğim sonucu alamadı. 'Senin istediğini yapmak için, objektifi çekim anında çıkartmak gerek.' dedi. 'O zaman öyle yap!' dedim. Bu tekniğe aramızda 'Hızla çıkartmak' adını verdik ve sonuçtan da aynı hızda mutlu olduk."

Bunun gibi pek çok sahnede, doğal çekim şartlarını zorlayarak farklı görüntüler elde eder Lynch. Yine "Kayıp Otoban"daki meçhul bir otelin koridorlarında, şimşekler ve kırmızı

Lynch filmlerinde genellikle anne figürü üzerine oturtulmuş iyiler ve baskın, hatta tacizkar baba modeline uygun kötüler, karanlık bir arenada çarpışırlar

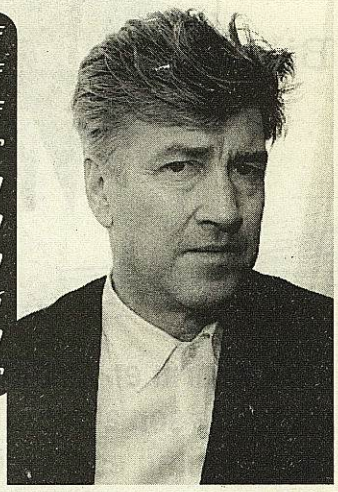

ışık altında korkuyla ilerleyen Pete'in görüntüsünden, evinin karanlık koridorunda kaybolarak, gerçekliğin sınırını aşan Fred'in sahnesine kadar, hemen her çekim görsel efektler kullanılmadan gerçekleştirilmiştir. Öznel kamera açısını da en yerinde kullanan yönetmenlerden biridir David Lynch. Seyirciyi perdede yaşanan olaylara tanıklık eden değil, bizzat yaşayan kişi konumuna getiren bu çekim tekniği ile yönetmenin tasarladığı her kabusun baş kahramanı siz olursunuz ve şüphesiz bu da filmin çarpıcılığını arttıran bir unsurdur.

Lynch filmlerinin jeneriklerine dikkatle baktığınızda, yönetmenin uzun süredir aynı ekiple çalışmayı seçtiğini fark edersiniz; sanat yönetmeni Patrcia Norris, kurgucu Mary Sweeny, besteci Angelo Badalamenti ve görüntü yönetmeni Peter Demming gibi... Bu durumun yönetmenin başarısına katkısını da unutmamak gerek. Ya da Deming'in dediği gibi; "David'in aklında her zaman garip fikirler vardır. Fantezilerini filme aktarmayı ve bunların gerçek gibi görünmesini ister. Hepimiz bunun için çalışıyoruz..."

Başta da değindiğimiz gibi, David Lynch gibi sıra dışı bir sanatçıyı birkaç sayfada anlatmak ya da anlamak mümkün değil. Sonuçta filmleri pek çok okuma şekline açık birer bulmaca ve yönetmen yanıt bulmaktan çok, soru sormayı seven bir karaktere sahip. Dilerseniz, bitiş cümlesini söylemeyi yönetmenin kendisine bırakalım. "Ürettiklerimin her zaman yoruma açık kalmasını isterim. Hikayeler hep başka düşüncelere teğet geçerler. Gerçek varlığınız içinde mutlaka hayallere yer bırakmalısınız!"

Bilinçaltında ayak basmamış toprakları keşfeden grup:

AUTECHRE

'90lı yılların en ehemmiyetli zeki elektronika'sını icraat eden Autechre son albümü Confield'i 2001 yılında çıkarttı. Bırakın son albümü eski albümlerinin bile etkisi üzerimizdeyken, mayıs ayı içinde bir EP yayınladılar

modern Müzigin İzsürücüleri

Alkan Avcıoğlu

Halil Turhanlı bir metninde Burroughs ve Coil'in aynı rolleri benimsediğinden bahsederdi: *Modern şehrin sokaklarında, bulvarlarda değil, metafizik mekanlarda geziniyor ve dinleyiciyi de bu mekanlarda yolculuğa çıkarıyorlar.* Autechre'ın müziğini de bundan daha güzel anlatabilecek bir cümle yok. Zira Autechre 1993 yılındaki debut albümlerini Warp Records'tan yayınladığından bu yana, müziği ile karanlık bölgelerde yol alıyor ve bizi de orada yolculuğa çıkarıyor.

-IDM VE ENDÜSTRIYEL MÜZIĞIN AYNI KRATERDE ŞEKILLENIŞI-

Sheffield'li düo Sean Booth ve Rob Brown'dan oluşan Autechre'in ritmleri parçalarına ayrılmış, bağlantısız durumda sonsuz ses tabakalarında sunuluyor bize. LP5, EP7, Amber gibi başyapıtlarıyla IDM(Intelligent Dance Music)'in ve hatta tüm tekno kompozitörlerin en yenilikçi ve en ulaşılmazlarından biri olduklarını kanıtladılar. Autechre '90ların en parlak müzik hadiselerinden biriydi ve ritmik yoğunlukları, etkileyici gücüyle müzik tarihinde hatırı sayılması gereken bir yer elde etti. Herhangi bir albümlerini dinlediğimizde Darren Aronofsky'nin Pi'sindeki kadar yoğun bir kaos'u hissedebiliriz. Ancak Autechre'ın yeteneklerini anlamak için sytnh ve loop'larının amacına doğru yönelmeliyiz.

Elektronik müzikte verilmek istenen kaotik ses yapısı diğer türlerde kendini hemen belli eder, jungle'da kaotik öfke su yüzündeyken, benzer dans müziklerinde (ki bunların arasında minimal techno'yu ayırmak gerekebilir) ritmsel keskinlik ile bahsi geçen kaos dışavurulur. Autechre ve IDM janrındaki bir sürü grubun bu kaotik yapısını ise ses katmanlarını çözerek anlayabiliriz. Autechre tıpkı Aphex Twin ve benzerleri gibi keskin hızlı ritmlere yer verdiğinde bunu derinden gelen organ'lar, yaylılar ile ağır çekim bir yüzeye çekmektedir. Birbirini tamamlayan ritmlerin tek bir katmanda verilmesi yerine, müziği zaman zaman kendini çözüp öne çıkan katmanlar veya aynı anda devam eden bir sürü pattern ile veren bu tarz şüphesiz ki bu sayede temelden bir ayrım yapmaktadır. Aynı anda tek bir katmanda birleştirilmeye çalışıldığında kullanılan farklı enstrümanlar, veya aynı enstrümanlar ile yapılan ritmler arasında oluşacak kohezyon dikkate alındığı için ritmler'in oluşumunda tamamlayıcılık faktörü belirgin olmaktadır. Bu felsefeyi reddeden Autechre gibi elektronika icraatçılarının müziği ise bütün katmanları ayrı boyutlarda bir arada düşünmeyi gerektirdiği için şüphesiz ki daha zeki bir şey ortaya koymaktadır. Bu seçimle Autechre'ın pessimist karakterli müzik yapısı onların köklerini endüstriyel müziğe dayıyor. Endüstriyel müzik de insan dokunuşundan son derece uzak, ve Autechre'ı son derece fazla etkilemiş olan Psychic Tv ve Coil gibi isimlerin müzik karakteristiklerinin uzantılarını Autechre'da görmek mümkün. İşte IDM'nin karanlık dipleri Autechre müziğinde böyle yüz bulmakta. Çağdaşlarının aksine Autechre, Kraftwerk ve Detroit sound'u yerine farklı

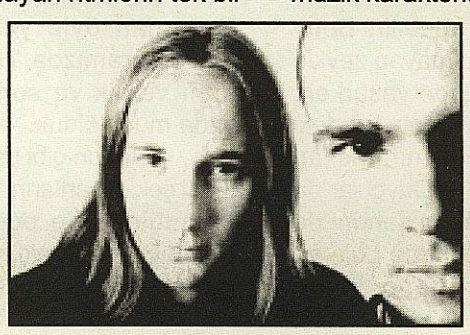

kaynaklardan da beslendi. Kendilerine Afrika Bambaata ve Mantronix'i, Brian Eno'nun verimli *sound*unda birleştiren bir ilham yelpazesi yarattılar.

-SES DENEYCILIĞI-

Sean Booth ile Rob Brown'ın tanışması ise 1987 yılına dayanır. Hemen hemen aynı albümleri paylaştıklarını fark ettikleri gibi, breakdance'e ve BMX bisikletlerine olan düşkünlüklerini de fark etmişlerdir (henüz 15 ve 17 yaşındalardır). Hip-hop sevdasına tutulup Manchester'lı graffiti tayfalarıyla takılmalarından sonra daha endüstriyel seslere ilgi duymaya başlarlar. Bu sayede hip-hop'ta eksik olan şey artık onların hayatında hep var olacaktır: *Elektronik sesler*. Müziğe olan aşırı tutkuları onları bir enstrüman almaya değil de bir drum-machine almaya yöneltir. Hatta drum-machine aldıklarında bile sadece garip müzikal tortuların eşliğinde hayal güçlerinde kaybolmayı tercih ederler. Seslerle tecrübeler yaşamaya bu sayede çok erken yaşlarda başlarlar. İkisi de konvansiyonel müzikten hiç hoşlanmazdı. Casio sampler ve Roland 606 ile çalışmalarını yoğunlaştırırlarken istekleri netleşmeye başlamıştır: Bilinçaltlarında yüzen o garip sesleri maddeleştirmek.

Televizyon kayıtlarını cut-up'layarak değişik sesler elde etme çabalarından sonra çok uzun yıllar boyunca devam edecekleri bir radyo programı yapmaya başlarlar. Favorileri Unique 3, DHS, Radioactive Lamb gibi grupları çalarken araya bir de kendi denemelerini sıkıştırmayı ihmal etmezler. Bu şekilde insanlardan

...Freeform, Funkstörung, The Notwist, Jeswa, Bannlust, Auch, Fingermail gibi gruplar Autechre'a çok şey borçlu...

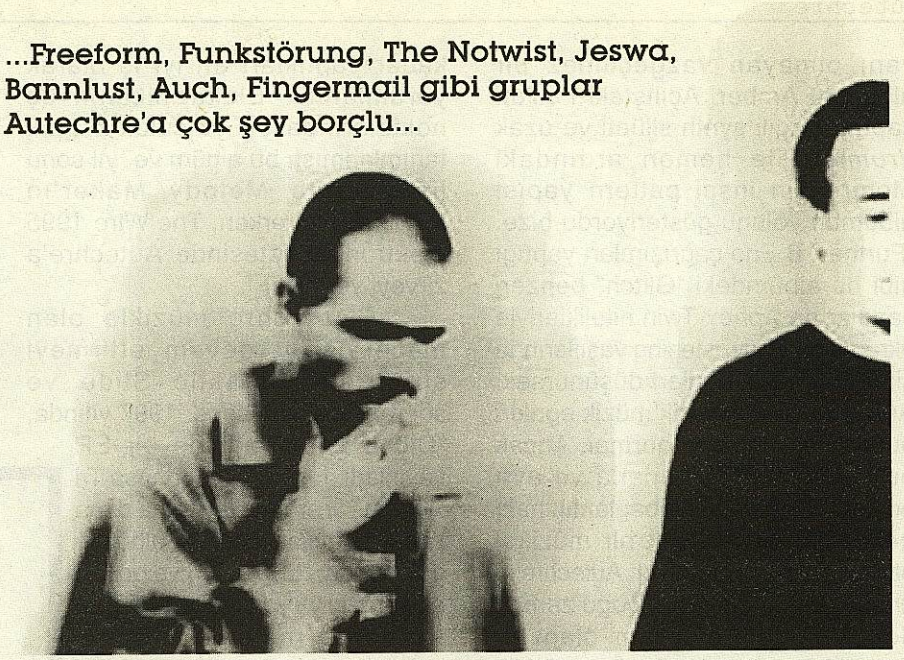

gelen tepkileri ölçerler ve tepkilerden cesaret alarak bir single yayınlarlar. Cavity Job adındaki bu single'dan sonra Leeds'ten LFO'nun başarısından cesaret alarak Warp Records'a bir demo yollarlar. "Crystel" ve "The Egg" parçaları Warp Records'un ilgisini çekmiş olacak ki, 12 ay sonra, 1992'de kendilerini Aphex Twin, The Black Dog gibi isimlerin yer aldığı Artificial Intelligence toplamasında bulurlar. Autechre'ın debut albümü Incunabula 1993 Kasım'ında yayınlanır. Bu albüm kaynaklarını tipografi ve geometri'den alan soyut bir albümdü. Dünyevilikten soyutlanmış bir estetik üzerine kurulu olan albüm, yoğun *multi-layer*landırmalar ile tanımlanamaz bir müzik içeriyordu. Daha ilk albümden Autechre amacının, müzik tabularını yıkma ritüelinden çok, ses yapılarını deşifre ederek, hatta müziğin zerrelerine, atomlarına inerek kendi tarzını oluşturma olduğunu göstermişti. Ve bu müzik en iyi "Autechre" kelimesiyle anlatılabilirdi.

-ZIRVEDEN KAOSA-

Bu albüm ve hemen sonra yayınladıkları Basscadet'ın remixleri Uk Indie Listelerinde 1 numaraya kadar ulaşır. Tam bu esnalarda Rob ve Sean canlı performanslarını geliştirmeye adamışlardır kendilerini. Tartışmasız İngiltere'nin en yenilikçi elektronik sahnesine sahip olmaları noktasına kadar ulaşmışlardır. Görsel efektlere dayanan güveni tamamen reddeden grup konserler için sadece *ses*in manipülasyonuna, usta yönetimine odaklanır. 1994 sonlarındaysa ikinci albümleri Amber'ı yayınlarlar. Incunabula'nın sivri köşelerini yumuşatan bir işitsel zenginlik yaratırlar. Kanımca ilerideki üstün yapıtları LP5'tan pek aşağı kalır

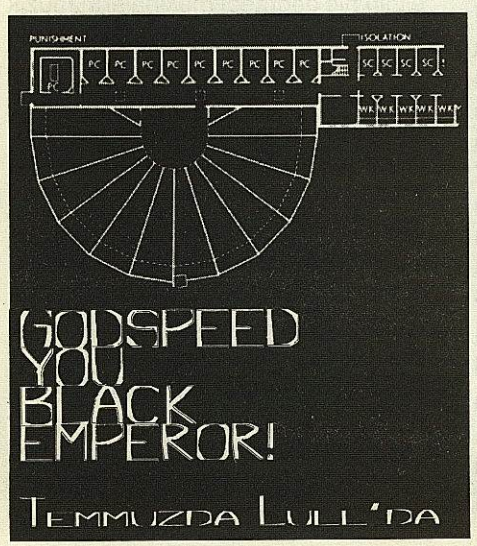

yanı olmayan vazgeçilmez bir albümdü Amber. Açılıştaki Foll'un çapraz çizgili synth silüeti ve uzak *drum*ları ile hemen ardındaki Montreal'in inşai pattern yapısı albümün yolunu gösteriyordu bize. "Further" B.Eno çağrışımları yaptığı gibi bu albümdeki "Glitch" benzeri şarkılar da Aphex Twin nitelikleriyle akrabaydı. Easy listening vasıflarında simetrik müzik eğrileri düşünürsek, Autechre'da asimetrik müzik eğrileri bulmak son derece normal. Ancak bu asimetrinin tekrarlarla ve ayrı boyutlardaki looplarla bağlantılı hale gelmesi IQsu yüksek bir müzikal etkileyicilik alanı yaratıyor. Autechre'ın uneasy listening yapısı çoğu zaman donuk imgelere teslim olan bir durgunluk yaratıyor. Sakin, melodik bir dipakıntı, çapraz ritmlerin vuruşlarıyla bütünleşiyor. Amber'daki "Silverside" da bu kümeden seçilebilecek iyi bir temsilci. Şarkıdaki dalgasız yapı şarkı ilerledikçe devreye giren equalizer ayarlarına dayalı beatlerle şekilleniyor. Autechre'ın hiç duymadığımız sesleri yaratışıyla çok zengin bir hayal gücüne sahip olduğu ve '90ların en iyi *sound* heykeltraşları oldukları aşikar.

Grubun müziğinin önemli bir özelliği de dinledikçe süratle sizi içine alması ve bulunduğunuz boyuta dair her türlü fikrinizi allak bullak etmesi. Sean ve Rob ikilisi bu özelliklerini geliştirmeye devam ederler. 1995'te bir EP yayınlarlar. Bunun dışında "Gescom" ismindeki yan projeleriyle de bir EP çıkarttıklarını eklemek gerekir tabi. "Gescom"u Rob 'bizim Autechre kimliğinde olmadığımız" bir form olarak tanımlıyor. Autechre'ın kendi kariyerine dönecek olursak yukarıda sayılan iki EP'den Anvil Vapre 3. LP'lerinin bir prelüdü modundaydı. Vardiya değiştiren *loop*lar ve biçimi bozulmuş ritmler ile sürüklenen melodi parçacıkları bu 4 şarkıda oldukça koyu bir yansıyış bulmuştu. Sean ve Rob bu sefer daha sert bir moddaydı ve tahminen bu albüm Autechre'ın en sonic ekstrem noktasıydı.

Ardından gelen ve büyük başarılar kazanan Tri Repetae ile özgün tarzlarına modern jazz'ın sivri bir köşesinde deneysel bir yankı kazandırırlar. Tri Repetae o güne kadar yaptıkları en iyi iş olarak yorumlanır. Elektronikanın uç noktalarında bir yolculuk olarak tanımlanmıştı bu albüm ve yıl sonu listelerinde Melody Maker'ın top50'sine girerken, The Wire 1995 elektronika listesinde Autechre'a zirveyi vermişti.

Autechre müzikle olan maceralarını devam ettirmeyi sürdürdü. Chiastic Slide ve sonrasında aynı sene, 1997 yılında, "Cichli Suite" adında bir EP yayınladı. Hemen ardındansa Tri Repetae'yi aratmayan hatta daha başarılı sayılabilecek bir albümle geri döndü: "LP5". LP5 ve ondan bir sonraki yıl yayınlanan EP7'de Autechre'ın eski dönem işlerindeki post-tekno

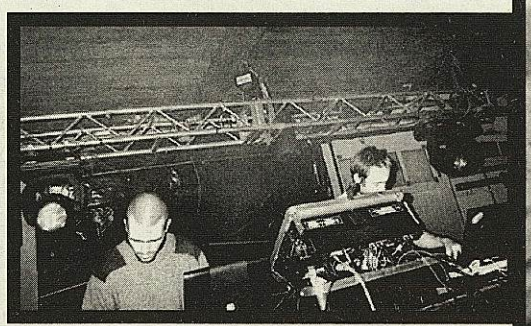

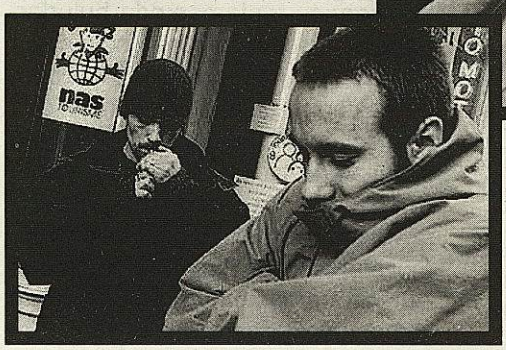

makinasyonlara ve avantgard sesler hala barınmaktadır. LP5 ve EP7 grubun altın yılları sayılabilir. Kimilerine göre LP5'ten sonra EP7 bir düşüştür. Ancak Autechre'ın nefes kesen müziği bir bakıma da sürekli yeni topraklar aramasına bağlıdır. "Tri Repetae" deneysel tekno sınırlarında farazi dolaşımlarda bulunurken, "LP5" drum'n'bass'a biraz daha fazla borçlu gibi duruyordu. "EP7" ise hip-hop ve electro'nun ritmik yapısı üzerinde –ancak hala geniş hantal groove'lar temelinde- biraz daha fazla durmaktadır. EP7 hakikaten de Autechre'ın alıştırdığı standartlara göre bir nevi hayal kırıklığı olabilir. Ancak konvansiyonel müzikten bu kadar uzak duran bir grup için, bir albümünün bir önceki kadar iyi-ve hatta daha iyi- olmasını beklemek onları konvansiyonelliğe kendi ellerimizle teslim etmemiz olur. Bu mantıkla Autechre'ın sürekli arayışta olduğu ve yenilik peşinde koşturduğu sağlıklı gözlemlenemez.

-"ZEKİ" ELECTRONICA'NIN BÜYÜKBABALARI-

Gescom ve Booth and Brown bünyeleri altında da çalışmalarına devam eden ikili 2001'de son

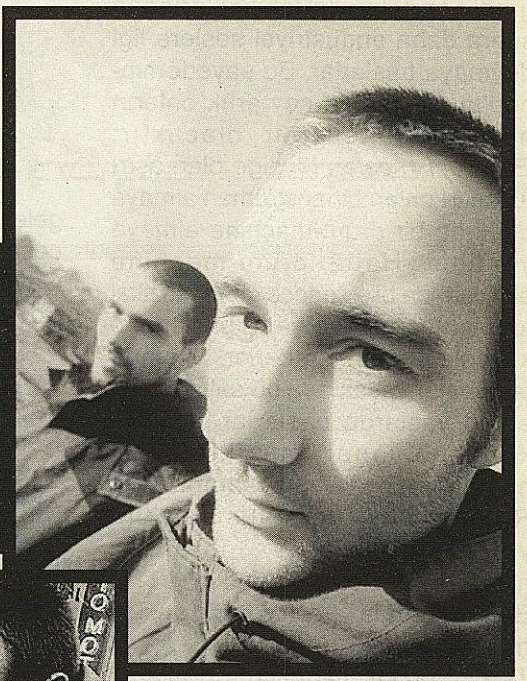

albümleri Confield'i yayınlar. Bu albüm tek kelimeyle güme gitmiştir. Confield'den pek bir yerde söz edilmediği gibi, yıl sonu listelerinde-birkaç istisna dışında- dergiler tarafından kaale alınmaz. "Confield" Autechre'ın en yıkıcı albümüdür. Daha öncekilerden çok daha fazla ses/gürültü barındırmaktadır. İnsan elinin hiç değmedi makinaların müzik yaptığı bir dünyadan kopup gelmiş gibidir, ve dinlenildiğinde etki dozajı yüksek bir izolasyon yaşatmaktadır. Pitch frekanslarını eskisine göre daha yükseğe taşıyan grup yine de yaratıcılığından bir şey kaybetmemiştir. Ancak "Confield" Autechre ile yeni tanışacak insanların albümü değildir. Bu daha çok Autechre ile beraber keşfettiği boyutları gezmiş insanlara yeni bir boyut açan, grubun felsefesinden pek bir ödün vermediğini kanıtlayan bir albümdür. Autechre, Tri Repetae veya LP5 ile elde ettiği repütasyonu

korusaydı ve aynı kategoride, üstün yapıtlar bile olsa, albümler yapmaya devam etseydi, gerçek radikalliğini kaybedebilirdi. Ancak her nedense Sean ve Rob için müzik çok daha fazla şeyler ifade ediyordu, ve hala ilk günkü kadar müziğe tutkundular. Autechre kariyeri boyunca ilginç remix'ler de yaptı. Slowly, Mike Ink, DJ Food, Scorn, Skinny Puppy, Tortoise gibi isimlere yaptığı remix'leri şarkıların sahipleri bile tanımakta zorlandı. Doksanlı yılların en parlak grubu Autechre artık IDM'nin büyükbabaları konumuna geldi. Bir çok gruba yön veren, yollar açan grup artık çok daha uç noktalarda yer alıyor ve çıktıkları yolculuktan döneceğe benzemiyorlar. Q dergisinin 2001 Ağustos sayısında hazırladığı Radiohead dosyasında Thom Yorke, Autechre'ı övüyordu ve bu dosyada LP5 albümünün "Idioteque" adlı Radiohead şarkısına ilham verdiği gösteriliyordu. Ayrıca Autechre müzikleri soundtrack müziği için de çok ideal. Çünkü bahsettiğimiz gibi çok ilham verici ve etkileyiciler. Pi'ye verdikleri "kalpal intro" müziklerinin filmin felsefesiyle ne kadar uyuştuğunun kanıtı. Kimyasal kabus seslerine tercüman olan Autechre'ın takipçileri de var, ve en azından bir sürü grup Autechre'ın radikalliğine çok şey borçlu: Freeform, Funkstörung, The Notwist, Jeswa, Bannlust, Auch, Fingermail...

-ARAYIŞ VE ÖTESI-

Son 5-6 yıldır arayışında dur durak bilmeyen Autechre o dönemki büyük bölgede çalışmalarını bitirmiş gibidir. Confield gerçekten de "duygu"dan yoksun bir albümdü. Autechre'ın zengin hayal gücüne sahip müziği çoğu zaman insanın beynini film şeritleriyle sarar. Bu sinema tarihinden olduğu gibi hiç çekilmemiş bir film görüntüleri de olabilir. Çok net olan bir şey vardır ki, o da grubun müziğinin görsel imgelem açısından zengin olduğudur. Andrei Tarkovsky'nin tartışmasız başyapıtı Stalker'da hatırlanacağı gibi insanlar Zone'u keşfetmeye çalışırlar. Zone bir bölgedir, Tarkovsky'nin filminde bu insanların gizli isteklerinin gerçek olacağı doğaüstü olaylara maruz kalmış bir bölgedir. Autechre'ın müziği de bu Zone'lardan oluşur. Grup sürekli karanlık bölgelere doğru yol alır, yani bir Zone üstünde çalışmaya başlar. Autechre'ın tahminen bilinçaltının el değmemiş bölgelerinde yaptığı bu keşif çalışmaları sonuçlandığında, grup bir EP yayınlayarak bu Zone'u mum ışıklarıyla loş bir şekilde aydınlatır. Ardından gelen LP'leri ise bahsi geçen Zone'un sınırları üstünde cesurca soyut bir gezintiyi içerir. İşte Confield, Autechre'ın son yıllarda deneyler gerçekleştirdiği bu Zone'u artık karış karış keşfettikleri için bu Zone'la işi kalmadıklarını gösteren bir albümdür. Autechre'a düşen, yine yenilikçi ruhunu sergileyip bir başka Zone'a geçmektir. Son EP'leri Untitled yeni Zone'un, yani yeni bölgelerinin habercisidir. Bu EP'deki 3 şarkı da tahmin edileceği gibi henüz bizi o bölgeye çekme amacındaki loş ışıklandırma, yeni bölge için bir nevi bir demo'dur. Soyut yıllarının ardından hemen belirtilmesi gereken yeni EP'lerinde IDM'in "D" bölümünü tekrar ziyaret ediyor oldukları. Temellerine biraz daha dönen grup bu EP'sindeki açılış şarkısında, "Gantz Graf"ta güçlü bir melodiye yer veriyor. Ancak şarkıya yüksek bir beat'le girmelerine rağmen melodi kendini koruyor fakat beatler ufalanmaya, katmanlara ayrılmaya başlıyor. Ardındaki "Dial" ise daha hızlı bir ritme sahip. Confield, ve öncesi yıllarda grubun kaos teorisine ruhunu sattığını düşünürsek, bu şarkı insanı hakikaten düşündürüyor. Old-school etkileri hissettiren clubvari bir parça bu. "Cap.iv" yani son parça ise benzer tempolu bir şarkı ama daha darmadağın ve karmaşık seslere yer veriyor. Kanımca bu EP'leri Confield ile noktalanan seyahatin daha da ötesinde olanlara bir ısınma. Ve görünüşe bakılırsa modern müziğin iz sürücüleri(stalker), keşfetmeye devam edecek.

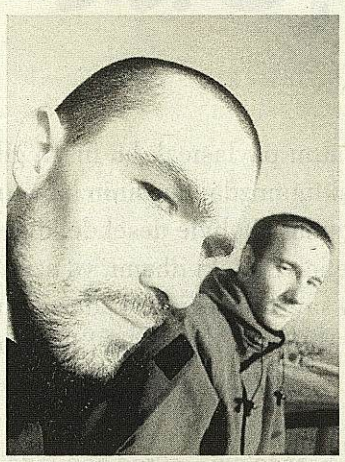

Autechre'ın sahne performansı görsel şovlardan ziyade seslerin manipülasyonuna dayanıyor

Indie Grup Sarrafı Clark Abiniz, Autechre sevenlerin Dntel, Aphex Twin, The Orb sevebileceğini tespit etti.

KENDİN YAZ KENDİN OKU KÖŞESİ

POLAROID ANDROID

[HONORE DE BALZAC]

Bugün bizimle hayatını paylaşıcak bu insan gibi, birçok sanatçı, tiyatrocu, yazar ve eleştirmenin'de geçmiş yaşamına baktığımızda, hepsinin hayatında beraber yaşanmışcasına bir paralellik vardır. Aynı dönem içinde yaşayanlara haliyle desekde, diğerlerinin de paylaştığı bu ortak yönler pek azımsanacak gibi değil. Genelikle içlerindeki ilhamı, ya uzun kuşaklardır sürdüren büyüklerinden, ya da doğaçlama bir dehanın parıltısı sayabileceğimiz kaderin bir armağanıdır. Kısıtlı ve sınırlı imkanlarını, zorladığını bildiğimiz bu insanların en büyük özelliklerinden biri, yaptıkları yüksek tahsildir. İşte bu kaderin desteklediği hayatlardan biri Honore de Balzac'ın kidir.

Utku Bahçekapılı

→ 20 Mayıs 1799'da Fransa'nın Tours şehrinde dünyaya geldi. Nedenini bilmediğimiz bir şekilde, bebekliğini ve çocukluğunu dadılarla yurtlarda, ailesinden uzak geçirdiği anlatılıyor. Zaten bu yılların Balzac'ta bıraktığı hatıraları ve izleri "Vadideki Zambak"'ta hissederiz. Kaynak olarak görebileceğimiz ve okuduğumuz birçok yabancı içerikli yazılarda sanatçıların hayatları için birleşmiş genel kanı, onların problemli ve zor bir dönem geçirmiş olduklarıdır. Diğerlerinde olduğu gibi birçok şey, onda da değişmiyor ve Balzac "Louis Lambert" adlı eserinde bu zor dediğimiz günlerini anlatıyor. Genel bir tavır olarak görebileceğimiz, derslere aldırmaz tutum, Balzac'ta da başgöstermiş ve onu Felsefe, Din ve Tarih kıvamlı "İrade üzerine düşünceler" adlı kitabı yazmaya itmişti. Gerçi bu girişim, öğretmeni tarafından yapılan bir sabotaj'a kurban gittiyse de, bu ilerisi için ona tecrübe olacaktı. 1815 yılında Paris'e yerleşen Balzac ailesi, oğullarının "Sorbonne Üniversitesi"'ndeki hukuk öğrenimini bitirmesiyle rahatladı. Bu süreç sonunda mesleğini yapıcağını düşünen ailesi, Balzac'ın yazar olacağını açıklaması üzerine hayal kırıklığına uğradı. O gün, o şartlarda çok iyi gözle bakılmayan bu meslek seçimi özellikle annesini üzmüştü. Bir anlaşma yaptılar ve ona süre tanıyan ailesi, eğer başaramazsa mesleğine döneceği şartını koymuştu, bu izinle beraber annesini de yanına alıp, Paris'in sanat yutmuş tozlu yollarında kendisine huzurlu bir çalışma ortamı yaratacağı evi aramaya koyulmuştu. Bu evde 2 yılını geçirir ve 5 perdelik trajedisi "Cromwell"'i yazar. Balzac bütün bu yaptıklarını, insanları ve çevresini harika gözlemlemesiyle betimlerdi. Gördüğü kişileri ve olayları izler, bütün inceliklerini ve detaylarını kavramaya çalışıp, bu derinliği eserlerine yansıtırdı. Eserlerinde canlandırdığı yüzlerce karakteri bire bir tanımış, ikili ilişkileri irdeleyip bunlara toplumsal sorumluluklarını yükledikten sonra da onları bizimle tanıştırmıştır. Romanlarında kendisini ve yakın çevresinden insanları da karakter olarak kullanırdı, bunun sonucu olarak da birçok düşman edinmişti. Balzac'ın dizelerinde, Paris'i ve bu insanların çırpınışlarındaki garip akustiği izler, hayatlarını gözlemleyebilirsiniz. Hayatındaki bazı dostluklar onu bugüne getiren tavrı yaratmışlardı, onlardan biri kısa bir dönem beraber iş yaptıkları genç bir yazardır ki, bu insanla "melodram"'lar yazıp satmışlardı. Diğeri ise hayatını bugüne taşıyan, ona roman yazmak için gerekli bilgiyi, inceliği ve teknikleri öğreten Madame de Berny olmuştur. Madame bununla da yetinmeyip onu, sosyeteden ünlü kişilerle tanıştırıp çevresini ve bakış açısını da yenilemişti, bunun etkisiyle ilk ciddi romanı "Les Chouans" (Particiler)'i yazdı. Bu eserleri yaratmak için, yoğun bir çalışma temposu hakimdi hayatına, günlerce hatta haftalarca durmadan yazar, yakaladığı ilham onu hummalı bir serüvenin kucağına atardı. Bu uzun gecelerde onu ayakta tutan ve belki de ilham besleyen, içi kahve dolu cezvesi ocağın üstünden hiç eksik olmazdı.

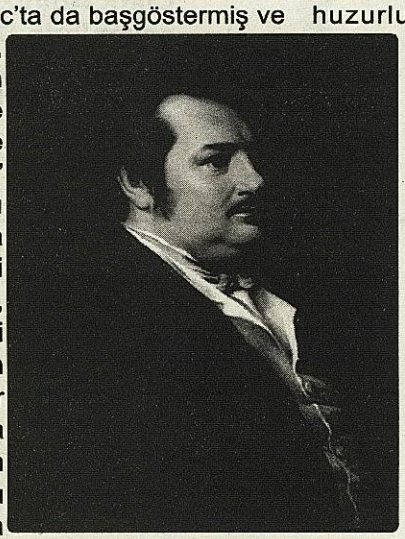

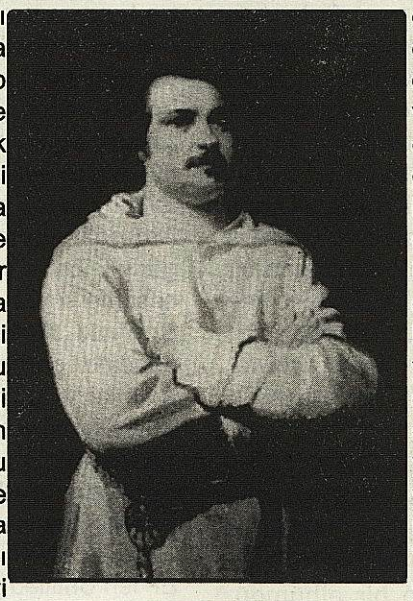

cezvesi ocağın üstünden hiç eksik olmazdı. Bu günlerin izini taşır, daha sonraki yıllar kaybediceği sağlığı. Bu onun hayatı içindeki olası döngüdür, bütün bu yıpratıcı çalışmaların sonucunda çıkan eser tatminkar olduğunda sosyetenin arasına karışır ve bunun keyfini çıkarırdı. Bu seyir aynı zamanda onun yeni eseri için bir ilham geçişiydi, bunu tamamlayıp eski hayatına, rüyalarını kovaladığı hayal dünyasına dönerdi. Balzac bu noktada 19. yüzyıl romancılığını, romantizmden gerçekçiliğe taşıyan insan olmuştur. Çalışmaları devam ederken, 1832 yılında, kitaplarını okuyan ve onu yakından tanımak isteyen Polonyalı Kontes Hanska, ona "Bir Yabancı" adıyla bir mektup yazdı. Mektup'u okuduktan sonra Hanska ve ailesini İsviçre'ye davet etti, birbirlerine aşık oldular ve birleşemeyecekleri 17 yıllık uzun bir süreç başladı. Bu dönem içinde mektuplaştılar ve bu daha sonra "Bir Yabancıya Mektuplar" şeklinde yayınlandı. 1841'de Kont Hanska öldü. Balzac 1842'de bütün eserlerini "La Comedie Humaine" (İnsanlık Komedyası) adı altında topladı. Sağlığı gitgide bozuluyordu ve bütün bunlar olurken en çok istediği ise, Kontes Hanska ile evlenmekti. 1850'de bu hayaline kavuştu ve evlendiler, ama bu çok uzun sürmüyecekti. Yeterince yorgundu, Paris'e döndüler ve 6 ay sonra öldü.

-Lull Dershanesi-

Geçtiğimiz ayki 10 soruluk testten 12 soruya yanlış cevap veren rezil insan Sinem Semerci, "James-Best of", "Pulkas-Greed", "Passengers Original Soundtrack" ve Loser top5 session'larını ve sticker'dır odur budur gibi birkaç bok püsür daha kazanmıştır. Tükettiniz bizi afedersin. Bu ay da en yanlış cevapları veren şahsiyet 3 adet orijinal kaset ve envai çeşit sürpriz kazanacaktır. Test'te yüksek puan alanlar bilhassa dövülüp kızgın yağda pişirilecektir. Hediyeler, kazanan zatı mutheremin adresine gidecektir, oh nefis.

1- Aşağıdakilerden hangisi küçük kaynarca antlaşmasının bir maddesi değildir?

a-) gavurlar, Osmanlı topraklarında rahatça dolaşsın
b-) oh bir de yemeyip yanında yatsın
c-) Lull-ı Milliye Gazetesi yayından kaldırılacak
d-) kardeş katli yasal hale getirilecek
e-) maki f-) hepisi

2- Ne bu yaa ben isterim şöyle bir çarpanlara ayırma sorsunlar, arkadan biri çıksın desin "ben bu testi çözdüm, kazandım, memnunum", başkası çıksın "çok zor soruyorlar" desin, böyle bir adamsendecilik, böyle bir dergicilik yok yani... Aşağıdakilerden hangisi gelirse, metnin anlam ahengi bozulur?

a-) cevaplar verilsin, ne bu. Bunlar bizim örfümüz adetimiz ananemiz
b-) sıfırcı zihniyet gitsin
c-) ben isterim ki sınav süresi olsun
d-) ben isterim ki türk halk müziği olsun dergide
e-) $x^2=1$ kilometre

3- Yıldırım çarpan şahısa ne olur?Sağlık Bilgisi köşesinden öğrendiğiniz bilgiler ekseninde tartışınız.

a-) bu canlılar birdenbire ölür
c-) şahsın bilhassa kalp bölgesi tahribata uğrar
d-) şahısta bir coşkunluk görülür
e-) öldüyse lull'larını bana versin
f-) b şıkkı yok

zero
Electronic
hip hop
trance
drum'n'base
acid jazz
dance
alternative
modern jazz
caferağa mah. Kadife sk. no.8 kadıköy / istanbul tel : 347 27 37
modern müzik

south

Alper Bahçekapılı

NŞA altında 10mg Stone Roses + 5mg Unkle'a tekabül eder.

Post- Brit Rock ; Stone Roses'un küllerinin hala havada uçuştuğu şu dönemde South'u tanımlayacak en iyi sözcük. Joel Cadbury, Jamie McDonald, ve Brett Shaw; sahne isimleri ile South, İngiliz gitar müziğinin yüzeyselleştiği, köreldiği şu dönemde, geçmişle bugün arasında bir köprü kurarak masalsı, büyülü, ve olağanüstü bir görkemlilikle parıldıyor gökyüzünde. South'u "şu" veya "bu" diye sınırlandırmak imkansız. 80'lerin ortasından sıyrılıp gelen akustik gitarların dayanılmaz sadeliğinden, uyuşturucu etkisi yapan hipnotize bas tonların kışkırtıcı etkisine – unklevari baterilerin vucudumuzu harekete geçiren enerjisinden, elektronika ninetlerindeki dahiyane akıcılığa kadar herşeyi barındıyor South. Her üç grup elemanın da enstrümanlara karşı doğal bir yeteneği var. Derinlerden gelen bu güdü neticesinde, grupta enstrümanların spefisik sahipleri yok. Stüdyoda gitar,bas, klavye yada davul çalan eller her zaman değişiyor. Değişmeyen şey Cadbury'in harikulade vokali. İş sözlere gelince ise yine birlikte hareket ediyorlar. önce henüz 14 yaşlarında, ortakul sıralarındayken tanışıp, o günden düşlerinin peşinden koşmaya başlamışlar. 98'te Mo'Wax Records'tan James Lavelle'la tanışmaları neticesinde düş gerçekliğe ve hazza dönüşmeye başlamış. Grubun menajeri aracılığıyla onların kayıtlarını dinleyen James Lavelle, hünerleri karşısında hayranlığını hiç gizlemeden hemen onlarla anlaşmış. Mo'Wax'le anlaşmalarının ardından South, debut albümleri "From Here On In" 'u yayınlamadan önce birçok projeye de bulaşmış. James Lavelle ile birlikte sayısız grubun şarkısını remixlemenin yanında (Bunların içinde Ian Brown'ın "Dolphins Were Monkeys" 'i de vardı.) kimi soundtraclerde de onların ismine rastlıyoruz. Geçen ayki sayımızda detaylı bir biçimde anlatılan video yönetmeni, Jonathan Glazer'ın olağanüstü debut filmi "Sexy Beast"'in (br: Ben Kingsley/Ray Winstone) etkileyici soundtrackinin oluşmasında da South'un payı çok büyük. Filmi görenleriniz müziklerin ne kadar uyumlu olduğunu hatırlayacaktır. "From Here On In", grubun takıntısı haline gelmiş olan, enstrümantal parça "Broken Head I" ile açılıyor. Cd çalarımız ilerledikçe "Broken Head II"

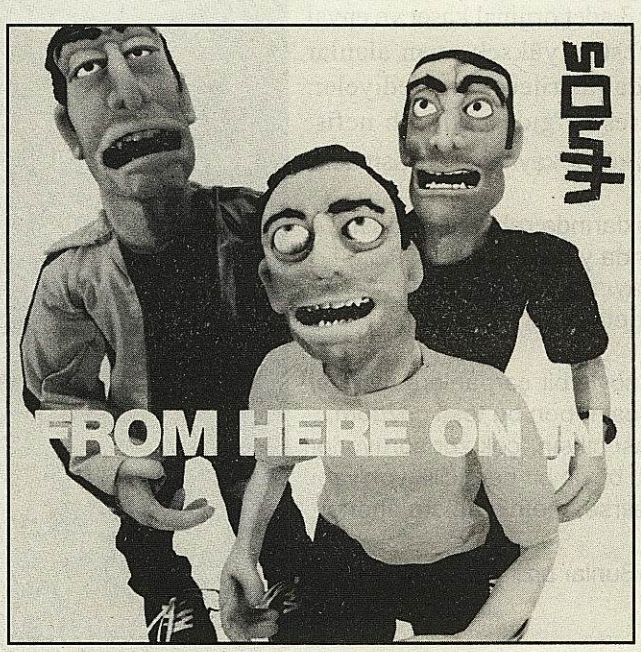

hatta "Broken Head III" versiyonları olarakta karşımıza çıkan, bir süre sonra bizim de saplantımız haline gelen, bitmek tükenmek bilmez bir davul ve klavye üzerile kurulu, bol efekt içeren, şüpheye yer bırakmadan Dj Shadow'u ve Unkle hatırlatan beste, inanılmaz akıcılığı ile zihnimizi bulandırıp, şuurumuzu kaybettiriyor. Algı sınırları aşan muhtekulade beste ile bir süreliğine tüm gerçekliği yitirip, sorgulamaları ve düşünceleri bir kenara bırakıyoruz. Çünkü varılacak bir nokta yok. Sadece boşlukta süzülen bir melodi var ve biz herşeyden soyut bir biçimde onun içinde yaşıyoruz. Onaltı parçalık albümde birinci, sekizinci ve onaltıncı sırada yer alan üçleme sanki bir çeşit hipnotize misyonu üstlenmiş. "Broken Head I" 'in hemen ardından albümün en görkemli parçalarından biri geliyor. Daha önce single olarakta yayınlanan "Paint The Silence" 'la bir an için afallamamak elde değil. İlk dinleyişimde; bir yanda "Wonderwall" akıcılığında inanılmaz bir akustik gitar ve diğer tarafta "Stone Roses yeniden dirildi" dedirtecek bateri, bas ve elektrogitarlarla ve dahası kulağımda yankılanan noter tasdikli Ian Brown vokali ile gerçekten çok heyecanlandım. Şarkıyı dinlerken oturduğunuz yerde sabit kalmak, çoşmamak ve tahrik olmamak gerçekten imkansız. Bu noktada kesinlikle South'un Stone Roses'u taklit etmeye çalıştığını düşünmeyin. South karşımıza çok farklı imgelerle çıkıyor. 90'ların başındaki brit-manchester soundunu, Stone Roses'u, Happy Mondays'i yakaladıkları doğru ama bunu tek bir noktaya odaklanarak, dar bi vizyonla yapmıyorlar. Bunu South'un kompleksliği içinde bir öğe olarak görmek gerekir. South ile sık sık birlikte çalışan Unkle, dinlemekten bıkılmayan "Paint The Silence" 'ı da remixlemiş ve parçaya ayrı bir hava katmış. Video parçaları "Keep Close" bugune kadar duyduğum en güzel bas dizilişlerinden birine sahip ve ana melodiyi bas oluşturuyor.

"Broken Head " takıntıları dışında South'un birde reprise takıntısı var. "All In For Nothing" ve "By The Time You Catch Your Heart" repriseları olan şarkılar. South'un albümlerindeki şarkılarının değişik versiyonlarının bulunması, onların remixleme alışkanlığından kaynaklanıyor olsa gerek. Reprise'ların tek farklılığı vokallerin atılmış olması değil. South enstrümanların ses düzeylerini değiştirerek, parçaların bize daha farklı gelmesini sağlıyor. Yaptıkları işi bir filmi orjinalinden farklı bir kamera açısı ile izlemeye benzetebiliriz."Here On In" gitarları ve baterisi ile yine Stone Roses'la anılması gereken ancak sonlarına doğru yeni dönem gruplardan Elbow'u hatırlatan, albümün dikkat çeken şarkılarından biri. Şarkının Elbow'u hatırlatmasında; South'un, Elbow'un alt grubu olarak geçirdiği döneminde etkisi olsa gerek. "Run On Time" bir başka vurucu şarkı. Lo-fi bir atmosferde Joel'in "I don't have a problem.." diye süzülen vokali ile bir an için tüylerimiz ürperiyor. "Sight Of Me" bana, gerek enstrümanların kullanılış biçimi ile gerekse Joel'in inişli çıkışlı değişken vokali ile, Verve'ün "A Northen Soul" dönemi ile Richard Ashcroft'u hatırlattı. "Sight Of Me" 'de bir çeşit olgunluk ve kendine güven söz konusu. Sanki South bize; "Enstrümanları istediğimiz gibi çalarız, istediğimiz gibi vokal yaparız; çünkü burası bizim krallığımız" demeye çalışıyor. Yedi buçuk dakika süren umursamaz, düzensiz ve ne zaman neyin gümbürdüyeceğinin kestiremediğiz şarkı ile bunu fazlasıyla da yapıyor zaten. Albümün sonlarına doğru geldiğimizde "From Here On In" 'de gereksiz tek bir şarkı olmadığına "Live Between The Lines (Back Again)" ile tamamıyla ikna oluyoruz. Olağanüstü akıcılıklataki şarkı başından sonuna kadar gözümüzün önüne mor bir filtre çekiyor. Klasik gitar solosu ile metabolizmamız yavaşlıyor, geri vokallerle derinlere gömülürken, bateri vuruşlarıyla hüzünden kurtulmaya çalışıyoruz. Her birinden sonra durup biraz nefes alma ihtiyacı duymamıza rağmen South hiç ara vermeden birbirinden yoğun şarkıları ardı ardına sıralıyor. "Recovered Now" ile şaşkınlığın doruklarına varıyoruz ve şarkıların nasıl bu kadar yapışkan, akılda kalıcı ve çekici olabildiklerini algılamaya çalışmaktan vazgeçiyoruz.

South bize uzun zamandır özlem duyduğumuz güzellikte, doyurucu bir albüm sunuyor. Debut albümlerininin kayıtlarına başlamadan önce yeteri kadar deneyim kazanmış olmalarının bu mükemmel sonuçta etkisi büyük kuşkusuz. From Here On In kesinlikle bir şekilde bulunup, alınması gereken bir albüm. Bir şekilde diyorum çünkü, South'un albümü de çok değerli plak şirketi yöneticilerimiz tarafından dikkat çekmedi ve Türkiye'de yayınlanmadı. Çabuk tüketilen bir yığın boş "ürünün" arasında South gerçek birşey. Etraftaki pis kokulu çöplüğe rağmen hala böyle grupların varolabildiği görmek çok rahattıcı ve ümit verici...

Indie grup sarrafı Clark abiniz South seven insanların Wilco, Stone Roses, Dj Shadow, Elbow sevebileceğini tespit etmiştir.

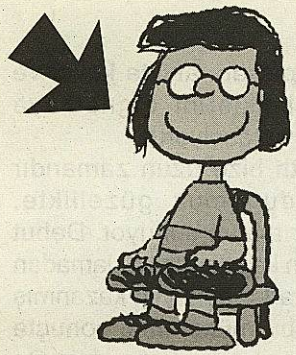

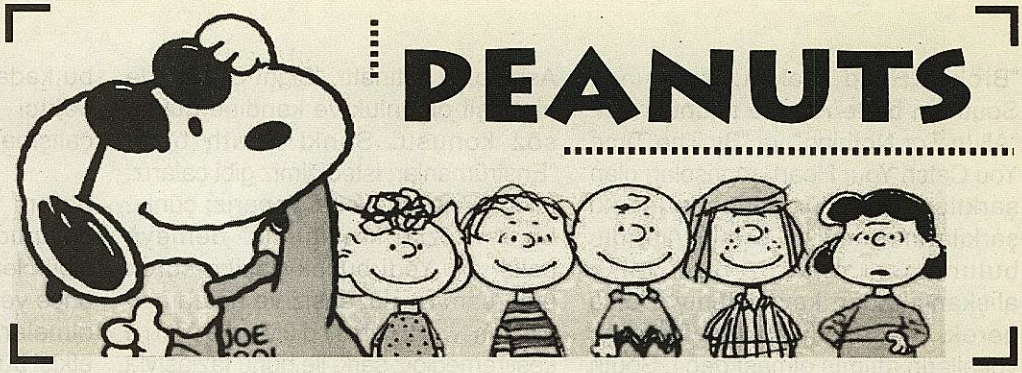

Marcie :

Peppermint Patty, okyanuslar konusunu işledikleri bir derste her zamanki gibi öğretmenin kendisine yönelttiği soruları savuşturma çabalarında iken "*Sorunuzda biraz daha pasifik olabilir misiniz öğretmenim?*" dediğinde arka sıradan "*Pasifik değil efendim, spesifik!*" diye fısıldayan şişe dibi gözlüklü, soğuk esmer kızdır Marcie. Hepimizin böyle bir arka sıra arkadaşı olmuştur sanırım, en gafil anlarımızı kotaran, çalışkan ve yardımsever birisi. Kafanız geriye düşmüş, ağzınız açık, tavana bakarak uyurken derste öğretmene yakalandığınızda, bahane olarak Patty'nin bir kez yaptığı gibi "*Ee bugünkü raporum tavanlar hakkında, hepimiz başımızı yukarı kaldırırsak kendilerini görebiliriz, evet işte o tavandır!*" diye zırvaladığınızda, arkadan "*İyi denemeydi, efendim*" diyen sevimli arkadaş.

Patty ve Marcie'nin arkadaşlığı sadece sınıf içinde değildir,son derece sağlam bir ilişkidir (genelde sahte olduğunu düşündüğüm ergenlik dönemi kız kıza arkadaşlıkları gibi değildir yani). Şu yaz kampında tanıştıklarından beri yapışık ikizler gibiler, aslında öyle farklılar ki ikisi de. Aralarındaki bağ da burda sağlamlanıyor sanırım, ikisi de birbirinin eksiklerini harika tamamlıyor. Patty çok daha sosyal bir hatun, çok da iyi bir sporcu ama derslerde tam bir tembel teneke; Marcie de tam zıttı, Patty'nin torpili sayesinde farklı ortamlara girebiliyor(baseball takımı ve yılsonu dansları gibi) ama o da Peanuts çetesinin en çalışkanı. Linus kadar pırıltılı bir filozof değil tabi ki ama o da hani şu gene hepimizin çevresinde var olan günü gününe çalışıp falan başarılı olanlardan, milattan önceden kalma tabirle bir "inek" yani. Patty'nin eline matematik kitabından mürekkep bulaştığı gün öğretmenin "*Patty, en sonunda kitabından bir şeyler aldın!*" dediğini sürekli hatırlatıp dalga geçse de, olabildiğince yardımcıdır Marcy, Patty'e derslerde. Malesef Patty ne kadar yardım alsa da tam bir umutsuz vaka... Her gün görüşen iki samimi arkadaş olmalarına rağmen Marcie ilk tanıştıklarından beri Patty'e "*efendim*"(sir) diye hitap etmeyi bırakamamıştır, bu bazen hoşuna gitse de Patty'nin çoğunlukla da delirmesine sebep olur, düşünsenize sürekli yanınızda olan birinin şu şekilde konuştuğunu: "*Meraba, efendim*", "*Harika vuruştu, efendim*" ya da "*O aptal peruğunuz yüzünden sınıf fotoğrafında 5 kişinin yüzünün gözükmesini engellediniz, efendim*"... Marcie'nin bu saygılı ifade şekli birazda Patty'nin atletik ve sosyal dominantlığına hayranlığından geliyor tabi, bizce süper sevimli, hep bö kalsın:)

Bu ikilinin Charlie boy with the thorı his side' Brown'la sıcak bir ilişkileri vaı Hatta bazen çok çok ısınabilir de ilişki, çünkü Marcie de, Patty gizliden gizliye hoşlanırlar hiç bir k kendisinden hoşlanamayacağ düşünen, henüz hiç Sevgililer Gi kartı almamış Charlie Brown'd Değişik bir romantik çeşni Peanuts'ta bu platoni. Marcie çekingen olduğundan, Patty de bir erkek fatma olduğundan hei açamadılar sevgilerini, zaten açs n'olurdu ki aslında? İkisinin de bir kere öpüverdiği olmuştu Cha Brown'u, fakat Charlie Brown pasları klasik yanak pembeleşm ya da havada iki takla atarak kafa yere çakılma sendromları cevaplamıştı... ah şapşal oğla

[fati]

*Bu yazıyı yazarken Alkan bey'in a elektronik müzik denemele dinledim, o yüzden aksak anlaşılr oldu biraz galiba

*Marcie'nin Charlie Brown'a "*Charles*" diye hitap ettiğini belirtmeden geçmeyelim.

⇨22/11/1955 tarihinde Snoopy, Lucy'nin kişiliğine büründü

* 27/01/1966 tarihinde Snoopy'nin kulübesinde gümüş şamdanlar vardı

Marcie'nin Peanuts'daki debutu. (18/06/196

David Fincher

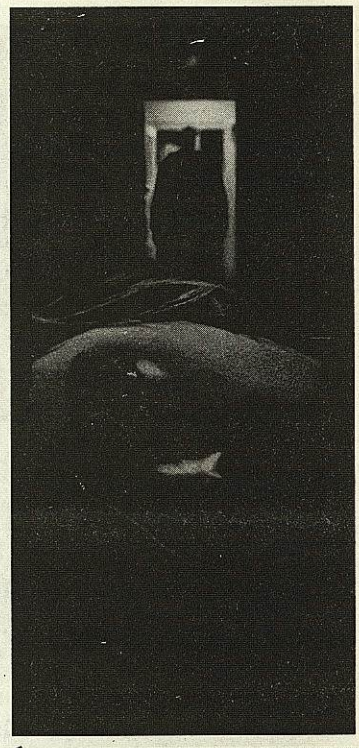

Fincher'ın son filmi panic Room'u fırsat bilerek Total Film Dergisi'nin Fincher'la biraz eski filmleri biraz da Panic Room üzerine yaptığı röportajı yayınlamayı uygun bulduk. Afiyetle okuyun.

derleyen: Irmak Bahçeci

Panic Room'un yapım aşamasındaki zorlukların nedeni Nicole Kidman'ın başrolden çekilmesi miydi?

Film çekmek bir takımı yönetmeye benzer. Birkaç kere durup tekrar başlamak, ekibinizle bir ivme yakalamaya çalışıyorken işi zorlaştırıyor. Nicole'un Eylül 2000'de müsait olması gerekirken olamadı ve biz de filmi Kasım ayına ertelemek zorunda kaldık. Daha sonra Kasım ayında da serbest olamadı ve Ocak'ta başlamak zorunda kaldık. 20 gün sonra da ayağını kırdı.

Bazen herkesin acele etme durumunda kalması, bazense işlerin durması olayı çok yorucu olmuştu. Ve sonra 60 insanla aynı evde 120 gün kapalı kalma sonucu klostrofobi. **Yani " Hey, haydi çekim tarihlerini değiştirelim, çekimi açık havada yapalım; biraz hava almış oluruz" diyemiyorsun?**

Evet, hava alamıyoruz. Üstelik bu filmde pek çok kapalı mekan çekimi mevcut ve bizim küçücük karmakarışık bir setimiz var. Boruların arasından, havalandırma kanallarının içinden, kapıların çatlaklarından çekim yapıyorsunuz, bir kattan diğerine uçuyorsunuz... Senaryoda asansörlerde geçen kovalama sahneleri var. Bu da; duvarlar çıkarılmalı, asansör tüm set ekibini taşıyabilmeli, aşağı inip yukarı çıkılabilmeli demek. Öbür sahnede asansörün kaldığı yerle, o anki sette bulunduğu seviye aynı olmalı ki süreklilik sağlansın. Yani Nicole ile yaptığımız 3 hafta süren provaya rağmen, iki tam günümüzü bir sürü küçük teknik sorunun giderilmesi için harcadık. Bu başka bir deyişle sabır testi, bu üç boyutlu bir satranç tahtası ve sen sabırla oynamalısın. Her şey, olabileceğini düşündüğümden çok daha karmaşık ve imkansızdı.

Mantıksal bir kabusa benziyor...

Evet. Filmi hazırlama aşamasında 6 ay harcamamızın yanında her bir gün "hadi hepimiz filmde bir şeyler şekillene dursun, "dick"imizin üstünde oturalım" gibi bir durum vardı. Düşünüyorum da şartları zorlaştıracak tek şey herhalde filmin bir yüzen evde çekilmesi olurdu.

Jodie Foster'ı başrolde görmek sizi memnun etmiştir herhalde..?

Evet. Başladığımızda Jodie film için uygun olmadı çünkü Flora Plum da Russel Crowe'ı yönetecekti. Ama kadroya ismi Kristen Stewart olan inanılmaz çocuğu aldığımızda "Tanrım, sanki Jodie Foster'ın genç hali" diye düşünmekten kendimizi alıkoyamadık. Nicole kendini sakatladığında hala Nicole'un kızı rolündeydi ve bende artık bu işin asla tamamlanamayacağını düşünüp set off'u Ally McBeal'a satma teklifi getirdim. Sonra Jodie filmde oynayabileceğini söyledi ve bizde "çocuk hala elimizde. Onu kullanabiliriz" diye düşündük. Jodie'yle tanıştım ve şans bu sefer bana güldü, filmle ilgilendi.

Jodie Foster'la çalışmak ne kadar zordu, hele ki onun da bir yönetmen olduğunu düşünürsek?

Her zaman yönetmenlik deneyimi olan oyuncularla çalışmayı daha kolay bulmuşumdur. Ve bu filmde üçüyle çalıştım: Dwight, Forest ve Jodie. Hepside daha önceden film yönetmişler. "Bunu yapmak istiyorum ama hakkında çok konuşmak istemiyorum" dediğimde hepsi "Harika! Hiç problem değil, hallederiz" dediler. Çünkü hepsi de o sandalyede oturmanın ne kadar korkunç olduğunu biliyordu.

Kendini "Bütün bu işkenceye deydi" diyebilecek bir pozisyonda görüyor musun?

> "Seven, insanların gün ışığı içinde yüzmediği bir filmin yapılabileceği ve bunun hala mali açıdan verimli olabileceğini kanıtladı."

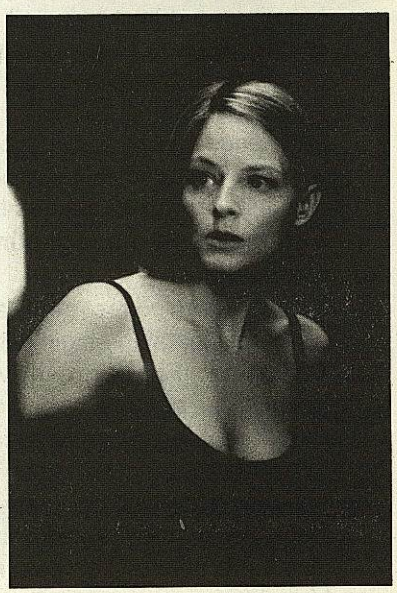

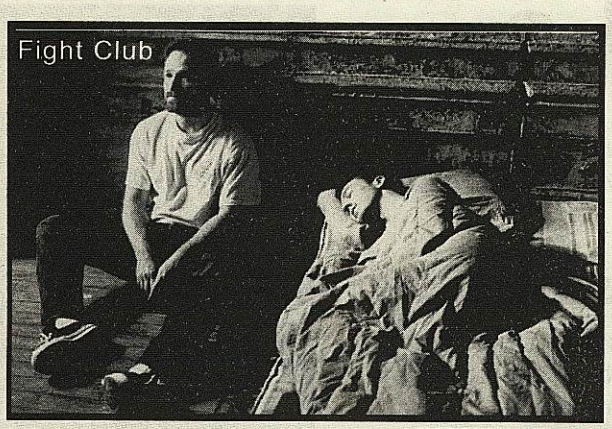

Mission Impossible 3'ün yönetmeni kim, bilin bakalım?

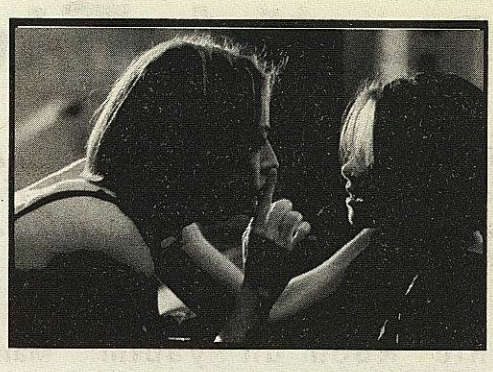

The Bright Side

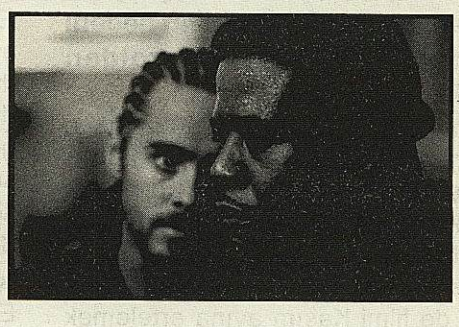

...kimseyi radyoaktive olmuş bir örümcekle ısırttırmazdım. Bu bana çok salakça geliyor.

Daha öncede senaryosunu beğenmeden "Harika bir film olabilir" diye düşündüğüm ve sonunda "Tanrım, her şeyi berbat ettim, ne düşünüyordum ki?" dediğim bir film çektiğimi sanmıyorum..

Hiç Alien 3 ' nin setinde olup bu işi yapabileceğini düşünmüş müydün?

Ah Tanrım, hayrı. Berbattı. O filmle ilgili her şey berbattı. Yani, Alien filmlerini hep sevdim, bu konuda ilgiye değer bir şeyler yapmayı hep çok istemiştim. Ama çok aptalcaydı. Filmle ilgili her şey boka batmıştı.

Bunun sebebi filmin yapım sürecinde sizin kontrol yetkinizin olmaması mıydı?

Kontrolün yoktur. Sesinin çıkmasına izin verilmez ve sorumluluk da sana ait değildir. Yine de her seferinde bir suçlu arandığında o sen olursun. Hep en iyi niyetlerle işe başlarsın ama bu niyetleri saf halde korumak zordur. Çünkü her zaman yapımcı şirketlerin bu işe yatırdıkları parayı geri almak için yapılması gereken bir sürü başka iş vardır. Aslında bu, sinema dünyasıyla ilgili herşeyde de böyledir. Bu yüzden kavgayla yüklü, patlama dolu sahneleri çıkarır ve tüm o parayı batırırsanız, yapımcılar için sadece bütçeyi yiyip bitiren bir pislik olursunuz ve daha önce seni ikinci plana atmakla yetinen insanlar senden tiksinmeye ve seni kurtlara yem yapma isteğiyle yanıp kavrulmaya başlarlar.

Yeni pek çok olanağı elinizden aldılar ve sizi kısıtladılar?

Hayır, hayır. Her şeyi aldılar. "Bu sahneyi çekemezsin, talep ettiğin setin sadece yarısını inşa edebiliriz. Fikirlerini sevmiyoruz çünkü çok karmaşıklar, biz daha basit "pop corn" fikirler istiyoruz. Evet, söz veriyoruz, tüm seti yıkmayacağız, sadece filmi izleyeceğiz ve eğer problemler olduğunu düşünüyorsak geri dönmene izin vereceğiz" derler. Sen Los Angeles' a geri dönersin ve setin tamamı sen daha uçaktayken yakılıp yıkılmıştır bile. Tam bir kabustu.

Se7en'a gelecek olursak, yine aynı davranışlarla karşılaşmaktan korkmadınız mı? Durumun tekrarlanmaması için ne gibi önlemler aldınız?

Tedbir almadım. İnsanların size kötü davranması için her zaman olanakları vardır. Ve şunu gözlemledim ki, insanlar işin kaymağını yemeyi seviyor fakat çok az sorumluluk almak istiyorlar. Eğer onlara istediklerini verirsen onlarda senin istediklerini yapmana izin veriyorlar.

Bu, sadece içinde çak fazla inancınız olduğunu göstermek için yaptığınız bir şey miydi?

Evet. Galiba iyi bir hikaye için hep bir kavgadan galip çıkmanız gerekiyor. Se7en, insanların gün ışığı içinde yüzmediği bir filmin yapılabileceği ve bunun hala mali açıdan verimli olabileceğini kanıtladı. Filmde duygusal bir ceza vardı sanki. Sürpriz bir şekilde zor bir durumda bırakılıyorsunuz filmin sonunda.

M. Night Shyamalan ile birlikte piyasayı ikiyüzlü sonlarınızla zengin ettiniz!

Ha ha! Artık bunu kesinlikle değiştirmeliyim. Mutlu sonla biten sevimli bir müzikal çekmeliyim. Ama, ben çocukken Planet of the Apes'in, The Last Sheila' nın sonlarına bayılırdım. The Reincarnation of Peter Proud'u severdim. Bu filmlerdeki ironiyi beğenirdim.

Fight Club sizin zamanlama açısından en iyi filminizdi. Ama box office'de çok iş yapmadı. Sizce neden gözden kaçırıldı?

Bence film, pazarlama tekniklerinin ahmakça terimleriyle kontrol altında tutuldu. Yine de diyebilirim ki, Fight Club'ın aldığı kadar, hiçbir film yapımcılarından destek alamaz. Ortaya inanılmaz bir para koydular ve sürekli "Nasıl yardımcı olabiliriz" diye sordular. Bu saygıyla film değerli bir şey oldu, kötü bir stüdyo çalışmasından ibaret bir şey değil.

Peki, filmi yaptığım için mutlu muyum? Bence bu tam anlamıyla kucağıma düşmüş bir fırsattı. Ancak projenin içine sıçmak işten bile değildi, çünkü Chuck Palahniuk'un kitabı bir sürü belirgin, ilginç, provoke edici ve güçlü dalaverelerle yüklüydü. Bu öğeler, sıradan filmlerden de, film yıldızlarından da, pahalıgörsel efektlerden de daha önemliydi. Bence Fight Club'da yadsınamaz mükemmellikte bir öz var. Kitap kesinlikle hayatımda... keskin düş kırıklıklarının olduğu bir dönemi tanımlamıştı bana. İçinde mizah davardı. Ama tamamen yergi de değildi. Yani sadece bizim kapitalist, tüketici doğamızla ilgili bir film olmadı bu. Pek çok şey hakkında bir film bu ve bu açıdan yaptığımla gurur duyuyorum. 99 Venedik Film festivali'nde omuzlara alınsaydı güzel olurdu ama boşver. Bu da bir film nihayetinde.

Ama pek çok kişyii mutsuz etmiş bir film, orası kesin. Peki, Tyler Durden'ın insanlardan alınan yağı sabun yapmak için kullanması yüzünden filmi Nazi propagandası olarak itham edenlere nasıl cevap veriyorsunuz?

Bilmiyorum. Ben filme o şekilde bakmıyorum. Pek çok Fransız eleştirmen bu suçlamayı yöneltmeyi kendilerine bir görev bildiler. "Bu kadar saldırgan bir şeyi nasıl yapabilirsin? II. Dünya Savaşı ne olacak?" dediler.

Ben de "Ben 1962'de Denver Colorado'da doğdum.II. Dünya Savaşı ile ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Bana göre olay sadece Beverly Hills ile ilgili. Kitapta liposuction diyor ve ben de buna inanıyorum." Dedim. Kimsenin acılarına saygısızlık etmek istemem ve dürüstçe söylüyorum ki bu film de bunu yapmıyor zaten. Neden insanların Fight Club'a bu kadar bok attıklarını

bilmiyorum. Çok da umurumda değil açıkçası.

Cameron Crowe nihayet karanlık, çelişkili bir gerilim çekti, sen ne zaman şöyle tüy gibi bir film yapacaksın?

Ha ha! Bilmiyorum. Sanırım onun, bir gerilim yapması için benden (benim bir romantik komedi çekmem için gerekenden) daha teçhizatlı olduğunu kabul etmek gerek.

Bu sana sıkça sorulan bir soru mu?

Hayır, sadece annemle babam sıklıkla sorarlar bunu.

Öyleyse Se7en üzerine fazla düşünmek istemiyorlar?

Şey, onlar sadece beni yetiştirirken hangi dönemde bir hata yaptıklarını düşünüyorlar...

Senin böceklerin kanatlarını çekiştirmene izin verirler miydi?

Hayır, bunu asla yapmadılar.zaten böcekleri yakalayamazdım. Çok yavaştım. Ama yanan Raid kutularıyla pek çok karınca yuvasını yakmışlığım var.

Adınız Spider-Man ile ilgili anıldı kısa bir süre?

Aslında bizzat gittim ve film hakkında yapımcılarla konuştum. Ama fikirlerimiz pek örtüşmüyordu. Ben filmin başlangıcını çekmeyi istemiyordum. Ben kimseyi radyoaktive olmuş bir örümcekle ısırttırmazdım. Bu bana çok salakça geliyor.

Pekala. Panic room' dan sonra sırada ne var?

Spike Jones, Steven Soderbergh ve Alexander Payne ile birlikte bir stüdyo kurmayı planlıyorum. Biz üçümüz de filmlerinde aynı "ya zirveye ya dibe" anlayışını paylaşan adamlarız.bu, yapmayı istediğimiz türde filmlerin kontrolünü elimizde bulundurmak için iyi bir fırsat. Çünkü kafamızdaki projeler çoğu zaman stüdyolar için ürkütücü oluyor. Eğer kendi paramızla onları daha kolay ikna edebileceksek, bunu yapmak istiyoruz. Büyük sorumlulukları üzerimize almak istiyoruz, böylece içinde, çoğu 4 temmuzda gösterime giren bir yığın saçmalıktan daha çok meydan okuma içeren filmler yapabileceğiz.

Yalnız Popülist; MOBY

Daha 10 yıl önce ses teknisyenlerinin elinde, havasız bir stüdyoda boğularak çalışan Moby, teknolojiyi, kişiselleştirilmiş bir çalışma zemini yarattığı için çok seviyor. Müzisyenler Moby'ye göre, stüdyo teknisyenlerinin eskimiş görüşlerinden ve boyunduruğundan kurtuldu; Şimdi söz müzisyenlerin. Dijitalleşme klasik kayıt stüdyolarını gereksiz hale getirdi. Moby'ye göre gelecek daha yeni başladı. Yakın bir gelecekte her şeyin sadece sanal yürüyeceğini iddia ediyor. Yeni albümü "18" bu mantığın ürünü, tamamen evde kaydedilmiş.

Murat Beşer

Oturma odasında devrim: Hammond'dan Microsoft'ta

Bugün oturma odasında rahatça oturduğu yerden çalışıyor; Manhattan'da Isparta halılarıyla döşenmiş konforlu evinde otururken, yazacağı yeni şarkıların ilhamının gelişini hızlandırmak için dışarıdaki nefis manzaraya kendini bırakan bu elektronik prensi, taze sıkılmış havuç suyunu yudumluyor. Dekorasyon zevkleri oldukça sade, 50'li 60'lı yıllara ait modernist eşyalardan oluşuyor. Her şey doğru yerde duruyor. Bir iki postmodern tablo ve raflarda ağırlıklı olarak dini inanç konularında kitaplar. Sehpasının üzerinde "The Economist" dergisi, yanında da 20. yüzyıl sanatına ilişkin bir ansiklopedi var.

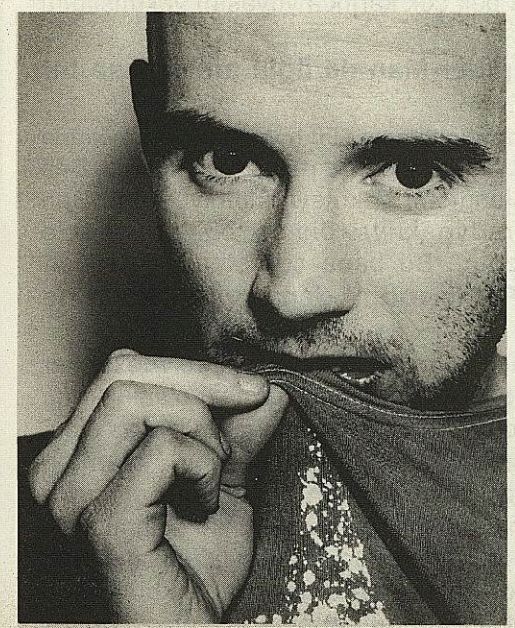

Evinin en özel köşesi müzik için ayrılmış; bilgisayar, sampler, çeşitli prosessör'ler ve kayıt aletleri. Yakın bir gelecekte bu kalabalığı da azaltmayı ve sadece bir Laptop ile Midi-Controller kullanmayı planlıyor. Bir ölçüde haklı, çünkü 20 yıl öncesinin hayalleri belli ölçülerde şimdiden gerçek oldu bile; güçlü bir bilgisayar, ona uygun software (digidesign pro-tool, Cubase) ve bir midi-controller ile profesyonel stüdyo kaydını aratmayacak kadar kaliteli işler çıkarabilirsiniz. Üstelik bunlara yaratıcılığınız ölçüsünde (Hammond org'dan Gibson elektrik gitarlara kadar) canlı enstrümanlar da katabilirsiniz. Moby 99 yılında yaptığı "Play" albümünde hem software olarak Cubase, hem de bilinen stüdyo teknikleri ve geleneksel mixer kullandı. O zamandan beri tercihini pratik ve çabuk olandan yana kullanıyor; yenilikleri yakından takip etmesine karşın elindeki eski analog aletlerinde kıymetini biliyor. Home stüdyoların olanaklarının artmasından sonra, müzisyenlerin bolca zamana, sabıra ve bu software programlarını ustaca kullanmaya ihtiyaçları var ki, bu uğraşı başlı başına müzisyenin kendine olan güveninin artmasını sağlıyor.

Peki dijital devrim, yaratıcılığa ve amatör ruha yeni kapılar açabiliyor mu? Belki bu olanaklar pek çok kişi için müzikle hobby olarak ilgilenme fırsatı sağlıyor. Evet, eskiden bir müzisyenin elde etmek için yıllarını verdiği bir sound'a bugün birkaç dakika içinde sahip olabiliyorsunuz, ama eski tarz müzisyenlerin emeğinin karşılığı olan tecrübe ve kıymetbilirlik gibi değerlerin yerine neyi koyacaksınız? Mükemmel bir renk skalasına sahip olmak Mona Lisa'yı yaratabilmek için yeterli bir şey değil. Unutulmamalı ki, yaratıcılık yine her şeyin önünde. Teknolojinin mediokrasi ve ideoloji sorunu var; kimin elinde olduğu ve hangi amaca hizmet ettiği yine birinci elden belirleyici oluyor.

Kalabalıktan sıkılan adam

Kalabalık partiler ona göre değil; aşık olmadığı için de kendini şanslı hissediyor, çünkü aşk insanı bloke ediyor ve işlerinden koparıyor. Moby böylece bir yıl boyunca rahatsız edilmeden evinde arzu ettiği şarkıları yazdı ve nihayet üç yıl aradan sonra "18" adlı yeni bir albümle insanlara çözmeleri için yeni bilmeceler hazırladı.

Richard Melville Hall (36) katışıksız bir vegan; tıpkı Bryan Adams, Fiona Apple, Prince ve Daniel Silverchair gibi bu konuda dünyanın en ünlülerinden biri. Vegan'lar sıradan vejetaryenlerden farklı olarak, bal, süt, yumurta, peynir gibi hayvansal ürünler yemiyor, deri ayakkabı giymiyor ve deri koltuklara oturmuyorlar.

Moby'nin yerinde oturamamak, sürekli elektrik düğmelerini açıp kapamak şeklinde tezahür eden bir dizi sinirli hal ve tavırlarını yorumlayan uzman psikiyatristler, sadece hayvansal gıdalarla elde edilen B12'nin eksikliği bazı psikolojik sorunlara yol açabileceğini söylüyor. Onun yüzeysel, neşeli ve renkli tiplerden oluşan, Keith Haring tarafından boyanıp spreylenen piktogramlı naif resimleri de bir dahi olmadığının göstergesi; Moby,

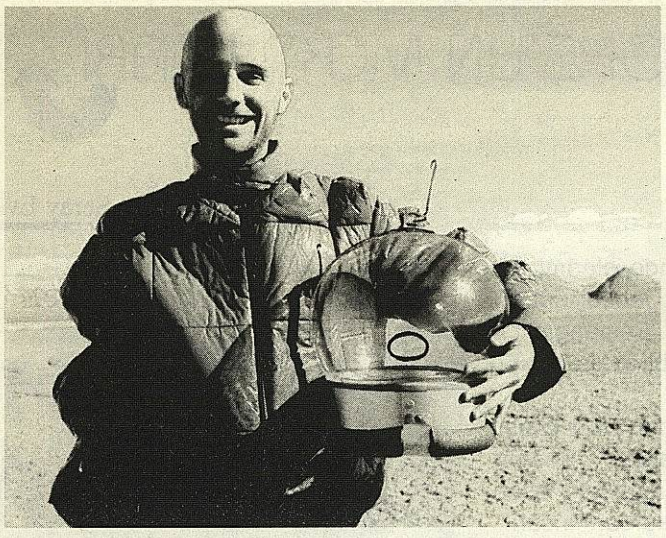

modernist yaşam prototipi olarak, bilinçsiz bir anarşiyi dışa vuran ilgisiz ve sıradan bir konformist. Resimlerinin ortaya koyduğu üzere, toplumsal yada politik bir duyarlılığı yok.

Garip çelişkiler yumağı içinde bir yaşantı; dindar, ama uyuşturucuya karşı değil. Hayvan hakları ve ekolojik denge konusunda hassas, ama konformist ve popülist. 1995'te çıkardığı "Everything is Wrong" albümünün kapağında insanların doğaya dönmeleri gerekirken, hala araba kullanıyor olmalarından yakınıyordu, ama "Play" albümünün parçalarını araba reklamlarının müziği olarak kullanılması için sattı.

Reklamlarda fon müziği olarak ünlenen bir şarkıyı ne kadar sanat olarak görmek mümkündür, bilinmez. Bruce Springsteen, 'Born in the USA'i, Isaac Hayes'de 'Dole Man/Soul Man'i bir seçim kampanyasında kullanılırken gördüklerinde dehşete kapılmışlardı. 1972'de intihar eden zavallı Nick Drake, yaşarken hiç görmediği bir ilginin kaymağını, 'Pink Moon' adlı şarkı ile Volkswagen'e yedirmekten kurtaramamıştı. Bir dönemin asi grubu The Clash ise, 'Should I Stay, Should I Go' şarkısı ile Levi's reklamlarına kurban gitmişti. Müziğin ticari istismarının sanatçının elinde olmayan nedenlerden kaynaklanması çok istisnai bir durumdur; ne yazık ki Moby de bu bir elin parmakları kadar az sayıdaki örneklerden biri değil. Moby bu konuda eleştirilen isimlerin başını çekiyor. (David Grey ile tartışması ünlüdür) Moby'ye göre tüm müzisyenler ve endüstri suçlu; tek suçsuz olanlar Fugazi'ler. Müzik çevrelerinde Moby üzerine bazı polemik ve dedikodular var; birincisi "Play" albümündeki her bir şarkının pervasızca reklam endüstrisinin dev isimlerine satılması. Bu onda bir zamanların punk idealizminden eser kalmadığı yolundaki görüşlerin kuvvetlenmesine yol açıyor. Ama Moby müziğini dinletmek için her şeyi göze alabileceği gibi pragmatist bir zihniyet içinde, hata yapmış olduğunu kabullenmek istemiyor. Bunu itiraf etmekten kaçınmayacak kadar da popülist. İkincisi de bir 'porno film skandalı'. Moby bundan beş yıl önce, bir sex-shop'ta film çekmek isteyen yönetmen arkadaşı Paul Yates'e yardım etti. Parasal katkıda bulunduğu filmin sadece adı "Porno." Filmde, kafasında vibratörler uçuşurken gitar çalan biri olarak ufak bir rol alan Moby'nin menajeri, bunun olumsuz bir etki yapacağını düşünerek filmi toplattırmaya çalıştı. Ne olduysa da bundan sonra oldu ve magazinciler bu konunun üzerine mal bulmuş gibi atladı.

yaşantısında maziden bu yana çok şey değişti; Eskiden punk gruplarıyla çalışırdı, kalabalık halinde müzik yapmak çok zevkliydi, ama çıkan iş iyi olmuyordu. Ailenin tek çocuğu olan Moby, alışkanlıklarına geri dönerek daha iyi müzik için yalnız çalışmaya karar verdi. Eskiden Amerika'da yaşamaktan utanırken, New York'u yuva olarak seçti.

"18"

"18" albümü yalnız insanın elinden çıktığını insanın yüzüne çarpacak kadar bariz biçimde içine kapanık ve melankolik. 11 Eylül olaylarından minimum etkilenmiş, sadece müziğin ön planda olduğu bir çalışma. Hazırlık aşamasında kaydedilen 150 parçadan özenle seçilmiş 18 tanesi, Angie Stone, Sinead O'Connor ve MC Lyfe'in sesleriyle yaptığı katkılar sayesinde ambalajlandı ve ortaya en az "Play" kadar iddialı bir çalışma çıktı.

Bundan önce Moby'nin albümlerinin tek sorunu müzik değildi. "18"de ise kimseye bir şey dayatmadan, çalışmasının merkezine güzellik ve harmoniyi yerleştirdi. Deneysel yada avangard olmaya çalışmadan, sadece duygusal ve atmosferik olmayı başarmaya çalıştı. Çok analitik düşünen birisi olduğu halde, beyninin bu bölmesini çalışmalarına kapadı, ortalama düşünen ve vasat şeylerden zevk alan insanların beğenilerini kendine baz aldı. Kendisi pek mutsuz biri olmadığı halde, ağırlıklı olarak üzüntüyü ("Play"in ikinci kısmında da bu hakimdi) işledi.

Neden bu plağın adı "18"? Moby'nin yaşının yarısı, onun gençlik günlerini simgeliyor, içinde 18 şarkı var, kulağa hoş geliyor türünden bir çok neden bulmuş meraklıları. Sizi içinden beğendiğinizi seçin.

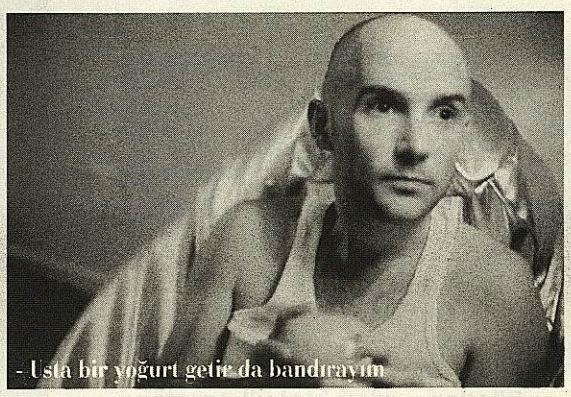

WILLIAM S. BURROUGHS'UN MEKTUPLARI

30 Kasım 1948

derleyen: Seray Ever

Sevgili Allen,

Senden haber aldığıma sevindim. Birkaç gün içinde işlerimi yoluna koymak için Rio Grande Valley'e gidiyorum, oradan Mexico'ya da geçebilirim. Bu gezi bahanesiyle şu bağımlılıktan da kurtulmak istiyorum. Başlangıç için yanıma biraz P.G ve Goof Balls alacağım.[1] 20 tane hap, biraz da ot...Bu arada gitmeden önce seninkileri de yollarım.

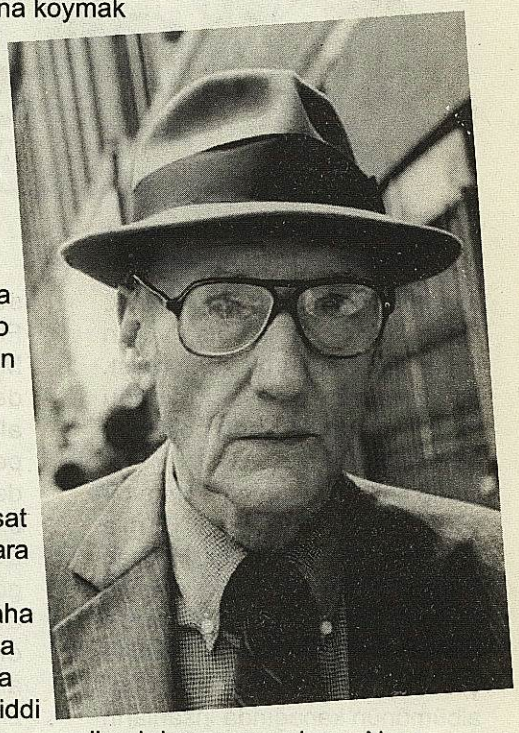

Anladığım kadarıyla "suç"un anlamı konusunda kafan biraz karışık. "Suç", herhangi bir kültür tarafından yasaklanan bir davranıştır. "Suç"un ahlakla bir ilgisi yoktur: Nazilerin vahşeti suç olarak görülmemişti. Yalan söylemek de yasaları çiğnemekle ilgili değildir. Aslına bakarsan ,insan sürekli kandırmacayı ve duyguları gizlemeyi gerektiren sıradan işlerde daha çok yalan söylemiş olur. İnsanın kişiliğinin en sık çarpıtıldığı alanlar radyo ve reklamcılıktır , tabi bir de televizyon. Ahlaki açıdan , esrar içmeyi bunlardan çok daha dürüst buluyorum. (Bildiğin gibi gazetecilik ve reklamcılık da yapmışlığım var). Savaştan sonra yasal ve yasadışı davranışlar birbirine girdi. Artık herkes hergün yasaları çiğniyor. Rio Grande Valley'deki biz çiftçiler , ülkeye kaçak giren işçilere muhtacız. Bu işçilerin hakları sürekli çiğneniyor. Biraz gecikmenin bütün mahsülün ziyanına neden olduğu hasat zamanı , çoğu kez namlu ucunda çalıştırılıyorlar. Tarladan kaçmaya çalışanlara ateş ediliyor. (Ben birkaç olaya şahit oldum).
bir çiftlik sahibi olmama rağmen, ahlaki açıdan ot içerken olduğumdan daha zayıf bir konumdayım. Şimdiki gibi o zaman da yasaları çiğniyordum, ama şimdi kokuşmuş bir hükümet yaptıklarıma göz yumuyor. Son zamanlarda Amerika'dan ayrılıp Güney Amerika'ya ya da Afrika'ya yerleşmeyi ciddi ciddi düşünmeye başladım. Etrafa biraz bakarım, sevdiğim bir yere rastlarsam ailemi de yanıma alırım. New Orleans'ta bir bataklık yakınlarında küçük bir araziyi satın alıp ev yaptırmayı düşünüyorum.

Joan da çok iyi. Sana selam söylüyor. Willie konuşmaya başladı[2]

Anlaşılan Vickie iyice azıtmış[3]. Mali kazanç gibi pratik nedenlerden değil de, sırf başkalarına zarar vermek amacıyla işlendiklerini bildiğimden, onun işlediği suçlar bana çok tatsız geliyor.
Gereksiz şiddetten hiç hoşlanmam; terbiye edilmemiş bir mizacın işaretidir. Lucien, Brandenburg ve diğerlerine selam söyle. Jack'le de yazışıyorum.

Sevgiler,
Bill

PS: Lütfen otun bir kısmını Brandenburg'a ver.

*1:P.G: Paregoric. Goof Balls : Nembutal kapsülleri , bir çeşit uyku hapı.
*2: Üçüncü William Burroughs o sırada 16 aylık.
*3: Burroughs , Vickie Russell'ın yankesiciliğe başladığını duymuştu.

Bilader şurdan bir Lull uzatsana

The Cooper Temple Clause

"Otomatik Portakal'daki çete gibiyiz."

İngiltere'nin yeni gözbebekleri TCTC ile, çıkış dönemlerine denk gelen 2001 yılı sonunda Playlouder tarafından yapılmış bir röportajı aktarıyoruz...

derleyen: Seray Ever

İlk uçak 13.45'te , ikincisi 14.05'te çarpıyor. 14.10'da Playlouder'ın telefonu çaldığındaysa kimsenin pop müzik hakkında konuşmaya hali yok. Kimsenin canı ne yeni çıkan single'ları "Let's Kill Music", ne şarkıları "Panzer Attack", ne seks, ne uyuşturu ne de rock'n'roll hakkında konuşmak istiyor. Ama Reading'li The Cooper Temple Clause, arkadaşlarınızın nerede olduğundan başka bir şey düşünemiyorken konuşabileceğiniz en doğru gruplardan biri çünkü Gomez, Oasis, Motörhead, Primals, Mogwai ,SFA karışımından doğan görkemleriyle kayıtsızlıkla savaşmaktan yanalar. Kayıtsızlık tam da bizi tüm bu acılara sürükleyen neden.

Grubun basçısı, sözcüsü ve ilgi odağı Didz Hammond , "We dare you to mean a single word you say" (Ne söylediğinizi bilin.) dizesi etrafında dönen "Let's Kill Music" adlı tehditkar şarkıları hakkında konuşuyor: "Şarkı, müziğin kendisinden çok bugün geldiği hale ve üzerine çöken kayıtsızlık havasına karşı çıkıyor. Yeteneği olmayanlara, işi göğüsleriyle, kaslarıyla, yüzleriyle götürenlere bir tepki niteliğinde. İsim vermiyorum. Kime istersen uygulayabilirsin."

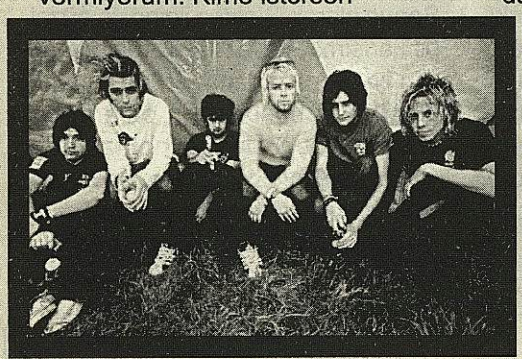

Peki; Bob The Blunder'a, Sophie Ellis Backstabber'a, Vicwhoria Beckham'a , Kylie Minnow'a ve Atrocious Shitten'a uygulayalım o zaman. Tabi bir de son çıkan nu-metal gruplarının hepsine. "Hmm..Muhtemelen onlar ne söylediklerini bildiklerini sanıyorlar , ama tüm bu nu-metal hadisesi rock müziği 10-15 yıl geriye götürdü, o eski maço tavırlar geri geldi. İşi spora çevirdiler. Çok kötü..."

Anlaşıldığı gibi, The Cooper Temple Clause bir spor devi değil. Kötüyse hiç değil. Olsa olsa solist Ben'in içi dışına çıkacakmışçasına şarkı söylerken seyircilerin gözüne bakamaması kötü sayılabilir. Ama Ben'in futbol takımının geçen yıl yerel ligde birinci olması , durumu dengeliyor. Ayrıca okul arkadaşlarıyla grup kurmaya dayanan Britpop ruhuna , bugünün "kes-yapıştır" ," A şarkıcısına monte edilen B davulcusu", Airfix modeli rock'n'roll kariyerciliğinden daha yakınlar kesinlikle. Bir çete gibiler, birlik, tek güç. "Otomatik Portakal'daki çete gibiyiz." diye gülüyor Didz. "Kendilerinden sadece biraz daha akıllı bir aptal tarafından yönetilen bir avuç aptal...Ama bir gün Ben'in hakkından gelmek zorunda kalacağız galiba. Tam frontman havalarındayken tekmelemek lazım kafasını."

"Grupta altı kişi olunca ordu gibi hissediyorsunuz haliyle. Tuzu kuruymuş gibi görünmeden dolaşmak da çok zor. Birkaç indie tutkunu, ilk turneye büyük tur otobüsleriyle çıktık diye bize demediklerini bırakmadı." diye gülüyor Didz .Pek de rahatsız olmuşa benzemiyor. "Ama altı kişi olduğumuzdan ve ekipmanımız da çok olduğu için her iki günde bir otelde kalmaktansa sürekli tur otobüsüyle yolculuk yapmak daha ucuza geliyor. Bu yüzden ,evet , ikinci turnemize Alice Cooper'ın otobüsüyle çıktık, sonrakine Travis'inkiyle, bir sonrakine de Sheryl Crow'unkiyle ! Başka ne yapabiliriz ki?"

Otobüse atlamak mantıklı geliyor. Bir deneyin.

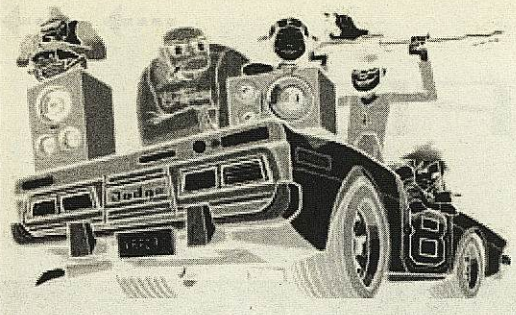

GORILLAZ

Farklı bir hip-hop mizaçıyla karşımıza çıkan Gorillaz bu sıralar hayatımızı renklendirmekle uğraşıyora benziyor

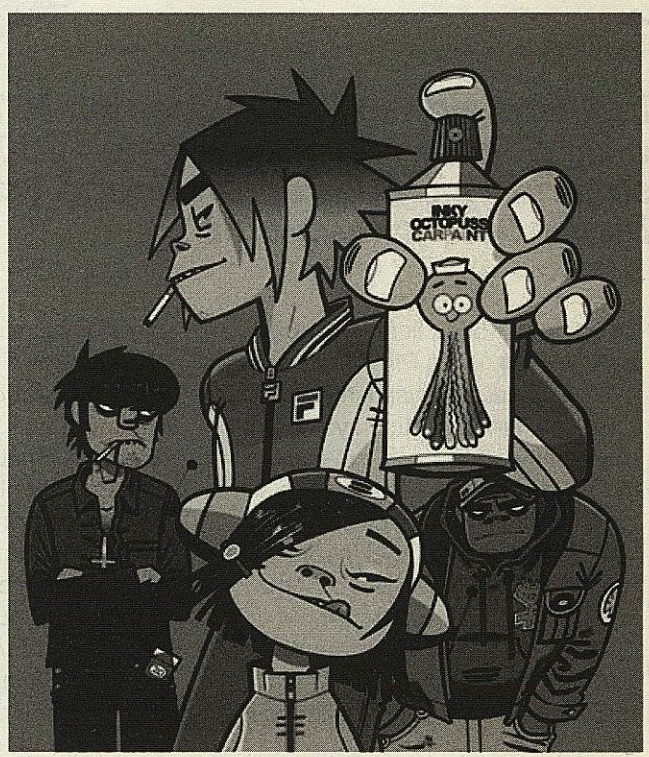

Devin Komar

Gorillaz, 2000'de Damon Albarn'dan Miho Hatori'ye Tina Waymouth'tan Chris Frantz'a başlıbaşına müzikal yeteneklerin karşımı olarak ortaya çıktı. Damon Albarn için Gorillaz (bir önceki Blur albümüyle aralarında 2 sene fark olmasından dolayı) çalışmalarının zor bir 2 sene olduğu apaçık ortada.

Zamanlarının çoğunu ressamları Jamie Hewlet'le(Tank Girl'ün yaratıcısı) birlikte, bir yandan da albüm çalışmalarıyla uğraşarak geçirir Gorillaz ve 'Gorillaz' albümünü farklı kimlik, farklı tip ve farklı bir müzikle bütünleşerek 2000'de çıkarırlar. Albüm genelinde pop ve hip-hop karışımı olur ama derinliğinde pek çok şey barındırır. 2D, Murdoc, Russel ve Noodle'dan oluşan animasyon grup çıktıkları andan itibaren pek çok eleştiriyle karşılaşırlar. Ama dünya gençliğinin popülaritesi olmaya hak kazanmaları kaçınılmazdır.. Damon Albarn ise bu olaydan pek hoşnut olmasa gerek ki; Blur'ü zamanında İngiltere dışında da duyurmaya çalıştığında kimse ilgilenmediği halde Gorillaz tek bir video ile hemen ABD ve daha sonra da başka ülkelerin listelerinde hiç çaba harcanmadan ilk 10'da yerini alır. Gorillaz Damon Albarn'ın yumuşak pop namelerinin ve Dan "The Automator"ün bası ile birleşiminde bir hip-hop turuna döner. Hatta bu birleşim her zaman uyum sağlayamasa bile bir şekilde yine de sınırı aşıyor.

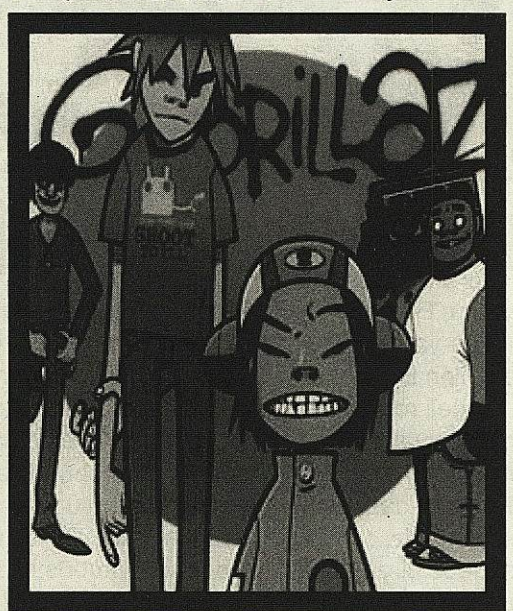

Gorillaz aynı adını taşıyan albümlerinden sonra gene aynı şarkılar üstünden farklı tatlarla geçtiğimiz aylarda G-Sides albümlerini çıkarır. Albümde ek olarak bir kaç yeni şarkı ve Clint Eastwood, Rock The House gibi şarkıların mixleri bulunuyor. "19-2000"in Soul Child Remix'i iyi bir başlangıç, ancak şarkının bu remix'i daha çok bir club'ta veya bir house-remix albümünde yer alabilir. Gorillaz'ın ciddi pop misyonları da olduğunu düşünürsek Gorillazseverleri pek de memnun etmeyebilir bu remix. Clint Eastwood'un remixi ise hızlı ritmleriyle bir rap şarkısına dönüşmüş vaziyette.Yeni şarkılardan "The Sounder" da ağırlıklı bir hip-hop şarkısı, dahası yoğun synth-bass'larla oldukça etkileyici olmuş. "Faust" ise Kraftwerk ve Air-Moon Safari çağrışımları yapan harikulade bir çalışma olmuş. Vokali de oldukça şaşırtıcı. Bunun dışında "Ghost Train" de albümün iyi şarkılarından, özellikle de Damon Albarn'ın cool vokalinin, rock'n'roll-vari endüstriyel electrobeatlerle uyumu çok iyi. Sonuç olarak G-sides ilginç ve güzel bir karışım. Gorillaz'ı akıllarda tutmak için iyi bir pazarlama ürünü. Ancak Gorillaz'ın başarısının onların bir single grubu olduğu noktasında yoğunlaştığını düşünürsek bir dahaki albümlerinin daha etkileyici olacağını rahatlıkla görebiliriz. Clint Eastwood ve 19-2000 kadar başarılı single'lar ile...

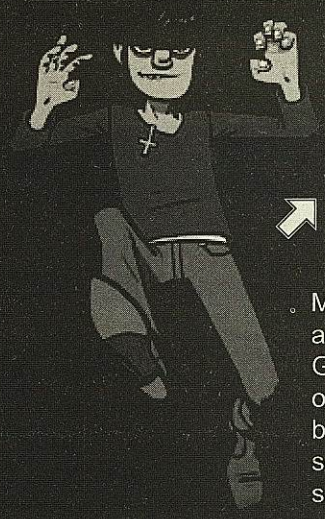

Murdoc:

Doğum Tarihi: 6.6.66
Yaşı:35
Etkilendikleri: Sabbath, Dub, J Andrew Anderson, Dennis Wilson, Satan
Hobisi: 2D'ye pandik atmak.

Murdoc, fırlak yeşil dişli, başarısız kılığıyla akıllara, paslanmış çelik görüntüsünü kazıyan, Gorillaz üyesi olmaktan gurur duyan bir deli. Grubun; iyi sesin başarıya etki etmeyeceğini iyi bilen, çarpık araba koltuğunda iyi bir sürücü olan ve bas çalan elemanı. İyi bir görüntüye sahip olmalı -ama onda bulunmayan- karmaşık bir zihne sahip olmalı -onda bulunan-. Onun için röportajlar en önemli yeri tutuyor. Temizlik sorunu yaşıyor. Çocukları korkutmayı seviyor. Hırsız ve aynı zamanda da yoğun bir biçimde sigara içicisi. Tabi zamanında kedileri yaktığını da unutmamalı.

2D:

Doğum yeri: Crawley
Yaşı:23
Etkilendikleri: Butorphanoi, Tartrate, Phill Oakey, Lucio Fulci

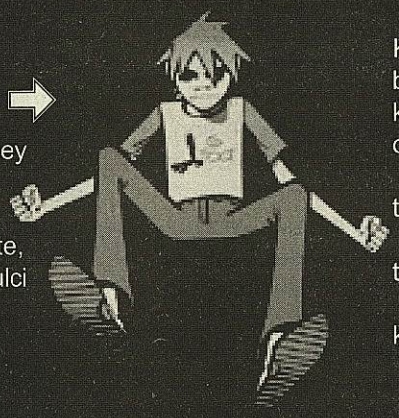

Küçükken 2 kere kafasının üstüne düşmüş. 2D beyin yerine boş kağıtlardan oluşan bir kafaya sahip aynı zamanda yumuşak kalpli bir karakter. İnsanlar onun çok karizmatik ve esrarengiz olduğunu düşünüyor ama onun sahip olduğu tek şey migren. 2D, Murdoc'a -onun hayatını kurtardığını düşündüğünden- tapıyor. Keyboard ustası, melodi manyağı, zorunlu bir graffiti ustası. Melek gibi bir sese sahip, manalina gibi gıcık. Zihni tamamen ağrı kesici ve zombilerle dolu. Tartışmaya yol açacak bir konuşmada bulunmamakta. Aslında pek bir şey konuşmamakta. Herkes tarafından (yeşil gözlü Murdoc hariç) seviliyor...

RUSSEL:

Doğum Yeri: New York
Yaşı: 25
Etkilendikleri: Farrakhan, Chaka Khan

ABD'nin sıkı hip-hop'çısı. Russel, ürkünç ritimlerle arkadaşlarına yardım ediyor. Gerçek bir müzisyen. O olmadan Gorillaz kurtulamazdı: O bir kurtarıcı, koruyucu. Büyüklerine karşı nazik, güzel konuşan biri.. yemek yemeyi seviyor.

NOODLE:

Doğum yeri: Osaka
Yaşı: 11
Etkilendikleri: Haiku, Loa Zi, Richie Sambora

Noodle bir kasanın içinden çıktı(!) Asyalı bir prenses olan Noodle'ın İngilizce tek bildiği kelime 'Noodle'. Genellikle Russle ile görünür, 2D ile konuşmayı sever ve Murdoc'ın umursamazlığından gıdıklanır.. Gizemlidir.
Sevdikleri: Power Puff Girls, Tomagatchi hayvanları, Pokemon, Yo-yo,pirinç ve şehriye.

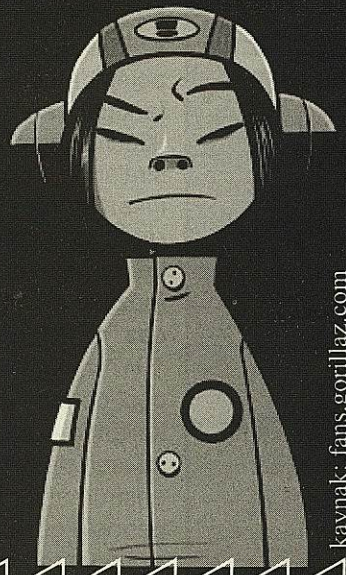

kaynak: fans.gorillaz.com

YAZIJAZZ

Jazz'ın Dünü Bugünü -3-

Nitsa Çukurel

Eveeeeeeeet, bu ay da sıra beboptan sonra cool caz dönemine geldi. Her seferinde yazdığım gibi, cazda bir dönemi diğerinden tam olarak kesin hatlarla ayırmak çok da mümkün değil, hepsi birbirinden etkileniyor, ayrıca değişimler genelde keskin gelişmelerle olmuyor. Ayrıca tarzlar zamanla yeniden tekrarlanabiliyorlar. Ama tüm bunlara rağmen belli başlı özellikleri barındırdığı için cazı

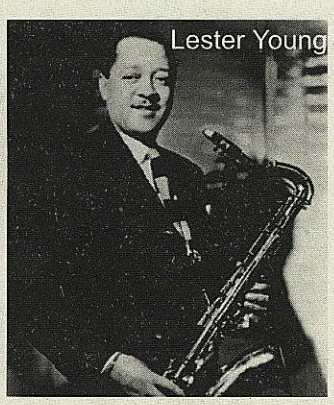

bazı dönemlere ayırabiliyoruz. Cazın gelişimindeki başlıklar bu ay şema olarak da var.

Gelelim asıl konumuza. Cool caz, zaman olarak bop'u takiben gelir ama düzenleme, barındırdığı hisler ve hatta kullanılan enstrümanlar açısından bile bop'tan oldukça farklıdır. Zamanlama olarak İkinci Dünya Savaşının bitimi sıralarına denk gelir. Biten savaş insanları rahatlatır, ve bu rahatlama, hayatın her anında ve her yerinde olduğu gibi müzikte de kendini gösterir, ve caz "rahatlar."

1947 yılı çevresinde başlayan cool dönemi, cazda ilk kez kullanılmaya başlanan, yükselticisiz, yumuşak sesli enstrümanlar ve bunların bebop'a göre tezat olan daha sakin ve farklı duyguları ile belirlenir. Zaten birçokları tarafından bebop'ın hızlı tempolarına ve karmaşık melodik, armonik ve ritmik önermelerine karşı bir reaksiyon olarak tanımlanır. Bir müzik tarihçisi "Cool caz denince insanın aklına daha çok elinde martinisiyle insanlar, en son model müzik setleriyle bekâr evleri ya da son moda kıyafetleriyle nefes kesici kadınlar geliyor" der, sanırım ortamı resmedebilmişsinizdir.

Cool cazda uygulanan düzenlemeler, dokuzlu (nonet) yada onlu (tentet) gibi daha geniş gruplara imkân tanıdığı gibi, genellikle bebop döneminden daha karmaşıktır, fakat yine de ana melodi-solo-ana melodiye dönüş kalıbı geçerlidir. Soloların ardındaki armoniler genelde oldukça karmaşıktır, yani parçanın melodisindense, ardındaki besteci ve düzenlemeciyi özellikle öne çıkarabilen ve belirginleştirebilen bir biçim almıştır. Ayrıca bu besteciler, barok ve klasik dönem müziğinden de etkilenmiş, ve daha olgun, deneylere ve deneyimlere daha açık bir müzik arayışına girmişlerdir.

Bu stilin doğmasına sebebiyet veren bazı isimler var ki bunlardan iki tanesi öncelikle göze çarpıyor. Aslında swing stilinden gelen Lester Young, cool'a rahatlamış tınısını ve çalış biçimini katar. Miles Davis ise aslında bop döneminden gelmektedir fakat cool dönemine belki de en büyük etkiyi gerçekleştirir (Bu arada tarihçenin ardından Miles gibi büyük ustaların hayatlarına da birer birer el atılacaktır duyurulur.)

Miles Davis ilk olarak Charlie Parker'ın bebop kayıtlarında göze çarpar, fakat bunların ardından, Gil Evans ile yaptıkları çalışmalar sonucu, liderliğini üstlendiği "Birth of the Cool" albümünü çıkarırlar, bu da cool döneminin tam olarak bir başlangıcıdır denebilir.

Bu ilk kayıtların çoğu New York'tan çıkar, ve onları takiben

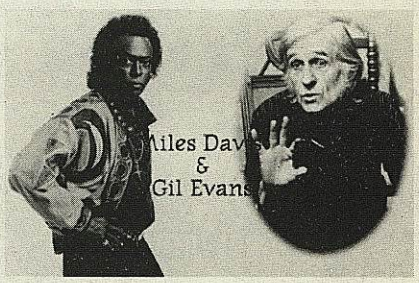

Los Angeles'ta Stan Kenton Band'den gelme üyeler cool'u ele geçirirler. Gerry Mulligan, Shelly Manne ve Stan Getz'in aralarında bulunduğu bu isimler, cool'un içindeki iki ayrı yoldan birini, "West Coast Jazz"ı oluştururlar. Burada biraz West Coast ve Tristano arasındaki farka değinmek gerek.

Los Angeles'taki kayıt

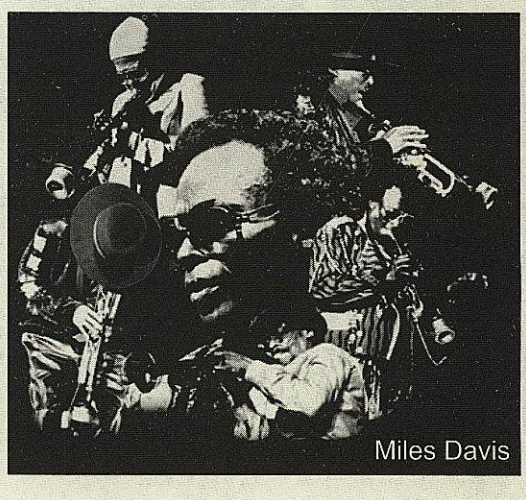

kayıt stüdyolarından hayatlarını kazanan caz müzisyenleri, 1950lerdeki bu cool caz hareketini ellerine alırlar. Özellikle Miles Davis dokuzlusundan etkilenen bu Los Angeles tabanlı müzisyenler, az önce de geçtiği gibi West Coast'ı yaratırlar. Cool Caz gibi, West Coast da kendinden önce gelen bebop dönemine göre daha sakin sessizdir. Birçok West Coast Jazz bestesi çok detaylı olarak notaya geçmiştir, fakat bu tarz, genellikle uzun süren, lineer solo doğaçlamaları için apaçık ve uzun boşluklar yaratır. West Coast, genellikle kayıt stüdyolarına kısıtlı kalmasına rağmen, Hermosa Beach'teki "Haig" ve Los Angeles'taki "Lighthouse" gibi klüpler bu tarzın üstün müzisyenlerini konuk ederler. Bunlar arasında Shorty Rogers, Art Pepper, Bud Shank, Shelly Manne ve Jimmy Giuffre gibi isimler vardır. 1950'lerde cool caz içindeki diğer ayrım Tristano'dur. Aslında iki ayrı Tristano ekolü vardır. İlki, piyanist Lennie Tristano önderliğindeki, içinde Lee Konitz, Wayne Marsh, Billy Bauer, Sal Mosca ve Arnold Fishkin olan ve

Miles Davis (trompet)
Stan Getz (saksafon)
Gerry Mulligan (saksafon)
Chet Baker (trompet)
Modern Jazz Quartet – MJQ –
Lennie Tristano (piyano)
Dave Brubeck (piyano)

1946'dan Tristano 1951'de New York'a taşınana kadar olan dönemde geçerlidir. İkincisi ise 1951'de New York'a geçtiğinde açtığı "New School Of Music"tir. Bu, ilk gerçek caz akademilerindendir ve yetiştirmiş olduğu müzisyenler arasında Bud Freeman, Art Pepper, Bob Wilber ve Mary Lou Williams gibi ünlü isimler vardır. Okulun öğretmenleri, daha önceleri Tristano'nun beraber çaldığı gruplardan oluşur. 1956'da Tristano okulu kapatır ve bundan sonra çok seyrek performans gösterir.
Tristano'nun müziği, Miles Davis Capitol Band'de olduğu gibi öncelikle çok popüler olmaz çünkü insanlar bu müziği soğuk ve fazla entellektüel bulurlar, ama aslında 1940ların ikinci döneminde gerçekten yeni bir caz ortaya koyan belki de tek isimlerdirler. Swing ve Bop müzisyenlerini de etkilemiş olan zor ve uzun sololar kullanılır; ayrıca Tristano öne çıkan davulcular yerine zamanı tutan davul partisyonları kullanır, hatta kimi zaman kayıtlarını davulsuz gerçekleştirir. Ayrıca serbest doğaçlama konusunda da deneyler yapar.

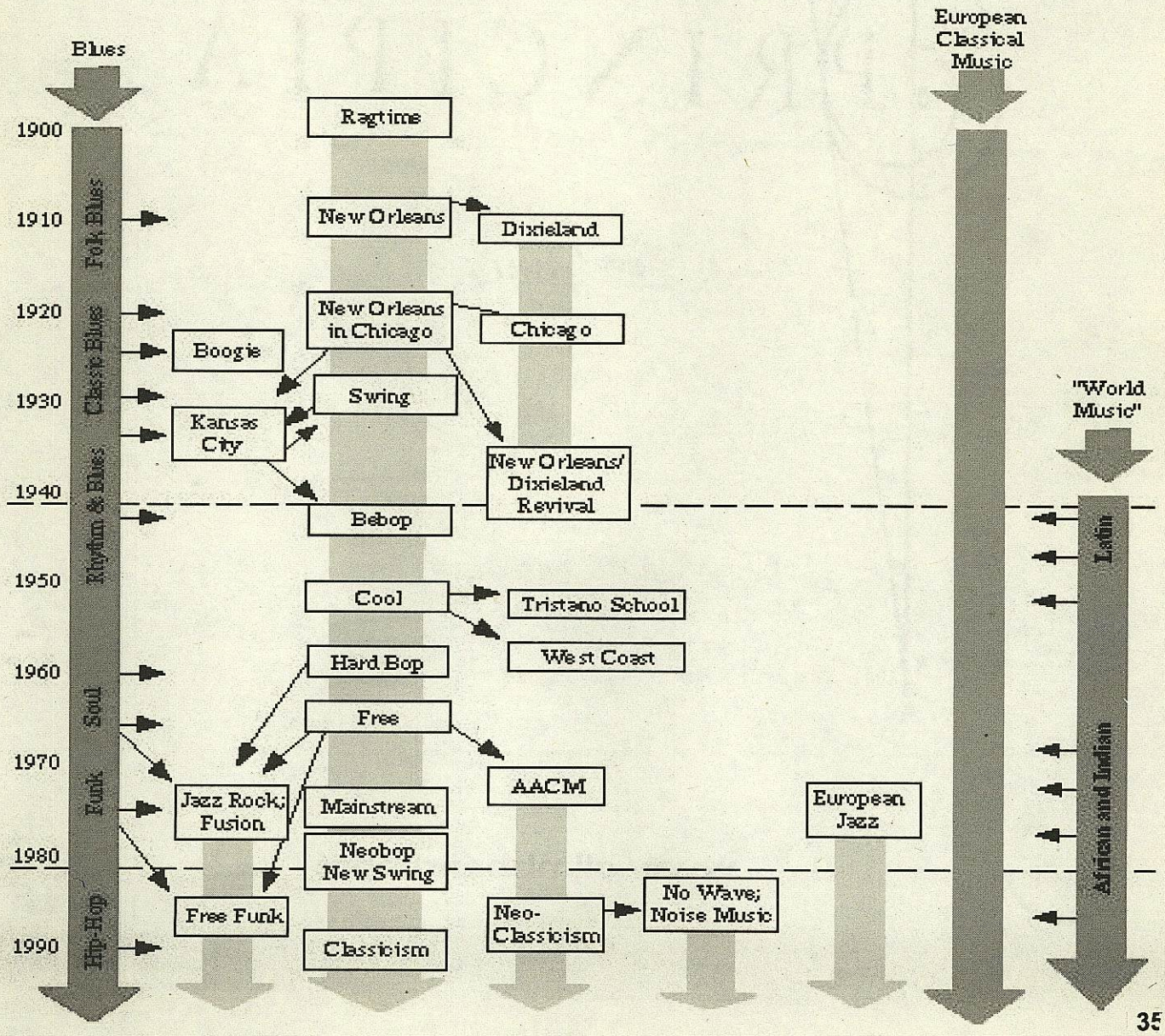

The Climb - Principia çıktı, ısrarla arayınız

IMPRIMATUR

PRINCIPIA

The Climb

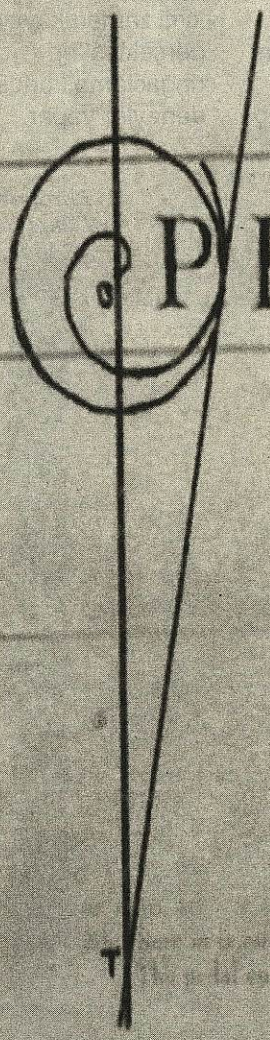

GEORGETOWN COLLEGE 510

www.climbband.com

MMII

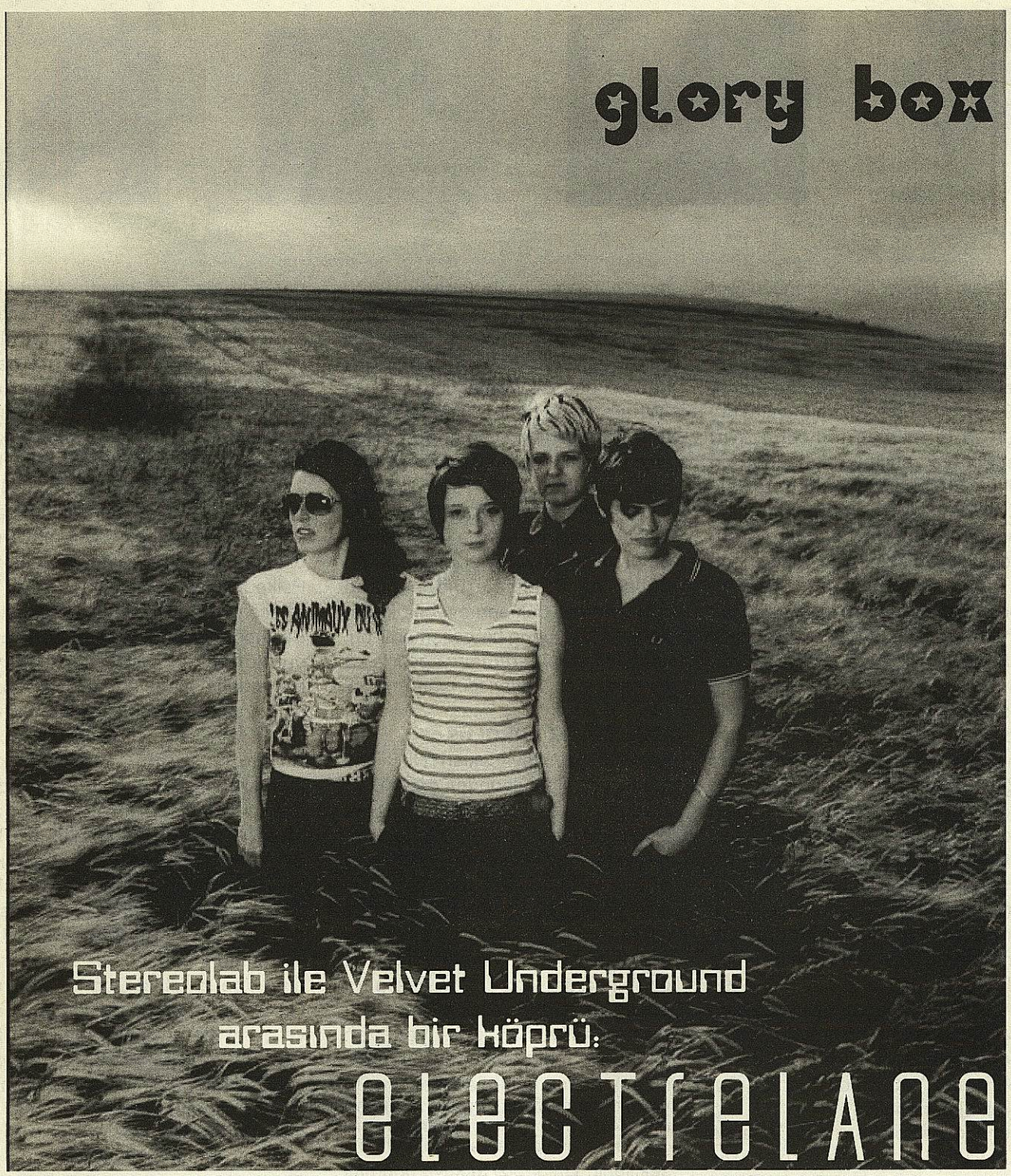

Stereolab ile Velvet Underground arasında bir köprü: electrelane

Şüphesiz ki "Rock it to the moon" 2001'in en özgün albümüydü. Brighton'lı bu 4 genç kız bu sefer yeni EP'leri ile İngiliz basınını meşgul etmeye başladı.

Alkan Avcıoğlu

-MÜZİKTE GERÇEK BİR NEFES-

11 Haziran'da Birmingham'da gerçekleşecek olan Fugazi'nin konserinde "support band" olarak yer alacak olmaları Riot Grrrl akımı ile Fugazi arasındaki ilişkinin hala bitmediğinin bir göstergesi olsa gerek. Köklerinden birini de Riot Grrrl akımına salan konu kahramanlarımız Verity Susman (klavyeler.. klavye değil klavyeler), Emma Gaze (davul), Rachel Dalley (bass), Mia Clarke (gitar) tıpkı Mogwai gibi son yılların dinlenmeye en değer müziğini yapıyor. '90lar başındaki Riot Grrl akımı feminizm üzerinde bir yeni silkiniş gerçekleştirerek erkek hegomonyası altındaki müzik endüstrisine meydan okumuş ve kızlardan oluşan punk-rock gruplarını doğurarak varlığını sürdürmüştü. Feminizmin ülkemizdeki yüzeysel ve doğuştan ölü yansıyışı ekseninde önyargıyla yaklaşmamak gerekir hemen. Çünkü Riot Grrl akımı yukarıdaki amaçlarının yanı sıra önemli bir anti-medya, yer altı haraketiydi. Üstelik de politik muhalefet unsurları da zengindi. *Sağın yürüttüğü kürtaj aleyhtarı kampanyanın, Anita Hill davasının doğurduğu tepkiler de Riot Grrrl akımının ivme ve yaygınlık kazanmasında etkili olmuştu.*[1] '90ların ikinci yarısında ise Riot Grrrl akımı kız punk-rock gruplarının türemesine yardımcı olacak öfkeyi sağlamak dışında pek bir işe yaramıyordu. Üstelik de bu yeni gruplar son derece sığ işler yapıyordu ve oldukça

santelerdi. Bu gelişimler sonucu Riot Grrrl akımı anti-star tavırını kaybedip, karşı çıktığı erkek egemen popüler müzik dünyasının felsefesini eline yüzüne bulaştırmıştı. Sonuç olarak 1990lar başında yükselme devrini yaşıyan bu akımın femcore tavırı Electrelane'i etkileyen unsurlardan biriydi. Ancak hemen daha fazlası belirtilmeli ki, Riot Grrrl akımı bir müzikal akımdan çok bir yeraltı eylemiydi ve müzisyenlik konusunda iyi bir derinliğe sahip değildi topluluklar. Electrelane ise bu noktada hemen yollarını ayırıyor ve müzikal anlamda yeniliklere doğru yöneliyor: Doğaçlamanın sonic kaosu ve eklektik enstrümental egemenliği ile yapısal müziğe başkaldırıp kendi dahi müziklerini oluşturma varoluşuna doğru yöneliyor.

1996 yılından beri sağdaki soldaki gruplarda beraber çalan Verity ve Emma 1998 yılında Electrelane'i oluşturur. İkilinin tanışmasında Nina Simone, The Stooges ve Puccini'ye olan düşkünlükleri pay sahibidir. Verity, Annie Lennox'un homojen pop anlayışına hayrandır, Emma ise gençliğinde zamanın hızlı Amerikan hippilerinden olan annesinin plak koleksiyonu ile yetişir, şimdilerdeyse GodSpeed You Black Emperor!'ın büyük bir fanatiğidir.

Rachel gruba 1999 yılında, Mia ise 2000 yılında katılır. Mia da bir müzik kütüphanesinde çalışmakta ve David Bowie'den Ac/Dc'ye her türlü müziği dinlemektedir. İlk dönemlerinde Newcastle'lı girl-band Kenickie gibi gürültülü müzik yapan dörtlü, insanların nefesini kesecek yoğun bir müzik yapma hedefindedir. 2000 Ocak ayında "Film Music" adlı meşhur single'larını yayınlarlar. Bu single çok büyük beğeni kazanır, benim gibi herkesi de derinden etkiler. NME'in "What's going on the NME Stereo?" adlı 10 şarkılık köşesinde ileride yayınlanacak "Blue Straggler" gibi sık sık boy gösterir. Film Music, Electrelane'in bol miktardaki klavye layer'larını sinemaskop melodilerde buluşturan büyüleyici bir şarkıdır. 60'lar garaj klişelerinden çıkan imajlarından beklenmeyecek kadar karanlık ve yoğun bir çalışmadır bu. *"Action!" diye bağırasınız gelir ama tahminen bu kızlar kimseden emir almıyordur.*[2]

-SİNEMATİK VAROLUŞ-

Nisan'da yayınlayacakları "Rock it to the moon" albümlerinden önce 'Blue Straggler' ve 'Gabriel' single'larını piyasaya sürerler. Blue Straggler ile müziklerinin mükemmelliği iyice ortaya çıkar ancak her dahiyane çalışma gibi, bu da aptalca ile dahice arasındaki ince çizgide değerlendirilmeye mahkumdur ve bazı insanlar tarafından beş para etmez bir müzik olarak nitelendirilir. Ancak sanat ile içiçe yaşayan insanların Electrelane müziklerinde bir şey bulmaması olanaksızdır. Bu yoğun atmosferik müzik, değişen müzikal hızlar, klavyeler, kızgın gitarlar ve vızıldayan sintisayzırlar ile şekillenir. Onlar bizi tutkuya boğmak ister, biz de müziklerinde kaybolmaya dünden razı bir şekilde teslim oluruz.

-ANALOGUE AVENGERS-

Enstrümental ağırlıklı debut albümleri "Rock it to the Moon" çıkar ve müzik dergilerinden çok olumlu eleştiriler alır. Stereolab'ten Pink Floyd'un erken dönemlerine kadar çağrışımlar yaptırtan albümün Le Tigre'in hem müzikal hem de Riot Grrl tavrına yakın durduğu aşikardır. 11 şarkılık bu albüm 2001'in en iyi çıkış albümlerinden biridir.Hatta The Wire'ın 2002 Ocak sayısında 2001'in en iyi 50 albümü arasına girer. İnsanı düşlerine doğru iten soyut müzikleri oldukça zengin bir yapıya sahiptir. Psikedelik deneyselcilik The Fall ve Spacemen 3 etkilerinde buluşmuştur. Bu albümle beraber Electrelane'in müziği çoğu yerde Mogwai'ye benzetilmeye başlanır. Rock Sound albüme 5 üzerinden 4 verirken bir de uyarır: "Ambient punk for insomniacs". Albümün kapağı bile müzikal hayalgücünü yansıtır değerdedir. Şarkıların derinliği ve kapak fotoğrafları Atom Egoyan'ın The Sweethere After'ını andırır.(Özellikle bu filmin başında parkta çalan bir grubun şarkısı eşliğinde verilen düşsü görüntüleri düşünmek gerekir). Rock it to the moon, kişisel favorim olan The Invisible Dog ile açılıyor. Gerek başındaki periyodik gitarları ve gerek paranoyak yapısı ile The Cure'un "A Forest"ını yeniden ziyaret ediyor bu parça. Ardındaki Long Dark, ismiyle albümü anlatır niteliktedir ve albümün kompleks enstrümental yapısını da iyi özetler. Le Song ve Spartakiade de albümün uç noktalarındandır. *Spartakiade, Clash tarzında start/stop alkış riff'lerine bile yer verir.*[3] 11 dakika uzunluğundaki kapanış şarkısı Mother da Can ve Neu! etkileri taşıyan olağanüstü bir

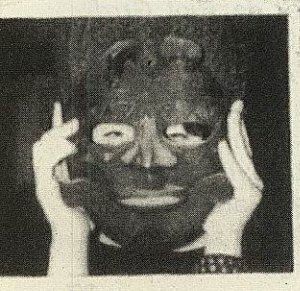

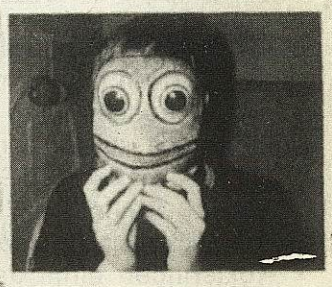

krautrock destanıdır. Rock it to the moon sözün özü post-rock'ın görülmemiş bir yorumu, ulaşılmayacak harikulade sinematik bir albümdür.

Electrelane müzikleri kadar bir başka özellikleri ile de takdire şayandır. Hiç şüphe yok ki "indie" kavramının gördüğü en gerçek bağımsız gruplardan biridir onlar. "Let's rock! records" adında bir plak şirketi kurarak albümlerini çoğalttıklarını ve dağıttıklarını belirtmek gerekir. "Let's rock! records"un sadece Electrelane albümlerini dağıttığını da belirtmeli tabi ki. Hakikaten tebrik edilecek kadar gerçek olan bağımsızlıkları onlara faydalar da sağlıyor tabi ki. *Emma bu konuda şöyle diyor: "Yaptığımız her şey üzerinde tam kontrol istiyoruz; pazarlama stratejilerinden, dağıtıma, sanat çalışmalarına ve benzer şeylere..".* Riot Grrrl akımının popüler müzik yapısına karşı duyduğu öfkeyi ve anti-medya haraketini günümüzde

Electrelane, konserlerinde arkada Godard filmleri gösteren bir grup

bu kadar ödünsüz uygulayan bir başka gruba daha rastlamak olanaksız. Günümüzdeki indie gruplar bağımsız olmayı az bilinme, underground olma, ve bu yüzden basında yer almama çabaları gibi sığ ve anlamsız şeylere takılarak algılıyor. Electrelane ise bu konuda tam bir örnek. Indie akımı haliyle popüler müzik dünyasına bir tepki olarak ortaya çıktı. Ancak medyada yer almamadan, az albüm basmaya kadar birer kısır döngüden ibaret olan underground olma çabaları olarak anlaşılmaya başlandı. Gerçek Indie akımı ise popüler müzik yapısına muhalefet etmeli. Şuursuzca popülerden kaçınma uğraşı son tahlilde yüzeysel manasızlık dehlizlerine açılır. Zamanında Throbbing Gristle sadece popüler müzik tabularını yıkmakla yetinip Industrial Records'u kurmasaydı kimbilir nelerden mahrum kalırdık. Gerçek bağımsızlıktan söz açılmışken ve konu Electrelane'ken, Riot Grrrl akımının alternatif iletişim araçları oluşturarak bu konuda zamanında iyi işler yaptığını belirtmek gerekir. İşte Electrelane de dejenere olmaya yüz tutmuş bağımsızlar arasında parlayan bir çaba. Popüler pazarlama stratejilerinde boğulup alt-raflarda kalmayı reddetikleri gibi, resmi internet sitelerinde belirttikleri üzere underground mağazalara ulaşmayı başaramayan insanların hayatlarının Dido ve Toploader arasında geçmesini engellemek için kendi dağıtım ağlarını kurma uğraşındalar. İşte bu yüzden sahte(kabaca böyle diyelim) indie ile gerçek indie arasındaki fark burada kendini belli eder. Sabun köpüğünden ibaret indie gruplar isimlerinin çok duyulmasına karşı iken, Electrelane ve bağımsızlık manifestosunu doğru perspektiften algılayanlar olabildiğince fazla insana ulaşma çabasındadır. Gerçek muhalefet duygusu bu vizyonda doğru bir maddeleşme yaşadığı için Electrelane'i tam olarak desteklemek müzikseverlerin üstüne düşen bir görev olsa gerek. "Let's rock records" bünyesinde şu an sadece Electrelane var ama benzer gruplara yakında bünyesine alacak olduğu belirtiliyor. Pazarlama ve dağıtım kadar haliyle şarkı yazma sürecinde de bağımsız olan grup, co-production aşamasını bile kendi üstleniyor. Anlaşılacağı gibi kusursuz bir örnek onlar.

"DÜNDEN BERİ HAYRANINIM"

Yeniden müziklerine dönecek olursak Brighton'lı kızlarımız çalışmalarına hiç ara vermemiştir. Geçtiğimiz ay içerisinde "I want to be the president" adında bir EP yayınladılar. 1 aydır dönüp dolaşıp bu 3 şarkılık EP'yi dinliyor ve hala bıkmadan şaşkınlık içerisinde onların müziklerini düşünüyorum. Electrelane'in müziğinin Rock it to the moon kapasitesinde kalacağını düşünmek gerçekten büyük bir yanılgı olur.

Electrelane'in müziği insanlar tarafından "soundscape" olarak tanımlanıyor ve bu onların da kendine yakın hisettiği bir kavram. Low-key space-rock müziği özellikle hayalgücüne yaslanmaya başladı günümüzde. Electrelane'in de bu nokta da büyük bir benzerliği var, ancak onlar bu noktanın oldukça ötesinde. Electrelane'in müziği görsel bir müzik. Zaten konserlerinde de filmler gösteriyorlar. Film Music adlı single'ları döneminde bir açık hava sinemasında film eşliğinde konser vermek gibi orijinal fikirleri de uygulamaya dökmüş bir grup onlar. Söz konserlerden açılmışken Broadcast'le birlikte çalmaları onlar için bir düşün gerçekleşmesiymiş. Yine sitelerinde anlam belirsizliğini ve mutlak olanın reddini önemsediklerini belirtiyor ve müziklerinin bir 'yön'ünün olduğunu fakat bir arayış olmadığının altını çiziyorlar. Bu noktada yine Atom Egoyan'ın altından sürekli anlamsızlık çıkan filmlerinin kurgusal ilerleyişi ile kesişiyorlar.

Son EP'lerine dönecek olursak "I want to be the president" adlı parça belki de Electrelane'in en iyi şarkısı. Bıkılmayan olağanüstü bir melodi ve eşsiz bir idiosyncratic vokal. İnsanı çarpan bu şarkıları herkes tarafından aşırı bir şekilde beğenileceğe benziyor. Ardındaki "I Only Always Think" soundtrack topraklarına basan dahiyane bir çalışma. Air'ın müziğinin yoğun anlarını bu EP'de hissetmek mümkün ayrıca. 3.şarkı "I've been your fan since yesterday" downbeat başlayan ve insanı içine doğru çeken beatleri, analogue synth sesleri ve bilim-kurgu ekoları ile yoğun bir bütünlük oluşturuyor. I want to be the president EP'si insanı şaşırtacak kadar etkileyici bir çalışma. Art-school tavırlarındaki 4lü, 1960'ların garage-punk etkilerini, krautrock'ın metronomik ritmleri ile birleştirerek, zengin ve hipnotik bir müziğe imza atmaya 2. albümlerinde çok daha sağlam bir şekilde devam edecek gibi. Şüphemiz kalmasın diye bir daha ve bir daha son EP'lerini dinlemekte fayda var.

Dipnotlar:

1. Müzik ve Muhalefet – Halil Turhanlı
2. New Musical Express 8 Ocak 2000
3. Independent Magazine 27 Nisan 2001
4. Flux Magazine Nisan/Mayıs 2001 sayı 24

videodrome

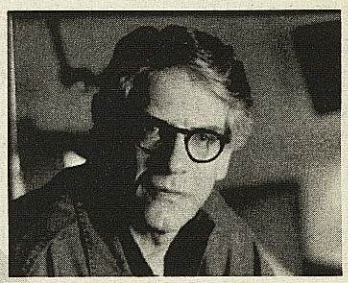

David Cronenberg, filmlerinin konusu ve işlenişiyle Amerikan sinema endüstrisi olan, Hollywood sinemasının koyduğu kuralların dışında, radikal bir yönetmendir. Filmlerinin konusu genelde günümüzde birbiriyle çok uyumluymuş gibi gözüken iki kavramın Cronenberg bakış açısıyla incelenmesidir. Bu kavramlarda biri teknoloji diğeri ise "flesh"tir. "Flesh" İngilizce'den hala yaşamakta olan bir varlığın eti olarak çevrilebilir. Bu iki kavramın birbirlerinin içine geçmişliğini, bedenin televizyon, daktilo, araba veya bilgisayar gibi bir araçtan çok yaşam arkadaşı haline gelmiş teknolojilerle Cronenberg'in gözünde bedensel yaralarla veya cinsel organlarla birleşmesi onun sinemasının işlediği en büyük korkudur.

Kıvanç İlgüner

Cronenberg'in teknoloji ve flesh korkusunun tutkulu, fetiş bir yönü de vardır. İnsan cinsel organlarına benzeyen "flesh dokulu" teknoloji ve silahlar. Vücut yaralarının iğrendirici ama tahrik edici yönü bazı filmlerinde öne çıkar. Bu yasak ve iğrenç tutku ancak Oedipus veya Elektra komplekslerinin hissettirebileceği "asla tensel olarak sahip olamayacağı ama bağlandığı objelere karşı kurulan" bir tutkuya benzer. "Flesh"in ve bu teknolojinin birleşiminin yarattığı birlikteliğin estetikleştirilmesi bu tutkunun görselleştirilmesine dönüşür. Cronenberg filmlerinin havası toplumdan izole edilmiş, yabancılaşmış mekanlarla sağlanır. Bazen bu büyük şehrin insanı yabancılaştırmasıyla gösterilir. Genelde tek karakter üzerine kurulu bu filmler, karakterin teknoloji karşısında yabancılaşması bu yabancılaşmanın bedene dahi taşınması ve karakterin aklını kaybetmesi üzerine kurabiliriz. Videodrome bu formata çok uygun bir filmdir.

Videodrome 1982 yılı yapımıdır. Yönetmenin erken filmlerindendir. Cronenberg tarzının tamamen oluştuğu bir filmdir.

Filmin kahramanı Max Rann şiddet ve seks filmleri gösterilen Civic TV"nin yöneticisidir. Bir gün onun için çalışan bir yayın korsanı ona Malezya'dan yayınlana bir yayın izletir. Yayın Videdrome'dur. Saf şiddet ve seks içeren bu yayınlar Max'i etkiler. Film Max'in şiddet, seks ve televizyon öğeleriyle dolu hayaller görmesiyle ve sonunda hayalle gerçeğin birbirine karışmasıyla devam eder. Max'in intiharıyla sona erer. Filmin çekildiği yıllar, 80'ler video kültürünün zirvede olduğu yıllardır. Video ve uydu yayını televizyon kanallarıyla içeriği ne olursa olsun her türlü elektronik görüntü insanların evlerindeydi. Film 80lerden ileri bir tarihte geçtiği hissini içten içe vermektedir. Belki bu tarih günümüzdür. Günümüzle yani yaklaşık yirmi yıl sonrasıyla ilgili yönetmenin öngöremediği tek şey internet ve bilgisayar teknolojisidir. Henüz var olmayan bu elektronik sanal alemin yarattığı etkinin eksikliğini Croneneberg video ve televizyon yayını ile manyetik bir korkuyla doldurmuştur. Filmde şu anda internette yaşanan "kültüre" ilişkin o zamanlar öngörülmemiş göndermeler vardır: Bir gün herkesin Video-Dünyası'nda kendilerine uygun gördükleri isimler -"nick"ler- olması gibi veya sanal gerçekliği ile ilgili göndermeler.

Film Max'in yöneticisi olduğu Civic-Tv'nin reklamıyla başlar. "Yatağınıza aldığınız televizyon" repliği yatağında televizyonu olan sıradan bir insan (civic'in anlamı) resminin üzerine düşer. Sonra televizyonda Max'in sekreterinin uyandırma mesajı vardır. Televizyon gerçekten Max'in yatağına girmiş onu uyandırıyordur. Duyduğu ilk ses gördüğü ilk görüntü odur.

Max'in televizyonu da film boyunca görünen çok önemli bir görsel öğedir. Televizyon ekrana oranla rahatsız edecek kadar büyüktür. Klasik kahverengi bir TV"ir bir tabutu andırır. Bir masanın veya benzeri bir şeyin üzerinde hiç durmaz "kendi ayakları üzerinde" durur. Ahşap

formu, yani bir zamanlar yaşamış bir şey oluyor olması filmdeki kullanılış amacını destekler. Max'in evi tv dışında oldukça dağınık ve pistir. Çürümüşlük, eve hakimdir. Az aydınlatılmış gölgelerle dolu tekinsiz bir mekandır.

Max'in Japon film yapımcılarıyla toplantı sahnesinde izlediği kasetin adı "Samurai Düşleridir". Filmde bir Japon kadını bir vibratörle mastürbasyon yapmaktadır. Bunu bir tür oriental seremoni gibi yapmaktadır. Harakiri yani samurai intihar adetine gönderme yapılmaktadır. Bu sahnede filmle ilgili iki gerçek gizlidir. Bir filmde en köklü ve egzotik adetlerin bile çiğnendiği gösterilir. İki, bu sahne Cronenberg'in film boyunca yapacağı silah-penis, yara-vajina eğretilemesine bir ters eğretileme taşımasıdır.

Harlen'ı, Max'in yayın korsanını, onun için çeşitli yayınlar yakalamakla sorumludur. Laboratuarı mat renklerin hakim olduğu dar bir alandır. Çeşitli alıcılar, ekranlar ve monitörlerle donatılmıştır. Max'e ilk Videodrome'u izlettiğinde biz de Videodrome'u ilk kez görürüz. Yayın bir "snuff"tır. Kırmızı kil bir yüzey önünde bir kız dövülmektedir. Kırmızı filmde (daha sonra Nicky'yi de sembolize edecek) tehlikeli bir tutkunun rengi olarak kullanılacaktır. Videodrome'da renklerin parlaklığı ve kontrastları yüksektir. Bir video görüntüsü gibi görünmesi için özen gösterilmiştir. Filmin (anti)kahramanı Max'i ve önemli karakterlerden ikisini tanıdığımız ilk sahne televizyon programı sahnesidir. Max "felsefesi olmayan biri"dir. Bu yüzden belki de filmin karakterlerinin en yaklaşılabilinenidir. Hepimizin belki biraz olduğu ve ya en azından olabileceği felsefesiz, basit, biraz da namussuz bir karakterdir. Bir sistem adamıdır. Para ve küçük tv kanalı için "rating" onun en değer verdiği şeylerdir. Max'in "kız arkadaşı" diyebileceğimiz Nicki Brand ise bir mazoşisttir. İlk kez onu bir ekranda görürüz bu onunla ilgili garip bir ipucudur, bir süre sonra Videodrome'un bir parçası olunca artık hep orada olacaktır. "Aşırı uyarılmanın doruğundayım" diyerek tanımlar kendini. Max'in televizyonundaki uyarılmayı çok ama kalitesiz uyarılım olarak görür, tam bir Videodrome tutkunudur. Vücudu, giydiği elbiselerdeki ve aydınlatılmasında kullanılan kırmızı renkle, tutkuyu simgeler. Max için bir aşk değil cinsel tutkularının öğesidir. Bu tutkuları Nicki'nin televizyonun parçası olmasıyla televizyona taşınır. Filmin en ilginç karakteri kuşkusuz Brain O'blivian'dır. "TV ekranı insan beyninin görme noktası olmuştur" der. O'blivian ingilizcede boşluk hiçlik anlamındadır. O'blivian televizyonda yaşamaktadır. Ölmüş ve daha önce kaydettiği görüntüleriyle televizyondadır. Bir hayalettir, Hamlet'teki Hamlet'in kral babası gibidir: Max'i uyarır. Max'in düşmanlarınca öldürülmüştür. Max Videodrome'un beyindeki etkisi olan ilk halisünasyonu Nicki'yle sevişirken görür. Seks ve şiddet sevişmelerinde içicedir. İkinci sevişmelerinde Nicky kendi bedeninde sigara söndürür. Sigara Nicki'nin göğsünde ikinci bir memeye benzer bir yara yaratır. Televizyon sadistliği, sadistlik de seksi çağrıştırır. Max'in bir başka film kaynağı, ajanı Masha klasik pornografiden yanadır. Artık toplumun doyduğu yumuşak şiddet içermeyen pornografiden. Yunan ve Oryantal bir kültürün, 70 yılların pornografisini sembolize eder. Max'e Videodrome'un gerçek olduğunu söyler. Parlark renklere giyinir, klasik rüküş bir fahişeyle Max'e değer veren bir abla arasında birşeydir.

Max'in yolunun Videodrome'u ararken düştüğü yerlerden biri de Cathode-Ray Misyonerliğidir. Buraya toplumun ritmini tutturamamış toplumsal olarak başarısız olmuş evsizler gelir. Burası beklendiği gibi bu evsizlere sıcak yemek ya da yatak sağlamaz, onlara televizyon kabinleri verir. Kamuoyunun mesajlarından uzak kalan insanlar televizyonla yineden topluma adapte edilir. Deforme olmuş televizyon toplumun deforme olmuş manastırları vardır.

Bianca Oblivian'ın Max'e yolladığı kaset Max'te bedensel tepkimeler yaratır. O yaşayan bir teknoloji ürünü müdür yoksa Max'in hayali mi bilinmez. Kasedi izlediğinde Oblivian'ın "Gerçek, televizyon kadar güçlü değildir." Sözünü duyar. Kasetten Oblivian'ın Nicky tarafından öldürülüşünü izler sonra ekranı Nicky'nin dudakları kaplar. Televizyon ekranı bir göğüs gibi dışa bükülür. Televizyon yaşayan bir kadın gibi inler hareket eder. Max'in

..Max intahara başlarken doğal ışık yok olur. Televizyonun içindeki kontrast kırmızı ışık hakim olur mekana..

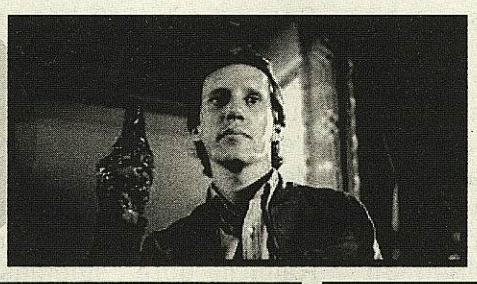

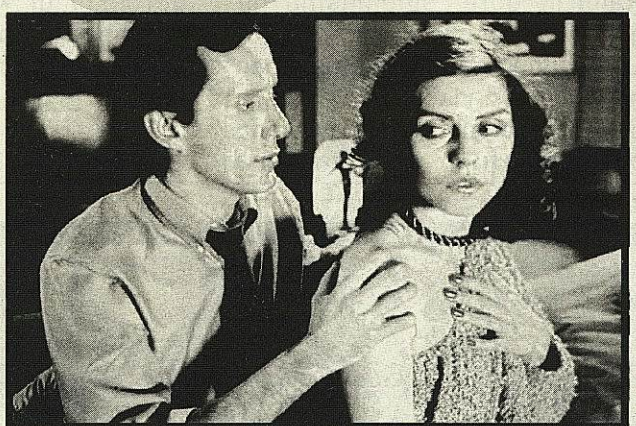

dokunuşuna tepki verir ve onu çağırır. Max Televizyon ekranına kafasını sokar. Ekran onu içine çeker. Max televizyonla sevişir. Max'in televizyon izlenen yarı aydınlık evinde başlayan sahne tv'den dudakların fırlamasıyla ışık sert ve kırmızı bir ton alır.

Max bir sonraki Videodrme izleyişinde elindeki silahla karnındaki yara iziyle oynuyordur. Yara izi açılır ve Max silahı içine sokar. Max'in karnı vajinavari bir şekilde açılır. Silah, evrensel bir fallik öğedir. Max Videodrome'u ararken Spectacular Optical isminde bir gözlük firmasına gelir. Barry Comex Videodrom'un yaratıcılarındandır ve Max'i bir hayal kaydetme makinesine bağlar. Bu aletin büyük ve "flesh"vari bir görüntüsü vardır. Hayalinde televizyonunun içindeki Nicky'ye işkence eder. Televizyonu kırbaçlar. Artık televizyon öyle bir görüntüsü olmasa da "flesh" olmuştur. Hayalden uyanır, evindedir. Televizyonu açıktır. Ama karlı bir sinyal görüntüsü vardır. Max bir an için gerçeğe döner. Tv görüntüsünün yokluğu gerçeğe dönüş için bir fırsattır.

Max'e hain yayın korsanı ve Spectacular Optical'in başkanının verdiği ikinci kaset yaşayan bir varlıktır. Vajinal alıcıdan kaset sokulur bu sefer. Max artık bir video gibi programlanabiliyordur. Max'e emirlerini bu yolla verirler. Bu sahnede televizyonun istediği gibi bireyler üretmesine bir göndermedir. Artık Max'in televizyon izleyip iletilerle programlanması gerekmiyordur. Max'e televizyonun sözde gizli mesajları bedensel olarak sokulmaktadır.

Silah ve Max'in vücudu birleşir. Max'in eli daha sonra yönetmenin başka bir filmi eXistenZ'te de göreceğimiz bir flesh-silah birleşimi olur. Eli ucube,melez ama öldürücü bir silaha dönüşür. Artık Max'in beynineki dehşet gerçektir ve bedenine sıçramıştır. Bu sahne Cronenberg sinemasının en belirgin sahnelerindendir.

Max Bianca'yı öldürmek için misyonerliğe gittiğinde kendi televizyonuyla karşılaşır. Daha önce seviştiği, sadistçe davrandığı televizyonu bu sefer onu öldürür. Ama ölen aslında Max'in programlanmışlığıdır. Max yine özgür olur. Bianca "New Flesh" der bu özgür haline. Videodrome'un ürettiği Videodrome'la savaşan yeni televizyonda yaşama formu. Spectacular Optical tanıtımında Max, Comex'i öldürürken arkada Michalangelo'nun Tanrı'nın Adem'e yaşam verişinin bir kopyası vardır. Bu Yeni yaşam bulmuş "New Flesh"in bir kendini göstermesidir. Max cinayetten sonra "New Flesh çok yaşasın" der. Barry'nin abartılı ölümü 80'lerin Romero'lu, Argento'lu Raimi'li "gore" sinemasına bir göndermedir.

Son sahnede artık Max tamamen hayal dünyasındadır. Yer ve zaman duygusu karışmıştır. Televizyonu oradadır. Nicky ekrandan ona tamamen "New Flesh" olması için son bir adım kaldığını söyler. Televizyonu ve Nicki, yani tutkularının bir olmuş iki nesnesi oradadır. Max televizyonda kendi intiharını izler. Ama sonunda düşüşü görünmez, televizyon patlar. İçinden insan iç organları "flesh" fışkırır. Televizyon sonunda yok olmuştur. Max intahara başlarken doğal ışık yok olur. Televizyonun içindeki kontrast kırmızı ışık hakim olur mekana televizyon hakimiyeti olmuştur. Max de intihar eder. Onun ölüşü de görünmez silah sesiyle film kararır. Jenerik akar. Ölüm gerçekten "New Flesh"i yaratmış mıdır? Cronenenberg filmin bu son yargısını izleyiciye bırakmıştır.

Oyunculuk açısından bakıldığında James Woods tarafından canlandırılan Max Rann önemli bir yer alıyor filmde. Sığ bir performans sergiliyor. Bence bunun nedeni hem karakterin sığ bir yapıda olmasından hem de Croneneberg'in filmin sahte dünyasını Videodrome kasetlerindeki renkli dünyanın ilerisine çıkmasından olabilir. Cronenberg sinemasının çok güzel bir örneği, görsel ritmi olan ve gerçekçiliği karakterin öznel bakışına- bizim bakışımıza- göre şekillendiren bir film. Zaten filmde de dendiği gibi: "Gerçeği algılama dışında bir gerçek yok"

Paul Morrissey'in ısrarları üzerine Andy Warhol, Velvet Underground'u izlemeye gitmişti. Velvet'lar Cafe Bizarre'da çalıyorlardı. Cafe Bizarre ingilizce bilmeyen turistlerin gittikleri bir yerdi. Andy Warhol o gece gruba hayran kalmış, Cafe'nin patronuysa grubun S&M ve eroin hakkında şarkı söylediğini öğrenip işlerine son vermişti. Aynı sene Detroit'te Iggy Pop sıkıntıdan The Stooges'ı kurmuştu..güzel günlerdi...

ALICE IN CHAINS ve Layne Staley hadisesi

« 19 Nisan 2002 gecesinde Alice in Chains'in vokalisti Layne Staley Seattle'nın kuzeyindeki evinde ölü bulundu. Kurt Cobain'in ölümü gibi çokça bahsedilmedi. Çünkü müzik otoritelerine göre grunge ölmüştü. Grunge'ı devam ettirmeye çalışan Stone Temple Pilots, Pearl Jam, Soundgarden gibi gruplar da çoktaaan başka diyarlara yelken açmışlardı. Creed, Bush, Puddle in the Mud, Nickelback, Godsmack gibi grupların gösterdiği çabalar da eskisi gibi olmayacağını gösteriyordu. "Böyle mi olmalıydı?" kısmı bizi başka noktalara götürür. Grunge'in popüler olmadığı aşikar ama grunge gençliği için çok önemli bir yeri olan Alice in Chains ve elbetteki Layne Staley öyle kolayca es geçilmemeli. »

Yasemin Kanat

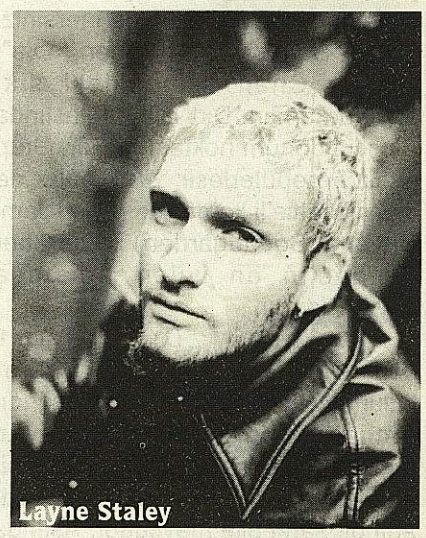
Layne Staley

ALICE IN CHAINS, vokalde Layne Staley, gitarda ve geri vokallerde Jerry Cantrell, basta Mike Inez (önceleri Mike Starr idi) ve davulda da Sean Kinney 'nden oluşmaktadır. Kuruluşu bundan 15 sene öncesine dayanan Alice in Chains'in temelleri henüz lise çağlarındayken atıldı. Layne Staley **1987** yılında Seattle'lı müzisyenlerin mekanı "Music Bank" te Jerry Cantrell ile tanıştı. Cantrell'ın arkadaşları Mike Starr ve Sean Kinney'in de katılımı ile grup kuruldu.

Grubun adının nereden geldiği konusunda değişik spekülasyonlar oldu(Alice in Wonderland'ten esinlenildiği gibi..). Bununla beraber, "Alice in Chains" grup için düşünülen ilk isim değildi. "Diamond Lie" ve "Fuck" gibi isimler de vardı. Hatta bir süre "Diamond Lie" adıyla küçük çapta performanslar sergilediler. Layne'in erken dönem projelerinden biri de, süper kıyafetler giyinip-süslenmek, bir rock yıldızı gibi sahneye çıkmak ve çok sıkı bir grup olmaktı. Bu projenin adını da "Alice in Chains" koymuştu.

1989'da Seattle'daki irili-ufaklı birçok firmanın kapısını aşındırmaya başladılar. **1990 Haziran**'ına gelince Colombia Records ilk EP'leri "We Die Young" u yayınladı.

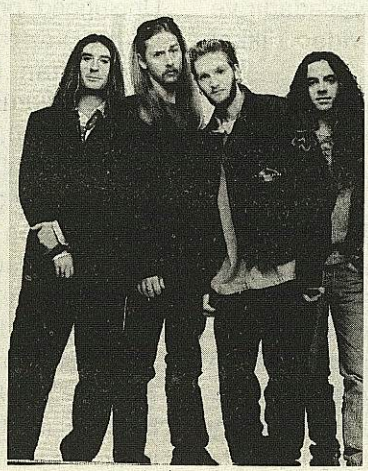

1990 yılında Alice in Chains'in debut albümü "Facelift" yayınlandı. "We Die Young" çıkar çıkmaz rock listelerinde üst sıralarda yerini aldı. Bu albüm başarılı bir albümdü. Zaten bir süre sonra altın plak alacaktı. Prodüksiyonda Dave Jerden ismi görülüyordu. Albümdeki mutena şarkılar "We Die Young" olmak üzere, albümün ikinci şarkısı "Man in the Box", "Love, hate, love", "I know something (bout you)" sayılabilir.

Aynı yılın **Eylül** ayına gelindiğinde ilk konserlerini verdiler. **Ekim**'de ise New York konserinin biletleri tükenmişti bile. **Kasım** ayında Poison, Iggy Pop ve Van Halen'la beraber içinde daha sonradan duyulacak ve bir sonraki albümleri "Dirt" te yer alacak olan iki yeni şarkıları "Dirt" ve "Rooster" ile başlarlar müzik ziyafetine. **Aralık** ayında Seattle'daki Moore Tiyatrosu'nda verecekleri konserleri için yine biletleri tükenir.

Ocak 1991'de "American Music Award" için "En iyi Grup" dalında aday gösterilirler. Fakat aday olmaktan öteye gidemezler. Ancak Cameron Crowe'un filmi "Singles" da, dökünti bir barda "Would"u çalarken ki görüntüleri olay olur. "Man In The Box" bu kez sıkı bir giriş yapar. Tam 26 hafta Top 20'de kalır. Şarkının videosu da MTV'de 16 hafta sürekli gösterilir. Yukarıda bahsedilen grunge'ın popüler olduğu yıllar ve MTV'nin körüklediği zamanlara denk gelir *Aic*'in sağlam çıkışı.

Şubat 1991'de Megadeth'in alt grubu olarak Avrupa turuna çıkarlar. Keşke Megadeth daha önce ülkemize gelseydi de biz de bu nimetten faydalansaydık. Metallica konserine sadece "Cult" için gelenleri ve Cult'ı izledikten sonra çekip-gidenleri hatırlıyorum da... Aynı ay "En iyi Heavy Metal Performansı" dalında "Grammy"e aday gösterilirler ama yine alamazlar.

Mayıs 1991 'de Slayer, Anthrax ve Megadeth'le "Clash Of The Titans" turu başlar. Yine tam o sıralarda Facelift ile beraber "Live Facelift" adında içinde ev&stüdyo görüntülerinin de yer aldığı bir video bandı piyasaya çıkar.

Kasım 1991'e gelindiğinde ikinci EP'leri "SAP" çıkar. "Got me Wrong" şarkısı Alice in Chains fanlarının önce kulaklarına sonra da zihinlerine nüfus eder ve orada uzun süre tutunur. Aynı ay, "RIP" ve "Guitar For the Practicing Musician" dergilerinin okuyucularının oyları ile "En iyi Yeni Grup" seçilirler.

Nisan 1992'de en iyi grunge

albümlerinden biri olan "Dirt" ün çalışmaları için stüdyoya kapağı atarlar. Kayıt, Haziran'a kadar sürer. "Would?" gerçekten de bünyede ciddi tahribatlar yaratabilecek güçtedir. Albümde kötü denebilecek parça yoktur. "Rooster"ı , "Angry Chair" i dinlediğinizde dibin dibine inersiniz. "Them Bones", "Rain When I Die", "Angry Chair" albümdeki sıkı arızalardandır. "Dirt" albümü aslında Aic için dönüm noktası gibidir. Grup gittikçe popülerleşir. Artık onlar da diğer Seattle'lı kardeşleri (Pearl Jam, Nirvana, Soundgarden) ile beraber Grunge'ın en iyileri arasında sayılmaktadır.

Ancak "Dirt" müzik otoritelerince çok karamsar bulunmuştur. Adeta karanlığa çağrıdır Aic'in müziği. Layne Staley'in uyuşturucu sorunu gözle görülür bir hale gelmiştir. Albümde "Junkhead" adlı bir şarkı bile mevcuttur. Aslında grubun bu şekilde popülerleşmesi çok acıdır. Çünkü müzikten ziyade Layne'in özel hayatı, bağımlılığı ve gitgelleri insanların merakını uyandırmıştır. Ancak "Dirt" yine de platin plağı kapmayı başarmıştır. Konserler, turneler devam etmektedir. Ozzy Osbourne'la bile turneleri olmuştur. **Ocak 1993**'te Güney Amerika'da düzenlenen iki kallavi festivalde pek iyi bir performans sergileyemezler. Mike Starr çıktığı zirveden iner ve inzivaya çekilir. Basçı Mike Inez gruba girer.

Avrupa'da konserler devam eder. **Nisan 1993**'te grup Amerika listelerine "Last Action Hero" filminin soundtrack'i için kaydettikleri "A Little Bitter" ve "What The Hell Have I" adlı şarkıları ile döner.

Haziran'dan Ağustos 1993'e kadar birçok festivalde sahne alırlar. Bunlardan bir tanesi "Lollapalooza '93" festivalidir. Alice in Chains'ten başka Fishbone, Primus, Tool, Rage Against the Machine, Dinosaur Jr., Arrested Development ve Babes in Toyland gibi sağlam gruplar da mevcuttur. Bu arada, "Dirt" albümünün satışları üç milyon civarındadır ve her şey iyi gitmektedir.

Eylül 1993'te Lollapalooza'nın sonunda grup üyeleri ikamet yerlerinden tahliye ettirilir. Bunun üzerine grup Seattle'daki London Bridge Studio'suna taşınır: yalnız, depresyonda ve bir hayli sıkılmış vaziyettedirler. Bir hafta boyunca stüdyodan çıkmazlar. Yedi yeni şarkı yazarlar. Grubun EP'si gayet ivedi bir şekilde Stone Temple Pilots'ın akustik EP'sinden önce piyasaya çıkmış olur. **"Jar Of Flies"** adını taşıyan bu EP'lerinde yeni kaydetmiş oldukları "Rotten Apple", "Nutshell", "I Stay Away", "No Excuses", "Whale & Wasp" gibi şarkılar yer almaktadır. "Jar of Flies" *Aic*'in albümleri içinde en karanlık olanıdır. Bu albüm onların diğer türevi gruplar gibi olmadıklarını da çok iyi göstermiş oldu. Albüm, "Jar of Flies" adını Jerry'nin lisedeyken fen bilgisi dersinde yaptığı laboratuvar deneylerinden birinden alır. Jerry, bir kavonuzun içine iki tane böcek koymuş, böceklerden birini beslemiş, birini de aç bırakmıştır. Aç olan diğerini yemiştir sonunda. Bu tecrübe sonrasında da Jerry'nin kariyeri müzik ve entomoloji (böcek bilimi) arasında bir noktada sabitlenmiş olur. **Şubat 1994**'te "Jar Of Flies" Billboard albümler sıralamasında 1 numaraya kadar yükselir. **Mart 1994**'te, bu EP'den çıkan ilk single "No Excuses" radyoların play chartlarında 1 numaradadır.

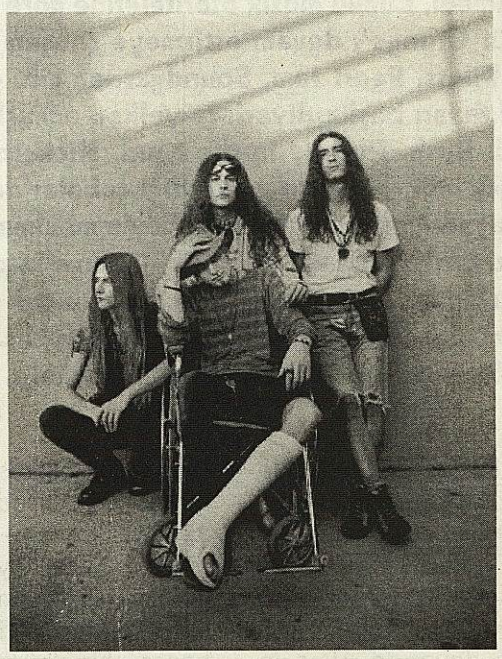

Nisan 1994'te Kurt Cobain terk-i diyar eyler. Tüm grunge dinleyicileri tek kelime ile yıkılırlar. Alice in Chains için ise durumlar iyidir. Çünkü ikinci single "I Stay Away" piyasadadır ve şarkı için hazırlanan video dikkat çekicidir.

Kasım 1994 civarında Layne Staley "Mad Season" projesi ile hayranlarının karşısına çıkar. Bu projede Pearl Jam'in gitaristi Mike McCready ve Screaming Trees'ten Barrett Martin gibi sağlam isimler yer almaktadır. "Above" adını taşıyan albüm **1995'in Mart'ında** çıkar ve ilk single "River of Deceit" alternative müzik listelerinde kayda değer bir başarı grafiği çizer. Yine aynı ay Jerry Cantrell, Willie Nelson'un tribute albümü "Twisted Willie" için "I've Seen All This World I Care To See" adlı bir şarkı kaydeder.

Nisan 1995'te Layne, Jerry, Mike ve Sean "Alice in Chains'in bundan sonraki planları ne olacak?" sorusunu sorarlar kendilerine ve sonrasında da stüdyoya girerler. Prodüktör olarak daha önce Slayer ile çalışmış olan Toby Wright düşünülür. **Temmuz 1995** farklı çalışmaların yapıldığı bir aydır. Sean Kinney yine Willie Nelson için Johnny Cash ile çalar, "Time of the Preacher" isimli bir şarkıda buluşurlar.

Ekim 1995'te Alice in Chains'in kendi adları ile aynı albümünün açılış şarkısının "Grind" olacağı yönündeki haberler tüm radyolarda duyuldu. Ekim'in 6'sında bir şekilde "Grind" in kopyaları tüm radyolara ulaştı. Albüm de ayın 31'inde Halloween'e yetişti ve sıkı bir çıkış yaptı. **Kasım'ın 7**'sinde resmi olarak kapağında üç ayaklı bir köpek fotoğrafı olan, grupla aynı adı taşıyan "Alice in Chains" albümü çıkmış oldu. **Kasım'ın 25**'inde Billboard Top 200 listesinde 1 numaraya yerleşti.

Nisan 1996'ya kadar geçen süre boyunca konserler ve turneler devam etti. Nisan'ın 10'unda MTV için çaldılar. Böylece "MTV Unplugged" projesi gerçeklemiş oldu. Daha sonra albüm olarak ta yayınlanan bu konserde Layne Staley'in durumu hayranları için içler acısıdır. Çünkü Layne, şarkıları söylemeye çalışıyor ancak uyuşturucu sorunu bunu çoğu zaman engelliyor, Jerry hemen takviye ediyordu. 13 arıza şarkıdan oluşan "Unplugged", Layne'in ve Jerry'nin yardımıyla harika bir unplugged albüm haline gelmişti. Albüm, "Nutshell" ile başlıyor, "Brother", "No Excuses", "Sludge Factory" ile devam ediyor ve "Killer is me" ile son buluyordu.

28 Haziran'da Kiss'in Detroit'de Tiger Stadyumu'ndaki konserinde çaldılar. Daha sonra Kiss ile üç sov daha gerçekleştirdiler. (30 Haziran'da Louisville, 2 Temmuz'da St. Louis, 3 Temmuz'da da Kansas City). **4 Eylül 1996**'da MTV Video Müzik Ödülleri'nde "En iyi Hard Rock Video" ödülüne aday oldular ama kaybettiler.

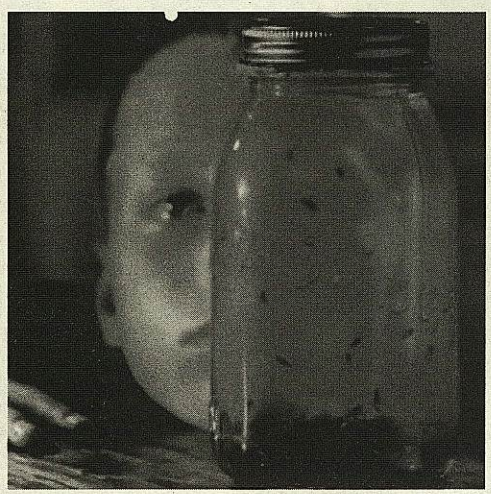

3 1 Mart 1997 Jerry Cantrell için önemli bir tarihti çünkü debut albümü "Boggy Depot" piyasadaydı. Sean Kinney davuldaydı. Üstelik Mike Inez ve Les Claypool 'ta O'nu yalnız bırakmamıştı.

Ekim 1998'de Alice in Chains, "Died" ve "Get Born Again" adında iki yeni kayıt gerçekleştirdi. Yine aynı yıl **"Fakülte (The Faculty)"** filminin soundtrack'i için Pink Floyd'un "Another Brick in the Wall"unu yeniden yorumladılar. Ancak Alice in Chains'ten sadece Layne vardı bu kez. Gitarda Rage Against the Machine'nin muhteşem gitar ustası Tom Morello, davulda Jane's Addiction'un davulcusu Stephen Perkins ve bas gitarda da Porno for Pyros'un basçısı Martin LeNoble vardı. Vokal ise Layne Staley'e aitti.

Grup, artık eski popülerliğini yitirmeye başlamıştı. Açıkcası "Alice in Chains" in 95 tarihli albümünden sonra hiçbir şeyin eskisi gibi olmadığı ortadaydı. Artık grunge popüler değildi. Ada'lı müzisyenler revaçtaydı. Yeni müzik dalgası Britanya'da dolaşıyordu. Amerikan Grunge Rock'ı ise gözde değildi. "Alternative" başlığı altında birçok grup mantar gibi türemeye başlamıştı.

29 Haziran 1999'ta "Nothing Safe - Best Of The Box" piyasaya çıktı. Yine **1999** yılında Sony firması "Music Bank" adında üç CD'lik bir "Alice in Chains" seti çıkardı.

Bu tarihten sonrası ise karanlık ve soru işaretleri ile dolu. Çünkü, "Nothing Safe - Best Of The Box" tan sonra ses-soluk kesildi ve ustalar nekahat dönemine girdi. Zaten bu albüm toplama bir albümdü. Toplamalar ve Live Alice in Chains albümleri hayranlarını sevindirdi. Eski şarkılarla avunuldu çünkü yeni şarkıları duymak artık imkansız hale gelmişti. Açıkçası, "Unplugged" şovundan sonra Alice in Chains için geri sayım başlamıştı. Zaten 1996'tan 1999'ta "Nothing Safe - Best Of The Box" in çıkışına dek sessizliklerini korudular.**13 Kasım 2000'de** Colombia Records "Alice in Chains Live" adında bir albümlerini piyasaya sürdü. Bu albümde 1990, 1993 ve 1996 yıllarındaki canlı performans kayıtları mevcuttu. Yeni şarkılarından oluşmayan(!) son legal albümleri de **28 Ağustos 2001'de** çıkan "Greatest Hits" oldu. Adından anlaşılacağı üzere otoritelere(!) göre en iyi *Aic* parçalarının derlenip-toplandığı bir albümdü. Albümdeki şarkılara bakınca bu göze çarpıyor aslında: Man In The Box, Them Bones, Rooster, Angry Chair, Would?, No Excuses, I Stay Away, Grind, Heaven Beside You, Again. Yazının başında da söylendiği üzere Layne Staley 19 Nisan Cuma gecesi Seattle'ın kuzeyindeki evinde ölü bulundu. 22 Ağustos 1967'de doğan Layne öldüğünde sadece 34 yaşındaydı. Kirkland'da dünyaya "merhaba" diyen Staley, Seattle'da aramızdan ayrıldı. Ölüm nedeni henüz aydınlığa kavuşmuş değil. Cesede otopsi ve bir takım testler yapıldıktan sonra gerçek nedeni öğrenebileceğiz. Ölümünden bir gün sonra cumartesi gecesi Seattle'ın merkezinde hayranları toplandı ve nöbet tuttular aynı Kurt Cobain'de olduğu gibi. Kuzey batıdan ve Amerika'nın değişik bölgelerinden gelen hayranları çiçeklerle andı Staley'i. Kimileri de O'nun için yazdıkları şiirleri okudu. Layne için düzenlenen törende gitarist Jerry Cantrell, basçı Mike Inez, davulcu Sean Kinney, eski Alice in Chains basçısı Mike Starr, menajerleri Susan Silver&kocası Chris Cornell ve ailesi&dostları vardı. Birçok şey söylendi her gidenin arkasından söylendiği gibi...Bizlere düşen, grunge'ın temel taşlarından biri olan "Alice in Chains" efsanesinin önünde saygı ile eğilmek ve kalan albümlerle yetinmek olacak...Layne'e gelince, bundan on iki sene önce "We Die Young" demisti, hersey yeterince açık öyle değil mi?

RAM-SES
MÜZİK ATÖLYESİ

Merkez :
İstiklal Caddesi. Aznavur Pasajı 212/6
Yapı Kredi Kültür Merkezi Karşısı
Galatasaray - Tel : 0 212 245 02 21

Dershane :
İstiklal Cad. Toma Apt. Şanzelize Gişiri
Kat. 5 - Tel : 0 212 245 32 94

Web:
www.ramisekinci.com
www.muzikatolyesi.com

Email :
bilgi@ramisekinci.com
bilgi@muzikatolyesi.com

Türk Halk ve Batı Müziği Konservatuarlarına, Müzik Eğitim Fakültelerine hazırlık kursları

* Ses Eğitimi (şan) *Keman (Türk-Batı) *Viyolonsel - Viyola *Ud *Piyano - Klavye (org) *Klasik Gitar *Flamenko * Akustik Gitar *Elektro Gitar *Bas Gitar *Jazz Gitar *Davul *Perküsyon *Bağlama *Tambur *Kanun *Kemençe *Kemane *Flüt *Ney *Saksafon *Ney-Kaval *Trompet

OLAY KAMPANYALAR

Enstrüman Alanlara
Enstrüman ve aksesuarlarınıalana 3 aydan 4 aya kadar ücretsiz ders imkanı

Enstrüman Değiştirene
Değişen veya değiştrilen enstrümana göre 1 aydan 4 aya kadar ücretsiz ders imkanı

Stüdyo Çalışmaları
Stüdyo çalışma süresine bağlı olarak %10'dan %40'a varan indirimler

Estrümanını Getirene
1 ay ücretsizders imkanı

Burslu Sistem
4,6 ve 8 aylık dönemlerde %40 ^ dan %60'a varan burs imkanı

6,8 ve 12 Aylık Dönem İndirimi
%10'dan %30'a varan indirim

Arıza

THE ROYAL TENENBAUMS

[Fati]

The Royal Tenenbaums'u seyrettiğinizde işte sinema sanatı böyle filmler çevirmek için icad edilmiş olmalı diyorsunuz. Zekice bir senaryo, müthiş işlenmiş enfes karakterler, her karesi özenle çekilmiş bir hikaye. Evet bir aile hikayesi anlatılan, ama nasıl arıza bir hikaye; filmi çekilmeye değer:) Yumuşacık müziklerle ilerlerken birden Ramones'tan Judy is a Punk'ın adrenalinizi yükseltişi, adidas 3stripe eşofman esprisinin sonlarda doruğa çıkışı(cenaze sahnesi), dondurmacıda oturan diğer insanlar, türkçeye çevirince hiçbir anlamı kalmayan filmin afişindeki vurucu cümle "Family isn't a word, it's a sentence", Gwyneth Paltrow'un baş döndürücü sigara içişi, filmin şu anki NewYork'ta çekilmesine rağmen şehrin sanki 50 sene önceki haliymiş gibi duruşu gibi müthiş hoş ve külte kaçan detayların sıradanmış gibi görünürcesine bir birleşimi film. Bu filmin hangi karakterini diğerinden ayrı tutup da ARIZA sayfalarına solo olarak katabiliriz ki, hepsi birbirinden uçta. Bir aileyle yaşamaktan sıkılıp 20 yıl lüx bir hotelde yaşayan fakat oğlu tarafından dava edilip mal varlığını kaybedince, mide kanseri olduğunu çok az ömrü kaldığını hatalarını düzeltmek istediğini söleyerek evine dönen baba Royal Tenenbaum mu; yanlız başına 3 aşırı pırıltılı deha çocuğunu yetiştirip, onlar hakkında bir kitap yazan aslında arkeolog, anne Etheline mi; küçükken bir finans uzmanı olan, evde genetik deneylerle kendi ürettiği siyah beyaz fareleri dünyaya pazarlayan, sürekli takım elbise giyen, büyüyünce bir uçak kazasında karısını kaybedince güvenlik delisi bir paranoyağa dönüşüp herşeyini Ari ve Uzi adlı çocuklarına adayan büyük abi Chas mi; 2 yaşında evlat edinilen, 10 yaşında çok başarılı tiyatro oyunları yazan, 12 yaşında sigaraya başlayıp 30 yaşına kadar bunu hiç kimseye çaktırmayan(kocasına, annesine bile), girdiği bunalımdan dolayı tüm zamanını küvette TV izleyerek geçirmeye başlayan ortanca abla Margot mu; üvey ablası Margot'a aşık olunca, onu unutmak için Cote d'Ivoire adlı bir gemiyle yıllarını okyanuslarda geçiren, 17 yaşında dünya sıralamasında 2. olan şampiyon tenisçi küçük kardeş Richie mi; tüm zamanını 5 dakika önce ne olduğunu unutan yarı felçli bir çocuğu incelemekle geçiren psikiyatrist Raleigh mi; Margot'un annesine yıllarca sırf kendisini kızına layık görmesi için CV'lerini, aldığı olumlu eleştirileri yollayan, uyuşturucu bağımlısı Eli mi; Hep pastel pembe bir pantolon ve beyaz gömlek giyen, Royal'a sonuna dek sadık olan, hatta 2 kez onun hayatını kurtarmak için bıçaklayan(??) ispanyol uşak Pagoda mı? Hangisi en arıza'yani? Hisseden kıssa şudur ki Wes Anderson'un The Royal Tenenbaums'u tüm alternatif sinemaseverlerin aşırı ilgisini hakediyordu, en az Amelie kadar; malesef yarı dolu salonlara oynadı, hala etraftaysa kaçırmayın emi...

Endülüs Köpeği

Bora Şimşek

Luis Bunuel ve Salvador Dali'nin senaryosunu yazdıkları bir film ne kadar normal olabilir? Tabii ki olamaz. Senaryoyu yazarken mantıksal her şeyi reddetmişler. Tamamen ARIZA bir film yaratmışlar. Yaklaşık 17' dakika süren bu kısa film, sürrealizmin tavana vurduğu, anlamlı anlamsız pek çok sürreal imge ve görüntü barındıran bir sessiz film. 1928 yılında Paris'te, premier'inin yapılacağı salonda, Bunuel sinema perdesinin arkasına geçip gramofona Wagner ve bir tango koyup filme eksantrik bir hava vererek seyircileri afallattı. Şaşkınlıktan çok tepki bekleyen Böylece, Bunuel cebine koyduğu bir avuç dolusu taşla, sinir küpüne dönmüş seyircileri bastırabileceğini düşünerek filmine canlı canlı soundtrack eklemiş oldu. 1983'te İsveç televizyonu Endülüs Köpeği'ne yeniden müzik ve efekt(köpek uluması ve hırlaması) ekleyerek tekrar yayınladı.

Sinema tarihine geçen ilk sahnede usturasını biledikten sonra, dolunayın önünden geçen ince bir bulut ile senkronize bir şekilde usturasıyla sandalyede oturan bir kadının gözünü ikiye ayıran Bunuel yer alıyor. Bundan bir anlam çıkarılmasını doğru değil çünkü bu sahne kanımca sadece izleyicilerin dikkatini çekmek amaçlı çekilmiş.

O dönemde Freud'un dominant olduğunu ve Dali'nin de Freud'dan ilham aldığını göze alacak olursak, filmde yer alan anlamsız, birbiriyle ilişkilendirilmesi zor olayların, hayallerin belkide, Freud'un "dream theory"'leriyle ilişkilendirmek mantıklı gelecektir. Ama Filmde yer alan bu "şok" amaçlı sahnelerin bununla ne kadar bağlantılı olduğunu iyi tartmak gerekir. Kadına saldırmak isteyen adamın, ellerine ipleri aldıktan sonra kadına(ana) yaklaşamaması, iplere bağlı olan 2 piyanonun ve 2 rahibin(kültür ve din) ağırlığındandır. Bu muhtemelen süper-ego'yu temsil etmektedir. Filmde ayrıca bir cinsiyet karmaşası da yaşanmakta. Kadın hizmetçi elbisesi giymiş bir erkek ve sokağın ortasında kopmuş elle oynayan erkek güzeli(göğüsleri olmasa) diyebileceğimiz bir kadın. Bunun yanında Dali'yle zaman kavramını hep beraber anmak gerekir. Bu yüzden filmde seyirciye bildirilen zaman dilimleri -8 yıl sonra, 16 yıl önce, Sonbahar- olaylarla ilişkilendirilmek istenebilir. Ama bu ilişki gerçekte yoktur. Bunlar gibi sürreal olguların yanında, rahip kıyafetleri olan birinin aniden odaya girip odadaki adamı cezalandırması, gömlek,kravat,kutu,askı gibi sembolik özellik taşıması muhtemel öğelerin kullanılması, mekanlar arası zaman gözetmeksizin yapılan atlamalar, adamın elindeki delikten çıkan karıncalar(ki karıncalar da Dali'ni vazgeçilmezlerindendir) gib pek çok anlamlandırmak güçlük çekeceğimiz, belkide hiç anlamları olmayan sürreal görüntüler de yer alıyor Endülüs Köpeği'nde. Daldan dala atlnaılan sahnelerde Bunuel'in yeteneğinden faydalanılıp, çeşitli çizgili objeler kullanılarak tatlı bir geçiş sağlanmış. Zamane filmlerine göre bile çok uçta olan bu arızayı ilk fırsatta izlemenizi tavsiye ederim. Eğer daha önce '20'lerde veya 30'larda geçen bir film izlediyseniz o zaman Endülüs Köpeği'nin farkını iyice anlarsınız.

Bowie, The Factory
Glitter Rock ve Gay Kültürü

derleyen: Nitsa Çukurel

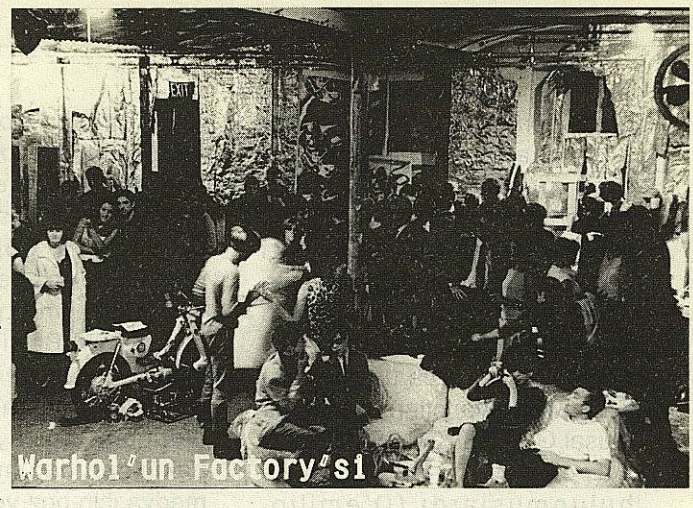
Warhol'un Factory'si

Estetik ve felsefi ipuçlarının çoğunu Warhol'dan almış bir müzisyen/sanatçı da David Bowie'dir; özellikle de kendi icadı, medya dalaverecisi Ziggy Stardust. Günümüzde, Bowie'yi bir şarlatan olarak dışlamak, tanımamak neredeyse cezbedicidir; sonuçta 1980lerde, ısrarla Ziggy dönemine kıyasla eşcinsel kimliğini geride bırakmayı denemiştir. Ama burada hatırlamak gerekir ki Warhol, Bowie'nin kılavuzu, da 1980lerde Reaganları desteklemiştir ama bu onu illa da sağcı bir vatansever yapmaz. Buna benzer olarak, Bowie konusunda da birkaç adım geri gidip 1970lerdeki gündemini yeniden gözden geçirmek gerekir.

Böyle bir çerçeveden, Bowie'nin de Warhol gibi, "Rock ve gençlik kültürünün bastırdığı, ihmal ettiği ya da yalnızca ufak tefek ipuçlarını verdiği, cinsel kimliğe dair sorgulamalar" konusunda bir kültür elçisi olduğu görülür. (Hebdige, "Subculture" 61)

Tabi bu çıkarım hiçbir şekilde Bowie'nin biseksüel/eşcinsel kimlik(ler)inin arkasında tamamen politik sebeplerin olduğu anlamına gelmez. Tersine, Ziggy'nin şaşaalı yapısı içinde; yeni bir tütü (glitter rock) oluşturan ve varoluş amacı cinsel eğilimler olan, aykırı cinsel özellikleri barındırır. Bowie ve diğer glitter rockçılar çoğu zaman "kostümlenmek" ya da "romansı ya da oyunsu kişilik özellik yaratmak" özellikleriyle tanımlanırlar. Birinin "rock and roll penceresinde yeni yaşam biçimleri deneyebileceğini" ve "sadece sonuçlara katlanmak durumunda olmadığını" ifade ederler. Her ne kadar böyle hareketler, yüzeysel olarak bakınca biraz muhafazakar gibi görünse de, aslında androjen, eşcinsel tarz ve tutumun oldukça sanatsal irdelemelerinin potansiyel yıkıcı fikirlerini barındırır.

Birçok bakımdan, bu tarz ve tutum David Bowie'nin Warhol'un "Factory"si ile olan alakasına kadar dayandırılabilir. İnsan Factory'e sıradan bir ahmak olarak girip "kendini yaratabilir" (bu yaratım sürecini sıradanı aşmak ve birdenbire bir superstar olarak ortaya çıkmaya dair bir estetik karar olarak niteleyebiliriz.) Medyada göz boyamanın, Factory'nin iç dünyasına kabul edilmek için bir amaç ve bedel olması anlamında; bu hilekar bir önerme olmuştur. Yani bunu gerçekleştirecek kişi, ünlü olmak ya da "kendini yeniden icat etmek" dışında hiçbir şey yapmak durumunda değildir; yani insan, kendi "15 dakikalık ün"ünü sadece gösteri sanatları tabanlı bir hilekarlık ile elde edebilir, saf ve kolayca. Factory'e bir sokak suçlusu, aktörlükten uzak biri ya da mirasından mahrum kalmış bir katolik kızı olarak girip; birer şaşaalı "Ultra Violet", "Paul America" ya da "International Velvet" olarak çıkılabilir. Üstelik ün elde etmek basamakları tırmanmak demek değildir (her ne kadar Factory'nin kendi sarsılmaz sıraları olsa da), onun yerine önem "kendini nasıl görüyor, nasıl algılıyorsan O'sundur" görüşüne verilir. Bu süreçte de, kişinin yeni kimliği, kültürel ihlalin ya da aşımın şanına ne kadar yakın ve yaraşır olursa o kadar iyidir. Factory'nin öne sürdüğü fikirleri Bowie'nin içselleştirmesini incelerken, Bowie'nin Melody Maker'a verdiği cinsellik demecinin, 1970lerdeki eşcinsel çevre içerisindeki yerine de odaklanmak gerekir. Ocak 1972'de eşcinsel kültür daha beyaz

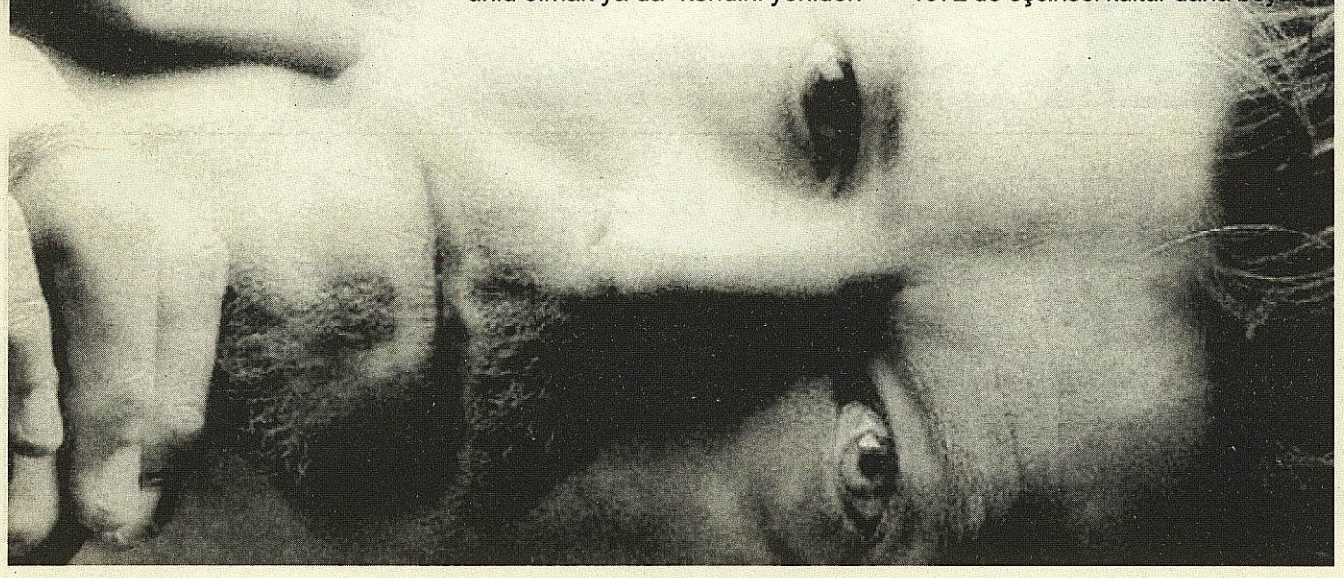

erkek homoseksüeller arasında bile tutarlı ve kültürel bir dışavurum olarak ortaya çıkmamıştır. Eşcinsel özgürlüğü, eşcinsel hakları istemi, ve genel eşcinsel aktivizmi daha oluşma aşamasındadır. Düşünün ki Bowie'nin Melody Maker'a verdiği demeçten yalnızca üç yıl önce, Stonewall isyancıları, parlak bir ulusal GRASSROOTS özgürlük hareketi girişiminde bulunmuşlardı.(D'emilio, 233)1972 civarı, eşcinsel protestocular, eşcinselliklerini ortaya çıkarmayı ("come out") ve doğrudan bir politik organizasyon konusunda, hızla yayılan bir ulusal hareketi; eşcinselleri homofobik baskının kurbanları olarak gören, radikal bir direniş için önemli stratejiler olarak benimserler. D'emilio'unu da gösterdiği gibi, eşcinselliğini ortaya dökmek, ya da coming out, verimli bir politik söylem olmuştur:

Kişinin cinsel kimliğini işte, okulda, evde, ya da kameralar önünde açıkça dile getirmesi, eşcinsel kadın ve erkeklerin içselleştirdikleri kendinden nefreti yıkmak ve bu sebeple hemen akabinde kişinin yaşamına büyük gelişme getirir.

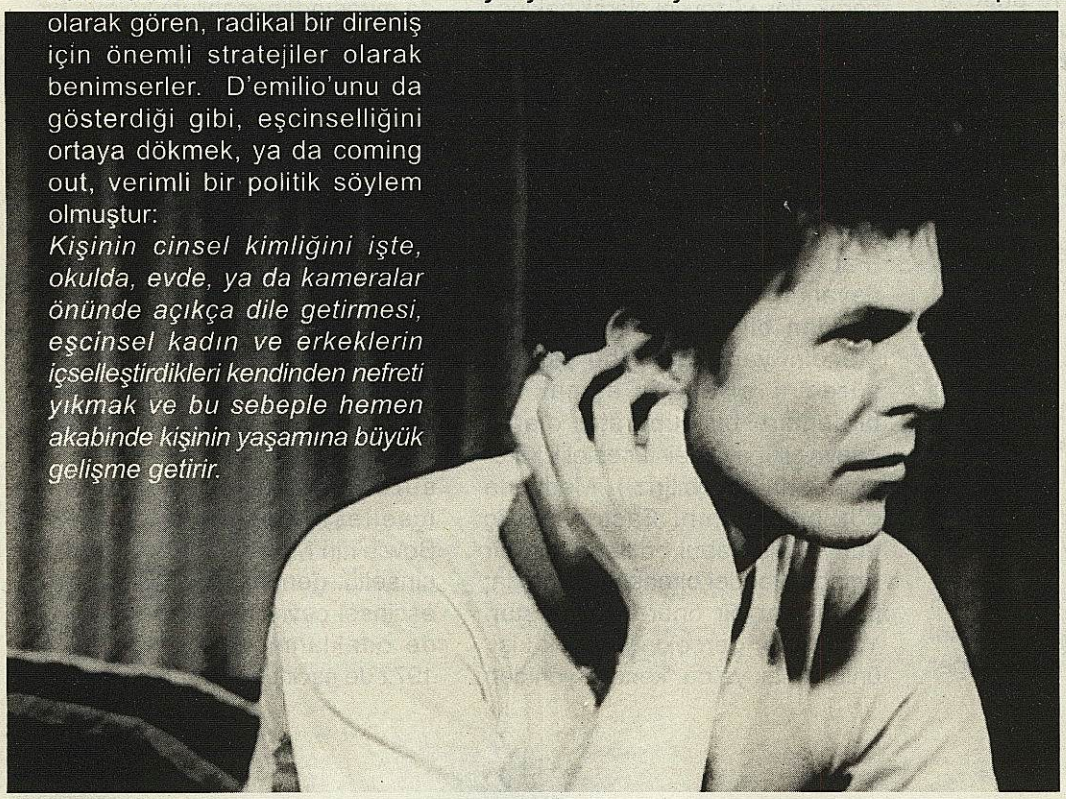

"Saklandığı dolaptan çıkmak", 1960lardaki radikalizmin göklere çıkardığı kişisel ve politik kaynaşımın mükemmel ifadesidir.

Bu iddiaya göre, kendi cinsel yönelimine dair gelenekdışı savları ile güven kazanmış popüler bir müzisyen olan David Bowie'yi (glitter rock'ın kralı) nasıl değerlendirebiliriz? Bowie'nin rock and roll'ın Warhol'u olduğunu söyleyebiliriz, ki birçok bakımdan durum böyledir. Bowie, medya için poz vermiş ve Ziggy'imsi biseksüel/eşcinsel mesih imajını abartarak uçlara gitmiştir. Ama Bowie'nin 1972 imajı, kendini takip edenler tarafından sadece lafta kalan bir parodi olarak algılanmaz. Bu Ziggy furyası, sürülerce hayran/glitter rockçı için çok sorun teşkil eden bir mesele değildir, ki 1970lerin başlarında Bowie, takipçilerini biseksüel olmadığına dair hiçbir inanca itmemiştir. Hatta eski karısı Angela da, kendisi ve David'in 1972'de birçok eşcinsel ve biseksüele model olduklarını iddia eder. Yani bu anlamda, Bowie'nin eşcinsel ve biseksüel duruşu, Warhol-vari bir şöhret filtresinden, içinden bazı deneyimsel gerçekleri barındırarak geçer. Böylece Bowie'nin "ironik ama ciddi" davranış biçimi, hayranlarının; heteroseksist modellerin yarattığı keskin sınırların dışında bir cinsel kimliğin pozitif modellerini de hesaba katmalarını sağlamıştır. Bu çizgiler içinde, müzik tarihçisi Boze Hadleigh şuna işaret eder: "Bowie'nin 1972'de Ziggy Stardust olarak vücut bulması; Esquire'da, Amerikan pop kültürünün 'homoseksüalize' olmasında etki eden ilk on olay içinde üçüncü olmuştur. Bowie, sahnede görsel bir devrim yaratmıştır.

Bir anda, cinsel kimlikle "oynamak" ve/ya kişinin alternatif cinsel kimliğini açıkça ortaya koyması, ve/ya kişinin cinsel kimlik politikalarını poz ya da duruş düzeyinde kullanması, glitter rockçıların rock and roll konteksti içerisinde (sahnede ya da sahne dışında); radikal dayanak noktalarını ifade etme yöntemleri olmuştur. Ama aynı zamanda, bu tür aktivitelerin 1972 yılının alt-kültürlerinin estetik ve ideolojik sınırları içerisinde gerçekleştiğini de unutmamak gerekir.

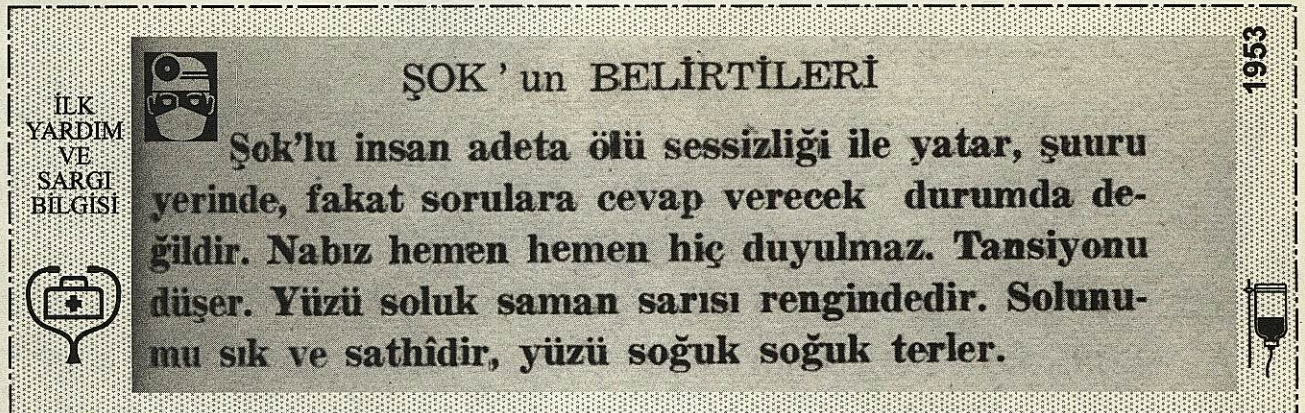

RIVAL SCHOOLS — UNITED BY FATE

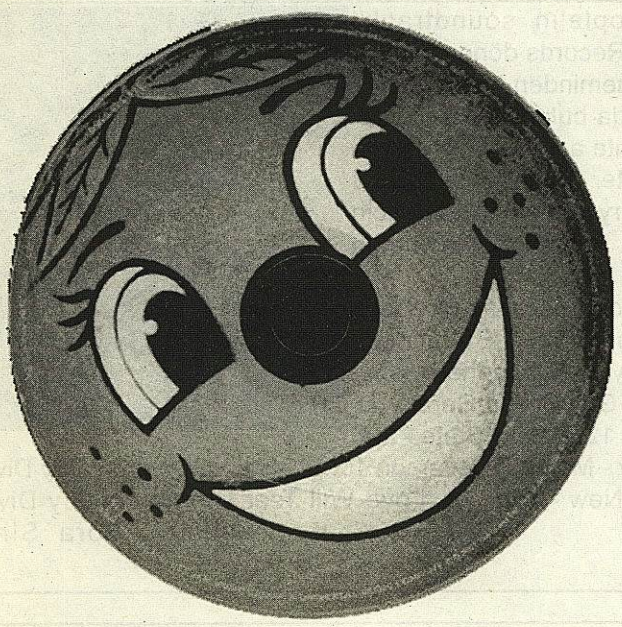

Rival Schools yeni bir grup yeni olmasına ama dört elemanı da Amerikan rock sahnesinde görmüş geçirmiş kişiler. Örneğin grubun vokalisti Walter Schreifels 90'ların başının hatırı sayılır gruplarından Quicksand'in lideriydi. Geçtiğimiz aylarda birçok grup "yeni" sıfatıyla ortaya çıktı, kimine dudak büküldü, kimi şimdiden "rock'n'roll"un kurtarıcısı sayıldı ama Rival Schools bütün bu karmaşanın içinden kalitesiyle sıyrılmayı başarıyor. Köşelerini grunge, hardcore, avant-rock ve punk'ın oluşturduğu bir ringde dövüşüyor Rival Schools. Nickelback'in fazla yaşlı işi kaldığı, Sum 41'ın ise "büyüyün biraz" dedirttiği bu ringde, ilk single 'Used By Glue' videosundaki partide tanışıp günü dudak dudağa bitiren 18 yaşındaki gençler konsepti Rival Schools'u daha ilk baştan sevmemize yol açıyor, zaten şarkı oldukça uzun zamandır beni yerimde zıplatan ender gürültülü gitar şarkılarından. 'The Switch' ve 'High Acetate' gibi parçalar Seattle'ın mirasının üzerine kaçak kat çıkıyorlar. 'Holding Sand' gotik tınılar taşıyor içinde, diğer bütün parçalarda da bir yenilik hissedebiliyorsunuz, akılda kalıyor çoğu. Özetlemek gerekirse At The Drive-In'den beri heyecan verici bir şey göremediğimiz bir okyanusta deniz feneri işlevi görüyor Rival Schools, aklımızın bir köşesine yazıyoruz. Yiğit Atılgan [7.5/10]

DOVES — THE LAST BROADCAST

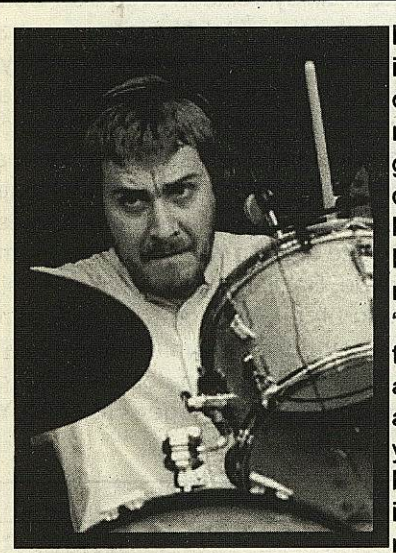

Manchester'lı trio Doves'un, iki yıl önce yayınladığı albümü "Lost Souls" memleketleri ile bütünleşmiş olan ve hepimizin aşina olduğu o destansı melankolik hava ile dopdoluydu. Yeni albümleri "The Last Broadcast" teki en önemli farklılıksa; melankolinin yerini huzur ve optimistliğin almış olması. Doves'un metamorfoz geçirmiş bu hali karşısında ilk albüme aşina olan ve karanlığa gülümsemeyi seven dinleyiciler hayal kırıklığına uğrayabilir. Zira Doves ilk albümde karanlığa o kadar bağımlıydı ki ilk albüm çalışmalarında işi "Dark Side Of The Moon" 'nun kayıtlarında kullanınlan mixer masasını kullanmaya kadar götürmüşlerdi. Derin üzüntüler neticesinde perişanlık güzelliğe dönüşmüş ve artık Doves bize "Dünya toz içinde " demek yerine "Dünya birlerce yıl toz içinde olacak, ama bugün hayatayız.." demeyi tercih ediyor. Albüm; yönünü şaşırmış, dramatik ve karamsar kısacık intronun ardından "Words" ile yukarıda anlattıklarıma paralel bir ruh hali içinde önce bulutlara ardından güneşe doğru yolculuğuna başlıyor. Huzurun derinden hissedildiği Words'te, yağmur taneleri gibi üzerimize süzülen klavyeler karşısında gülümsememek ve bu çoşkuya katılmamak elde değil."There Goes The Fear" (albümden yayınlanan ilk single) İngiltere'nin 90'larının temel taşı olan Stone Roses'un, aydınlık yönünü referans alıyor. M62 Song ise "King Crimson" 'un çok eski bir parçasanın adaptasyonu. Cızırtılı bir akustik gitar melodisi ile arka fonda Manchester'ın otobanlarından geceyarısı elde edilmiş ürkütücü efektlerle dolu minimalist bir parça. Albümün genelinden bir hayli farklı olan "Friday's Dust" bana FRP oyunlarının müziklerini hatırlattı. Karamsarlık ve içe kapanıklığın yoğun bir biçimde hissedildiği şarkı, derinlerdeki ruhumuzu yakalayıp canımızı yakıyor. "Pounding", ismi ile uyumlu bir şekilde kalp atışlarını temsilen döngü halinde devam eden bir bateri (Andy Williams'ın ismini burada es geçmek olmaz şimdi) ile açılıyor ardından bu bateri en az kendi kadar heyecanlı bir vokalle(Jimi Goodwin) buluşuyor ve bu mutluluk çığlıklarına artık gerçekten şaşırmaya başlıyoruz. "Caught By The River" kanımca albümün en olmuş parçalarından biri. Mükemmel bir akustik gitar ve onu rüzgar gibi saran bir solo ile açılan şarkıda tüm enstrümanlar, sağa sola doğru salınım yapmamızı sağlayacak kadar, harika bir ahenkle süzülüyor. Doves "Lost Souls" taki boynu bükülüğü bir kenara bırakıp, kendine güvenle dimdik yürümeye başlamış. Bu birazda çok kötü şeyler yaşadıktan sonra (stüdyoları bile yanmıştı) "Artık daha kötü ne olabilir ki? " demenin de bir getirisi. Tüm bunların rahatlığıyla artık Doves geçmişteki çelişkilerine son vererek kimliğini bulmuş gözüküyor. Alper Bahçekapılı 7/10

24 HOUR PARTY PEOPLE — SOUNDTRACK

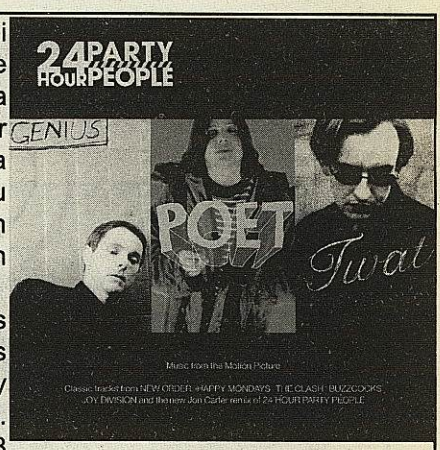

Geçen ay filmini tanıttığım 24 Hour Party People'ın soundtrack'i piyasaya sürüldü. Pete Tong ve Tony Wilson'ın Factory Records dönemini bize tekrar yaşatacağı bu soundtrack'te yok yok. Factory döneminden başka ayrıca albümde üç adet önceden yayınlanmamış 2002 kaydı da bulunmakta. Bunlar New Order, Moby feat. New Order (ayrıca John Frusciante and Billy Corgan'da var bu parçada) ve klasik 24 Hour People'ınJohn Carter remix'i. Aslında bu soundtrack için çok fazla söylenecek şey yok. Factory dönemi fanları için bulunulmaz, kaçırılmaması gereken bir toplama albüm. Ben sadece albümün track list'ini vermekle yetineceğim. Yorumu siz yapın!
1. Anarchy In The UK - Sex Pistols 2. 24 Hour Party People - Happy Mondays 3. Transmision - Joy Division 4. Ever Fallen In Love - Buzzcocks - The Clash 6. New Dawn Fades - New Order Ft Moby 7. Atmosphere - Joy Division 8. Otis - The Durutti Column 9. Voodoo Ray - A Guy Called Gerald 10. Temptation - New Order 11. Loose Fit - Happy Mondays 12. Pacific State - 808 State 13. Blue Monday - New Order 14. Move Your Body - Marshall Jefferson 15. She's Lost Control - Joy Division 16. Hallelujah - Happy Mondays 17. Here To Stay - New Order 18. Love Will Tear Us Apart - Joy Division

10/10 Bora Şİmşek

DAMON ALBARN AND FRIENDS — MALI MUSIC

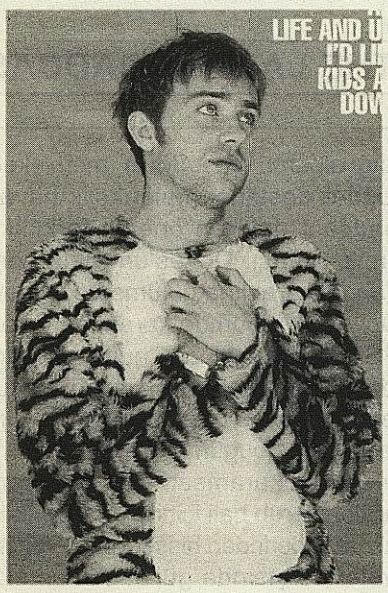

Şu bir gerçek ki, Damon Albarn bir albüm yapıp iki sene üstüne yatmıyor, aksine devamlı bir şeyler üretiyor. Seveni kadar sevmeyeni de olan, Brit-pop'un 90'lardaki patlamasına öncülük yapan grubu Blur'den arta kalan zamanda, Tricky gibi bir sürü müzisyenle yapılan işbirliklerine ve her türlü müzik dinleyicisinden övgü alan Gorillaz projesine imza atan Albarn, hala rahatlayamamış olacak ki "Mali Music"le karşımızda. Geçtiğimiz sene, "Şöyle bir Afrika'nın batısına uzanayım da kafamı boşaltayım" nidalarıyla yola koyulan Albarn, Mali'de yörenin geleneksel müzik kültürünü yaşatan onlarca müzisyenle yaptığı 40 saate yakın kaydı Londra'ya götürmüş, kesmiş biçmiş ve kulağa hoş gelen bir albüm yaratmış. Canlı yapılan ham kayıtlara keyboard, gitar, perküsyon gibi kendi izlerini katmış adamımız, bunu yaparken de orijinal sesleri ucubeye çevirmemeyi başarmış. Kimi şarkılara hiç dokunulmamış, mesela vokalistinin ismini taşıyan parça "Nabintou Diakite" ve "Ko Kan Ko Sata Doumbia On River" gibi, her şey ilk kaydedildiği sadeliğinde. Bazılarında da kayıtlar ameliyat masasına yatırılıp değişik şekiller almışlar, sıkı bir big-beat olan ve safkan rock ruhu taşıyan gitarlarla desteklenen Chemical Brothers çağrışımlı "Makelekele" ve reggae'nin yoğun hissedildiği "Niger"de olduğu gibi. Yaylıların domine ettiği giriş parçası "Spoons" da başka bir zirve albümde. Dinlemeye değer. [6.5/10] Yiğit Atılgan

FIVE — KING SIZE

Bir arkadaşımın gazıyla, amorphis ve moonspell tarzı diye aldığım Five'ın bu albümünü aynı gün eşe dosta ucuz fiyata kakalamaya çalıştım ancak nafile. Kingsize diye albüm mü olur dediler. Halbuki arkadaşım olmayan ingilizcemden ötürü beni kingsize'ın "siyah vahşet" anlamına geldiğine ikna etmişti. Kapaktaki pozlarından biraz şüphelensem de sert bir albümdür diye aldım. Neyse albümün ne hakkında olduğunu anlamak oldukça zor, arkadaşlar biraz genç, sanırım yabancı plak şirketleri bir küçük ibo vakası yaratmaya çalışmış. Ancak boşa tabi, nitekim şarkılar son derece hissiz. Albümün açılışı direk "let's dance" adlı bir şarkı tarafından yapılmış. Fakat zira bir şarkıda gotik ve karanlık ögeler olmadı mı ben haz etmem. Sonuç olarak bu gençleri alıp Norveç'te kliselere yollamak lazım belki biraz adam olurlar yoksa böyle kingsize, dance, feel the love falan ommaz yani. Kasete de dünyanın parasını verdik yaf... 1/10

XOXOTEQUE

Her Eve Lazım 4 Şarkı

Kraftwerk - The Model
Dj Shadow - Orgon Donor
Violent femmes - I Can Change
Jack - 3 O'clock in The Morning

Ingiltere Indie Single

1.JUST A LITTLE - LIBERTYX
2.MAIN OFFENDER-THE HIVES
3.WE ARE ALL MADE OF STARS-MOBY
4. DEFINITION OF HOUSE - MINIMAL FUNK
5.COME INTO OUR ROOM - CLINIC
6.SILENT SIGH - BADLY DRAWN BOY
7.POWER- H-BLOCKX
8.ONE - FOO FIGHTERS
9.SONIC EMPIRE-MEMBERS OF MAYDAY
10. ADDICTED TO BASS - PURETONE

Ingiltere Indie Albüm

1.18 - MOBY
2.ABOUT A BOY - OST-BADLY DRAWN BOY
3.YOUR NEW FAVOURITE BAND - HIVES
4.EVERYDAY - CINEMATIC ORCHESTRA
5.ALICE - TOM WAITS
6.BLOOD MONEY - TOM WAITS
7.IS THIS IT - THE STROKES
8.SIMPLE THINGS-ZERO 7
9.LOUD-TIMO MAAS
10.BETWEEN THE SENSES-HAVEN

Bursa Cd Bank

1.THE NOTWIST-NEON GOLDEN
2.GOTAN PROJECT-LA REVANCHA DEL TANGO
3.HOOD-COLD HOUSE
4. NICKELBACK-SILVER SIDE UP
5.NOIR DESIR-DES VISAGES DES FIGURES
6.PET SHOP BOYS-RELEASE
7.BRMC- BRMC
8.ALEX LLOYD-BLACK THE SUN
9.JOSE PADILLA-NAVIGATOR
10.MERCAN DEDE-SEYAHATNAME

Ingiltere Dans Albüm

1. 18-MOBY
2. EVERY DAY-CINEMATIC ORCHESTRA
3. RESIST-KOSHEEN
4. ORIGINAL PIRATE MATERIAL-STREETS
5. MUSIC-MADONNA
6. COME WITH US-CHEMICAL BROTHERS
7. SIMPLE THINGS-ZERO 7
8. NO 1-FISCHERSPOONER
9. A FUNK ODYSSEY-JAMIROQUAI
10. OUTROSPECTIVE-FAITHLESS

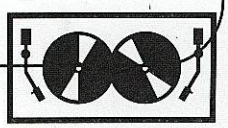

- Bu Ay Neler Dinledik ? -

Devin Hanım

White stripes- White Blood Cells
Moloko - Do You Like My...
Black Box Recorder-England Made Me
Einsturzende Neubauten -Tabula Rasa
Lamb-What sound

Bora Bey

Pulp -Different Class
Sneaker Pimps - Bloodsport
The Smiths- Best Of
Gene - Olympian
Radiohead - The Bends

Alper Bey

Smiths- Hautful of Hollow
Badly Drawn Boy- About a boy
Joy Division- Permanent
Ed Harcourt- Here Be Monsters
Puressence-Puressence

Alkan Bey

Electrelane-I want to be the president EP
Rufus Wainwright-Poses
Tortoise-Standards
Orangecan-Home burns
And you will know us by the trail of dead-source tags and codes

İngiltere Box Office

1. Star Wars: Episode II
2. About a Boy
3.Panic room
4. Bend it Like Beckham
5.Dog Soldiers
6. Ice Age
7. Showtime
8. The Scorpion King
9. I am San
10. Joy Ride

Loser Top 5

Derginizin official Loser'ı Murat Bey bu ay yine sizler için kaybetti, at döviym derken çifte yedi,Bjork'ten boşanıp Barbara Streisand ile evlendi. Ah bahtsız gariban Murat.

1.Hood-Enemy of time
2.Ed Harcourt-Those crimson tears
3.Küçük Emrah-Tırlattım
4.Turin Brakes-Feeling Oblivion
5.Beck-Nobody's fault but my own

1.531.630 otomobil
3.456 uzman
649 TÜV* Test Merkezi
283 günlük çalışma
107 aday
1 kazanan

fordfocus

www.ford.com.tr

*Technischer Überwachungs Verein

Dünyanın önde gelen kalite denetleme kuruluşlarından Alman Teknik Denetleme Birliği (TÜV), 1-3 yaş arasındaki 1.531.630 otomobille yaptığı "hata araştırması" sonucunda Ford Focus'u 2002 yılının en az sorun çıkaran ve en güvenilir otomobili seçti. Ford kullanıcılarının yıllardır otomobilleriyle gurur duymakta ne kadar haklı oldukları bir kez daha kanıtlandı. Siz de güvenilirliği tescillenmiş bir otomobile, bir Ford'a sahip olmak istemez misiniz?

fordfocus

tasarımı yaşamdan, güveni teknolojiden.

Ford